

Bulletin slovenskej advokácie

**Konferencia advokátov
Novozvolené
orgány SAK**

**Komu vrátiť
historické poklady?**
Kauza tzv. Krymských
pokladov

**Konanie o potvrdení
vydržania –
priebeh konania**

**Staré exekúcie
a vymáhateľnosť
nákladov** oprávneného
pri opätovnom návrhu
na vykonanie exekúcie

**(Ne)Zverejňovanie
rozhodnutí
veľkého senátu**

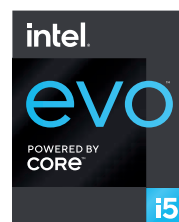
Maximalizujte svoj výkon

Swift 5

Notebook s procesorom Intel® Core™ i5-1135G7 Tiger Lake
Až 15-hodinová výdrž na batériu, SSD disk s kapacitou 512 GB
Hmotnosť 1 kg, hrúbka 14,95 mm, kovové telo a dotykový displej

acer

Všetky informácie a podmienky programu
pre advokátov nájdete tu: www.alza.sk/advokati

 alza.sk

bulletin slovenskej advokácie

Recenzovaný časopis pre právnu vedu a prax

Vydáva Slovenská advokátska komora
Kolárska 4, 813 42 Bratislava
IČO: 30 795 141

Vychádza desať ráz do roka
(8 riadnych čísel a dve dvojčísla)
Náklad 5 000 ks

Redakčná rada:

JUDr. Jozef Brázdil (predseda)
JUDr. Peter Kerecman, PhD. (podpredseda)
prof. JUDr. Milan Ďurica, PhD.
prof. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.
doc. JUDr. Martina Jánošíková, PhD.
doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.
doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD.
prof. JUDr. Ján Mazák, PhD.
JUDr. Soňa Mesiarkinová
JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.
JUDr. Ondrej Mularčík
prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.
JUDr. Eva Sihelniková, PhD.
JUDr. Alexander Škrinár, CSc.
prof. JUDr. Marek Števec, PhD.
JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M.
prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

Výkonná redaktorka:

PhDr. Nadá Ondrišová, tel.: 02/204 227 28
ondrisova@sak.sk

Administrácia:

Darina Stračinová, tel.: 02/204 227 26
darina.stracinova@sak.sk

Vizuálna koncepcia:

Ing. Ladislav Blecha

Predtlačová príprava:

Helondia, s. r. o., Bratislava

Tlač:

Printhall, s. r. o., Bratislava

Objednávky bulletinu a inzercie:

Darina Stračinová, tel.: 02/204 227 26
darina.stracinova@sak.sk

reg. č. MK SR: 4161/10

ISSN 1335-1079

Uzávierka odbornej časti: 5. 6. 2021

Uzávierka redakčnej časti: 24. 6. 2021

Toto číslo vyšlo 30. 6. 2021

ADVOKÁTSKA
KOMORA
SLOVENSKÁ

bulletin slovenskej advokácie 6/2021

Obsah

AKTUÁLNE

4 Predstavujeme nové Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory

DISKUSIA

„Veľké“ rozhodnutie veľkého senátu
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

PRÁVNA TEÓRIA A PRAX

ČLÁNKY

10 Komu vrátiť historické poklady? Kauza tzv. Krymských pokladov
Mgr. Marián Šuška

16 Konanie o potvrdení vydržania – priebeh konania (3. časť)
prof. JUDr. Svetlana Ficová, CSc., Mgr. Tamara Čipková, PhD.

25 Staré exekúcie a vymáhateľnosť nákladov oprávneného
pri opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie
JUDr. Zuzana Takácsová

29 (Ne)Zverejňovanie rozhodnutí veľkého senátu
JUDr. Jana Matejová

JUDIKATÚRA

35 Notári a diskriminácia na základe veku

37 Obligačné zabezpečovacie inštitúty a prevod vlastníckeho práva

39 Konanie v dobrej viere vo vzťahu k pochybeniam štátnych orgánov

ADVOKÁCIA

SAK

42 Konferencia advokátov – 11. jún 2021

48 Novozvolené orgány SAK

49 Zo zasadnutí Predsedníctva SAK

50 Verejné napomenutie

51 Povinnosť advokáta bezodkladne poukázať klientovi
vymožené peňažné prostriedky

52 Pýta(j)te sa predsedníctva

54 Obeť násillia ako klient

56 Duševný wellness advokáta

Kedy je ten vhodný čas ísť na „mind massage“?

ZAHRANIČIE

60 Stret záujmov bývalého a nového klienta advokáta

61 *Bulletin advokacie prináša...*

ZAUJÍMAVOSTI

LITERATÚRA

Katastrálny zákon. Komentár

JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.

66 Rozlúčili sme sa s Ing. arch. Jozefom Struhařom

Anton Blaha

67 Za Gabikou Fülöpovou

Vilma Slopovská

K obálke: Dňa 11. júna 2021 sa v bratislavskej Inchebe, ale aj v online priestore konala konferencia advokátov. Viac na stranách 4 a 42 – 48. Foto Vladislav Zigo

Pokyny pre autorov príspevkov

1. Do redakcie (**ondrisova@sak.sk**) treba poslať rukopis v elektronickej podobe (Microsoft Word), **ktorý doteraz nebol publikovaný v inom periodiku. Odborný a vedecký článok nesmie byť popisný a svojim obsahom musí byť prínosom k riešeniu aktuálnych problémov právnej praxe.**
 2. Treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov), akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly, prípadne vedeckú hodnosť, povolanie, adresu pracoviska a trvalého bydliska, rodné číslo, kontakty (telefónne číslo, e-mailovú adresu).
 3. Titulok príspevku má byť krátky, vecný, výstižný. Pred vlastný text treba pripojiť krátky úvod (**perex**) objasňujúci výber témy. Dlhý text je vhodné členiť medzitulkami.
 4. V texte treba dôsledne dbať na presnú identifikáciu osôb a inštitúcií. U osôb je potrebné uviesť akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly, prípadne vedeckú hodnosť. Ak nie je známy slovenský prepis zahraničných hodností alebo ich uvedenie nie je podstatné vzhľadom na informačnú a protokolárnu potrebu, tak ich možno vynechať. Názvy zahraničných a medzinárodných inštitúcií sa uvádzajú v plnom pôvodnom názve (prípadne so skratkou v zátvorke). Ak existuje zaužívaný slovenský prepis, treba ho dôsledne používať, inak je potrebný čo najpresnejší preklad do slovenčiny.
 5. Poznámky v texte treba označovať číslom bez zátvorky a bez bodky. Pri citovaní treba uvádzať bibliografické údaje podľa nasledovnej schémy:
Priezvisko1, M. – Priezvisko2, M.: Názov diela. Prípadný podtitul. Miesto vydania : Vydavateľ, ROK, s. XY.
 6. Autor pripojí krátku **anotáciu v rozsahu do 600 znakov** vrátane medzier, v ktorej zhrnie problematiku článku, svoje stanoviská a vývody. Redakcia zabezpečí preklad anotácie do angličtiny a nemčiny.
 7. Autor tiež napíše **stručnú informáciu o svojom aktuálnom odbornom pôsobení** a prípadne o iných skutočnostiach, ktoré považuje za dôležité v súvislosti s obsahom článku. Pripojí tiež **fotografiu 290 × 343 pixelov** (rozmer 25 × 29 mm pri rozlíšení 300 dpi), ktorá bude spolu s informáciou uverejnená na prvej strane príspevku v graficky odčlenenej plôške.
 8. **Maximálny odporúčaný rozsah** odborného a vedeckého článku je 34 000 znakov vrátane medzier, čo zodpovedá cca 6 stranám v bulletine. Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier. Rozsah poznámok pod čiarou nesmie prekročiť 25 % rozsahu textu. K recenzii je potrebné dodať scan obálky knihy, pričom od jej vydania by mal uplynúť maximálne 1 rok.
 9. O zaradení príspevku do konkrétneho čísla a výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie. Vyslovuje sa k obsahu a forme spracovania príspevku, prípadne konzultujete s autorom možné úpravy a doplnky. Môže požiadať autora o skrátenie príspevku alebo rozdeliť dlhý článok do viacerých čísiel. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku. **Redakčná rada posudzuje anonymizované články.**
 10. Redakcia bulletinu si vyhradzuje právo upraviť názov príspevku, medzitulky, vykonať v rukopise potrebné štylistické, jazykové a technické úpravy.
 11. Tesne pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
 12. Príspevky sa uverejňujú na základe písomného súhlasu autorov na osobitnom redakčnom formulári. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.
 13. **Všetky príspevky sú povinne recenzované.**
Recenzné konanie sa riadi princípmi anonymného, objektívneho posudzovania príspevkov, rešpektu k názorom autorov a takej pomoci autorom, ktorá umožní publikovanie príspevkov po ich úprave, prepracovaní alebo doplnení.
Recenzenti sú určení redakčnou radou Bulletinu slovenskej advokácie v počte zodpovedajúcom povahe príspevku. Vedecký alebo odborný príspevok však posudzujú vždy najmenej dvaja recenzenti. Posudzovatelia postupujú v recenznom konaní podľa všeobecne platných zásad na posudzovanie príspevkov zasielaných do vedeckých a odborných právnických časopisov, **postupujú objektívne a nestranné na základe vopred stanovených hodnotiacich kritérií so zohľadnením náročnosti spracovania témy, aktuálnosti, odbornej úrovne a používania odbornej terminológie, formálneho spracovania, použitia vedeckých metód spracovania, vedeckého prínosu a primeranosti rozsahu.**
Kvalita príspevku sa posudzuje najmä podľa jeho originalnosti a dôležitosti pre poznanie a rozvoj práva. Záver o chýbajúcej originalnosti alebo bezvýznamnosti príspevku musí byť podložený odkazom na už uverejnené práce alebo na skutočnosti, z ktorých vyplýva, že príspevok neprináša žiadne poznatky pre vedu alebo prax.
Recenzenti predložia recenzné posudky redakčnej rade v lehote, ktorá zodpovedá zložitosti posudzovaného textu alebo v rovnakej lehote navrhnú jeho úpravu, prepracovanie alebo doplnenie.
Požiadavky na úpravu, prepracovanie alebo doplnenie príspevku sa autorom zasielajú výlučne v mene redakčnej rady. Na úpravu, prepracovanie alebo doplnenie príspevku sa autorovi určí primeraná lehota. Po jej uplynutí redakčná rada posúdi, do akej miery autor splnil určené požiadavky a podľa výsledku rozhodne, ako naloží s príspevkom.
Po recenznom konaní o publikovaní všetkých príspevkov rozhoduje redakčná rada. Výsledok recenzného konania nezaväzuje redakčnú radu; redakčná rada však zásadne vychádza z jeho výsledku.
-

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

veľmi pekne vám ďakujem za prejavenu dôveru vo voľbách a zvolenie do predsedníctva. Členovia nového predsedníctva mi následne vyjadrili podporu a jednomyselne ma zvolili za predsedu, čo vnímam ako potvrdenie toho, že komora v predchádzajúcom období mala dobré smerovanie.

Dôležitým nástrojom každej funkčnej inštitúcie je jej étos a hodnotový rámec, ktorý formuje jej členov a naznačuje jej pôsobenie navonok. Čím sú étos a hodnotová báza zreteľnejšie, a najmä čím viac sú s nimi stotožnení všetci členovia inštitúcie, tým je jej pôsobenie dôveryhodnejšie a má aj primeraný spoločenský dosah. Preto si treba neustále pripomínať,

že imanentnou súčasťou nášho povolania je nezávislosť, mlčanlivosť, uprednostňovanie záujmu klienta pred vlastným záujmom, predchádzanie konfliktu záujmov a zdravá kolegialita.

Dnes sme svedkami rozvratu inštitúcií, rozvratu procesov a straty dôvery v inštitúcie garantujúce právny štát. Poctivým riešením je podľa mňa návrat ku koreňom, k zmyslu a étosu, ktoré jednotlivé inštitúcie a štátne orgány majú reprezentovať. Zároveň je zrejmé, že nestačia len samotné laboratórne reformy súdov, prokuratúry či väzensťva, ale je rovnako potrebná hlboká a intenzívna spolupráca všetkých inštitúcií založená na potrebnej miere rešpektu a vzájomnej dôvery.

Začať by sme mali od seba. My v Slovenskej advokátskej komore si to plne uvedomujeme a robíme potrebné kroky. Snažíme sa navonok jasne komunikovať, že právny štát neobnovíme anarchiou, ale je nutné budovať vzťahy a inštitucionálnu dôveru – jednak na báze vzájomných kontaktov a rokovaní, ale aj konkrétnymi krokmi, činmi a ich koordináciou.

Na druhej strane vnímame veci, ktoré treba neustále zlepšovať u nás doma, na advokátskej pôde. Podarilo sa nám viacero zmien smerujúcich k zlepšeniu procesov a vyššej transparentnosti pri výkone našej samosprávy a v tom chceme pokračovať aj v nasledujúcom období.

Som presvedčený, že každému z nás záleží na fungovaní právneho štátu a jeho inštitúcií, je to podstata nášho povolania. Ak nefunguje právny štát, nemôže úspešne a udržateľne fungovať ani advokátska profesia. Poznáte ten pocit bezmocnosti, ak máte klienta informovať o zjavnej protiprávnosti potvrdenej právoplatným rozsudkom...

Urobiť významný a trvácny spoločenský zásah nedokáže nikto sám. My potrebujeme mať jeden hlas. Potrebujeme mať funkčnú flexibilnú samosprávu, ktorá profesionálne, na odbornej úrovni, vecne a bez politických nánosov bude prispievať k budovaniu právneho štátu. Práve v tom vidím úlohu komory – zastupovať hodnoty advokácie, ale na druhej strane efektívne, flexibilne a rýchlo reagovať na anomálie, excesy a patologické javy ohrozujúce podstatu spravodlivosti.

Inak sa vzdialíme od étosu našej inštitúcie a občania k nám stratia dôveru, čo v konečnom dôsledku poškodí nielen našu profesiu, každého jedného z nás, ale aj našu krajinu.

Výkon nášho povolania, vrátane výkonu našich samosprávnych záležitostí, teda nie je len našou súkromnou záležitosťou, ale aj výrazom našej zodpovednosti za spoločné dobro, za ideu spravodlivosti a práva.

Chcel by som sa poďakovať všetkým vám, ktorí s nasadením a poctivo vykonávate svoje povolanie, aj tým, ktorí si popri svojej vlastnej právnej praxi nachádzate čas aj na prácu pre komoru a advokáciu ako celok a akýmkoľvek spôsobom ste pridali ruku k spoločnému dielu, bojujete za dobrú vec a šírite tak dobré meno advokácie.

Vašu pomoc a podporu bude slovenská advokácia ešte veľmi potrebovať. Advokácia sa totiž nesmie podriaďiť moci a ani sa nechať zastrašiť, ak sa jej silný hlas niekomu nepozdáva. My sme tu na to, aby sme bdeli nad dodržiavaním práv jednotlivcov a pravidiel právneho štátu, a aby sme sa ozvali, ak dochádza k ich porušovaniu.

A náš hlas má byť silný a v zásadných veciach jednotný.

JUDr. Viliam Karas, PhD.

predseda Slovenskej advokátskej komory

ROZHOVOR

Predstavujeme nové Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory

Predstavujeme vám nové Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory.

Jej členovia odpovedajú na nasledujúce otázky:

1. Aké problémy vnímate ako advokát v rámci výkonu advokácie?
2. Čo je vašou prioritou, čo by ste chceli pôsobením v P SAK dosiahnuť?
3. Ktorej oblasti sa chcete venovať?

JUDr. Viliam Karas, PhD.
predseda SAK

1. Je tu badať nízku mieru dôvery občanov k fungovaniu justície vo všeobecnosti. A samozrejme, celej veci neprospieva aj vysoká frekvencia zmeny právnych predpisov a ich bujnenie.
2. Chcel by som pracovať na zvyšovaní dôveryhodnosti advokácie a advokátskej komory, posilňovať vzťahy s predstaviteľmi iných justičných povolání v záujme nachádzania dobrých riešení pre fungovanie právneho štátu.
3. Rád by som sa venoval komunikácii o hodnotách advokácie navonok ako aj aktualizáciám pri vzdelávaní a skúšaní.

JUDr. Magdaléna Hromcová
podpredsedníčka SAK

1. Chýba mi stanovenie lehoty pre VSU na vydanie uznesenia – o výške náhrady trov konania, – neprimeraná doba trvania súdnych konaní. Absentuje hmotnoprávny prieskum vyšších súdnych úradníkov (v zmysle zásady *iura novit curia*) odporu podaného zo strany žalovaného v prípade upomínacieho konania. Nedostatok vzájomnej úcty a rešpektu medzi kolegami navzájom a spolupatričnosť k advokátskemu stavu.
2. Chcem pokračovať v mojej práci v P SAK t. j. v regionálnej činnosti, budovaní advokátskej komunity v regiónoch nielen vo vzdelávacích podujatiach, ale aj v kultúrnej a športovej činnosti, pokračovať v činnosti Nadácie a venovať sa advokátskym skúškam a – viesť vzájomný a konštruktívny dialóg medzi všetkými orgánmi komory, aby sme spoločne prispeli k dobrému menu advokácie a chránili jej slobodu a nezávislosť.
3. Chcem sa venovať činnosti regionálneho zástupcu, advokátskym skúškam, kultúrnej a športovej komisii.

JUDr. Martin Puchalla, PhD.
podpredsa SAK

1. Mrzí ma, že advokáta široká verejnosť vníma ako toho, kto „pomáha“ zločincovi uniknúť pred spravodlivosťou a nie ako osobu, ktorá chráni práva účastníka konania, či obvineného a napomáha tým presadzovaniu prvkov právneho štátu. Toto nazeranie na advokáta sa musí kvalitnou komunikáciou orgánov SAK navonok a najmä kvalitným výkonom povolania každého jednotlivého advokáta zmeniť.

2. V SAK sa dlhodobo venujem prednáškovej činnosti a vzdelávaniu advokátov a advokátskych koncipientov, v čom by som chcel pokračovať a zároveň sa podieľať na koncepcii vzdelávania. Veľkou výzvou je aj legislatívna činnosť v oblasti trestného práva, pretože je naplánovaná pomerne rozsiahla novela trestných kódexov.

3. Už v minulom predsedníctve sme sa spolu s kolegami intenzívne zapojili do odbornej diskusie ohľadom zmeny právnej úpravy väzby, pričom teraz nás čaká ešte významnejšia úloha v podobe odbornej diskusie k novelám Trestného zákona a trestného poriadku.

doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD.
podpredsa SAK

1. Ako isté vyrušenie zo štandardného fungovania advokácie možno považovať to, že v niektorých prípadoch v aplikačnej praxi je potrebné advokátmi apelovať na dodržiavanie základných princípov právneho štátu zo strany orgánov verejnej moci.

2. Primárnym cieľom je bojovať za advokátsky stav, na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni, najmä za zachovanie absolútnej nezávislosti advokátov a advokátskej komory, čo je jeden z atribútov zdravého demokratického právneho štátu.

3. Mám ambíciu pokračovať v pôsobení v medzinárodných advokátskych štruktúrach, kde reprezentujem Slovenskú advokátsku komoru, ako aj v ostatných zahraničných vzťahoch a spoluprákach, ktoré sa nám podarilo za uplynulé obdobie prehĺbiť, či nadviazať. Rovnako by som rád aj naďalej prispieval k legislatívnym aktivitám komory a odovzdal aj moje skúsenosti v oblasti vzdelávania.

JUDr. Zuzana Čížová
členka Predsedníctva SAK

1. V súčasnej dobe rezonujú pokusy štátu o prijatie opatrení zasahujúcich do slobodného a nezávislého výkonu advokácie a samostatnosti SAK, čo by okrem popretia základných princípov právneho štátu, ovplyvnilo kvalitu výkonu advokácie pre konečného spotrebiteľa právnej služby. Myslím, že nastal čas, aby sa advokátsky stav zjednotil a každý prispel svojou činnosťou k tomu, aby pokusy o etatizáciu advokátskeho povolania ostali bez naplnenia.

2. Snažím sa vnímať podnety advokátov na zlepšenie výkonu advokácie a chcela by som ich implementovať aj pri činnosti v rámci P SAK. Mojou prioritou je častejšie publikovanie rozhodnutí P SAK týkajúce sa výkladu zákona o advokácii a stavovských predpisov, edukácia advokátov ohľadne povinnosti v rámci stavovských predpisov so zameraním na zníženie disciplinárnej zodpovednosti advokátov a príprava advokátskych koncipientov na riadny výkon povolania. V „pokoronovom čase“ je dôležité sa opätovne zamerať na rozvoj vzťahov, či už v rámci nášho advokátskeho stavu alebo v rámci susedných advokátskych komôr, ku ktorému by som rada prispela svojou činnosťou.

3. Chcela by som sa venovať činnosti v pracovnej skupine pre veci advokátske, v komisiách pre zlučiteľnosť výkonu advokácie s inými povolaniami, statusovým veciam advokátov a advokátskych koncipientov – najmä dohľadu nad činnosťou SAK v prípade trestného stíhania advokátov SAK a iných skutočností odôvodňujúcich pozastavenie výkonu advokácie, resp. vyčiarnutie zo zoznamu SAK, vzdelávacej činnosti advokátskych koncipientov, skúšaní advokátskych koncipientov, regionálnej činnosti a iným.

Mgr. Alexandra Čižmáriková
členka Predsedníctva SAK

1. Ako zásadný problém vidím v prejednávani disciplinárnych previnení Najvyšším správnym súdom už ako druhostupňovým odvolacím orgánom a samozrejme, decentralizáciu jednej stavovskej samosprávnej organizácie združujúcej advokátov na menšie organizácie na regionálnom či sektorovom princípe. Argumenty o nevyhnutnosti nezávislého výkonu advokátskeho povolania a diskusiu k úskaliam navrhovaných zmien predkladaným štátom, pomaly vyprázdňujú obsah pojmu nezávislosť advokácie, ktorý je pilierom právneho štátu a dôležitou garanciou spravodlivého súdneho procesu či ochrany práv a záujmov klientov.

2. Mojou prioritou je, aby sme ako predsedníctvo dokázali byť jednotní v zásadných veciach. Ustáť prebiehajúcu diskusiu, ktorú otvorilo Ministerstvo spravodlivosti SR jednoznačným prezentovaním postoja SAK v aktívnej komunikácii. Dovoľte mi povedať, že mám za cieľ, aby komora ďalej zlepšovala komunikáciu s advokátmi. Z môjho pohľadu pre dôveru stavu je potrebné transparentné hospodárenie a efektívne nakladanie s majetkom komory a stanovenie priorit, ktoré činnosti sú kľúčové pre vnútornú samosprávu.

3. Ako bývalá členka revíznej komisie vnímam, že je dôležité venovať sa analýze výnosov a nákladov z hľadiska jednotlivých činností, úloh a podujatí komory, hľadať priestor pre racionalizáciu niektorých výdavkov a naopak, podporiť tú pôsobnosť komory, ktorú vnímam ako kľúčovú – v statusových veciach, edukačnú, disciplinárnu a reprezentačnú.

Mgr. Ján Kutan
člen Predsedníctva SAK

1. Aktuálnym problémom sa javí (paradoxne) základ nezávislosti advokácie. Ďalším dlhodobým problémom je strata vážnosti advokáta ako hodnotového lídra v spoločnosti a potreba navrátenia stavu rešpektu a honoru, ktorý nám historicky patrí.

2. Vybudovať funkčný vnútorný (elektronický) advokátsky ekosystém, pokračovať v budovaní vnútorných procesov a štrukturálnom prenasťavení kancelárie a orgánov komory, sfunkčniť a zefektívniť činnosť poradných orgánov komory a budovať a podporovať regionálnu činnosť komory.

3. Obsahovo a prierezo je to vyjadrené v odpovedi na predchádzajúcu otázku, pokiaľ sa týka oblasti, je to elektronizácia, procesy, ekonomika a regióny

Mgr. Richard Karkó
člen Predsedníctva SAK

1. Problémom je chýbajúca IDENTITA advokátskeho stavu (a tým aj vzájomná úcta, veľkorysosť voči oprávneným záujmom iných kolegov advokátov, jednotné vystupovanie, hejt voči kolegom, mediálne posudzovanie práce kolegov inými advokátmi – zvonku sa to zdá vždy inak, že – etc). Ak nevyužijeme naše rozdielnosti v prospech veci advokátskeho stavu a veci spravodlivosti, budeme sa ako stav rozpadáť, bude chýbať spoločný záujem a následne sila aj v komunikácii so štátom. Nástroje existujú, len spustiť ich aplikáciu, aby mali šancu byť prierezo úspešné, môže výlučne komora.

Pri samotnom výkone je problémom a nešťastím pre určenie jasných pravidiel správania sa neustála zmena právnej úpravy ... parlament by si mohol chvíľu oddýchnuť.

2. Prioritou je naplňovať potreby stavu. Príkladom myslím, že nadišiel čas privolať veľa ďalších nevolených advokátov, aby sme v takomto širokom advokátskom tíme vypočuli viac názorov členskej základne a pomohli vytvoriť mäkké pravidlá výkonu, ktoré, verím, pre fungovania nášho remesla budú správnym spôsobom komunikované, aby sa dostali jednoduchým spôsobom do sveta a budú spontánne

3. Namiesto je skôr otázka kde ma/nás komora potrebuje. Pokúsim sa podať pomocnú ruku, kde bude potrebné a nebude to samoúčelné, ak budem privolaný a budem mať pre riešenie daného problému pridanú hodnotu.

JUDr. Ľudovít Mičinský, MCI Arb.
člen Predsedníctva SAK

1. Za hlavné problémy výkonu advokácie považujem neustále sa meniace právne prostredie, pokútnictvo, nekalé obchodné praktiky a snahy o ohrozenie nezávislosti advokácie.
2. Mojou prioritou bude vzdelávanie, ako aj snaha o to, aby advokáti vnímali členstvo v SAK ako prínos a cítili podporu komory pri každodennom výkone svojho náročného povolania.
3. Chcel by som sa venovať vzdelávaniu (vrátane advokátskych skúšok), zefektívneniu manažmentu SAK, zlepšeniu komunikácie medzi advokátmi a konkrétnym projektom, ktoré umožnia prerozdeľovať prostriedky SAK späť advokátom. Zároveň chcem podporovať rozvoj Rozhodcovského súdu SAK.

JUDr. Peter Erdős
náhradný člen Predsedníctva SAK

V prvom rade chcem poďakovať všetkým členom SAK za prejavenu dôveru a hlasy na konferencii SAK 2021.

1. Ako hlavný cieľ môjho pôsobenia v predsedníctve SAK považujem zachovanie nezávislosti slobodného povolania advokáta a s tým spojené poslanie advokácie.
2. Považujem za nevyhnutné v súčasnej dobe pôsobiť aj na širokú verejnosť s cieľom porozumieť a pochopiť nezastupiteľnú úlohu slobodného advokátskeho povolania i poslanie advokácie, ako jeden zo základných pilierov právneho štátu.
3. V Predsedníctve SAK by som sa rád venoval problematike trestných stíhaní advokátov.

Mgr. Viktória Hellenbart
náhradná členka Predsedníctva SAK

1. Obrovské rezervy vidím vo vecnej, transparentnej a najmä odbornej komunikácii naprieč právnickými profesiami, medzi advokátmi navzájom, ale aj vo vzťahu medzi samosprávou a advokátmi.
2. Vzhľadom na spoločenskú situáciu sa nedá odpovedať inak, ako zachovanie našimi predchodcami „vybojovaných“ vysokých štandardov garantujúcich slobodu a nezávislosť advokácie, ktorú vnímam ako odkaz novembra 1989.
3. Mojou dlhodobou preferenciou sú otázky advokátskej etiky, praktických stránok výkonu povolania advokáta a krásna a bohatá história tohto povolania.

JUDr. Marián Haršány
náhradný člen Predsedníctva SAK

1. Vzhľadom na súčasné aktuálne spoločenské témy týkajúce sa advokácie, pokladám za dominantnú výzvu slovenskej advokácie zachovať jej nezávislosť a inštitucionálnu celistvosť.
2. Do vnútra advokátskeho stavu ako bývalý člen RK SAK vnímam potrebu venovať osobitnú pozornosť dodržiavaniu advokátskej etiky a dôstojnosti advokátskeho stavu. Tieto otázky treba ďalej akcentovať vo vzdelávacom procese advokátskych koncipientov a advokátov, ako aj pri dohľade nad samotným výkonom advokátskeho povolania. Podľa môjho názoru je personálne zloženie novozvolených orgánov komory zárukou efektívneho presadzovania týchto priorit.
3. Vzhľadom na moje doterajšie pôsobenie v orgánoch komory by som sa rád venoval oblasti advokátskeho práva činnosťou v príslušných poradných orgánoch a činnosti člena skúšobného senátu. ■

DISKUSIA

„Veľké“ rozhodnutie veľkého senátu

Námety na nové témy, krátke glosy alebo poznámky do diskusnej rubriky zasielajte na e-mailovú adresu **office@sak.sk**. Vaše podnety publikačne spracuje **JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.**

Dovolanie v režime Civilného sporového poriadku a s tým súvisiaca rozhodovacia činnosť veľkých senátov Najvyššieho súdu SR obsahovo naplňujú značnú časť príspevkov do tejto rubriky v podstate už od septembra 2019. Dochádza k tak intenzívnemu, pútavému a bezprecedentnému vývoju súvisiacej judikatúry, že alternatívne témy sa evidentne presadzujú zriedkavejšie.

Napriek úprimnej snahe vytvoriť v aktuálnom čísle Bulletinu slovenskej advokácie priestor aj pre iné relevantné otázky sa túto ambíciu nepodarilo naplniť. Takmer všetku aktuálnu pozornosť procesnoprávnej teórie a praxe totiž na seba strhlo v poradí druhé rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR zo dňa 27. 4. 2021 sp. zn. 1VObd/2/2020, ktoré na svojom webovom sídle zverejnil najvyšší súd začiatkom júna.

Keďže toto kasačné uznesenie dovolacieho súdu dáva zrozumiteľné a predovšetkým záväzné (§ 48 ods. 3 CSP) odpovede hneď na niekoľko intenzívne diskutovaných otázok, jeho priorita je prirodzene namieste. Vopred je však potrebné zdôrazniť, že dané rozhodnutie veľkého senátu je mimoriadne rozsiahle (97 strán!) a nasledujúci text upriamuje pozornosť iba na tie špecifické problémy, ktoré boli tematicky zaraďované do tejto rubriky počas predchádzajúcich takmer dvoch rokov.

Základným predmetom sporu, postúpeného veľkému senátu, bolo vylúčenie nehnuteľného majetku zo súpisu všeobecnej podstaty úpadcu; pričom tento majetok žalobca pôvodne nadobudol pri speňažovaní majetku iného úpadcu v konkurze. Spornou bola predovšetkým jeho dobromyseľnosť pri nadobúdaní vlastníckeho práva od „nevlastníka“ a s tým súvisiace otázky.

Po vyhovujúcom rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol následne potvrdený odvolacím súdom, sa Najvyšší súd SR zaoberal dovolaním žalovaného správcu, ktoré vytvorilo priestor pre zodpovedanie nielen hmotnoprávnych, ale aj zásadných procesnoprávnych otázok, najmä pokiaľ ide o prípustnosť dovolania v sporovom konaní.

Samotný najvyšší súd, zrejme v snahe sprehľadniť svoje rozsiahle uznesenie s precedenčným dopadom, zvýraznil v texte rozhodnutia celkovo osem právnych viet, ktoré možno považovať za osobitne významné a zovšeobecňujúce. Vzhľa-

dom na limitovaný rozsah tohto príspevku možno čitateľa s hlbším záujmom odkázať na vskutku zaujímavé a kvalitne spracované odôvodnenie, z ktorého na tomto mieste (bohužiaľ) nájde iba spomínaných osem základných právnych viet s krátkym komentárom.

Ako prvú prezentoval veľký senát právnu vetu, ktorá sa týka náležitostí dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 CSP), s osobitným dôrazom na odôvodnenie jeho prípustnosti v zmysle § 421 ods. 1 CSP, pričom konštatoval „*Povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 C.s.p. (namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci) nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania (vrátane označenia rozhodnutí dovolacieho súdu riešiacich konkrétnu právnu otázku).*“ (ods. 38, bod I).

To v stručnosti znamená, že dovolateľ nie je povinný venovať pozornosť prípustnosti dovolania a túto odôvodniť s poukazom na niektoré z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP. Takáto povinnosť mu nevyplýva ani z § 428 CSP, ktorý upravuje zákonné náležitosti dovolania. Prípustnosť dovolania, ktorej podmienky stanovuje zákon, autonómne vyhodnocuje dovolací súd v každom jednotlivom prípade individuálne, bez zaťaženia dovolateľa akýmikoľvek argumentačnými požiadavkami.

Na tento záver bezprostredne nadväzuje ďalšia významná právna veta „*Dovolací súd nie je pri posudzovaní prípustnosti dovolania viazaný dovolateľom označeným dôvodom prípustnosti dovolania. Rovnako tak dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ.*“ (ods. 38, bod II).

Dovolateľovi nemožno uprieť právo subjektívne zdôvodniť prípustnosť svojho dovolania. Ide o prejav jeho legitímnej snahy dosiahnuť procesný úspech v rámci dovolacieho prieskumu. Na druhej strane ho nemožno zaťažiť zodpovednosťou za úplnú a presnú znalosť kompletnej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu a prípustnosť dovolania podmieniť správnym označením konkrétneho dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP, vrátane identifikovania rozhodnutí NS SR, z ktorých má táto prípustnosť vyplývať. Ako už bolo uvedené, posúdenie prípustnosti dovo-

lania je úradnou povinnosťou a zodpovednosťou dovolacieho súdu a obsah dovolania v tejto časti predstavuje akési nezáväzné „prvotné priblíženie“, ktoré umožňuje dovolaciemu súdu pochopiť, ako vec vníma samotný dovolateľ a na základe čoho sa domnieva, že jeho dovolanie je prípustné.

V nadväznosti na svoje predchádzajúce a v poradí prvé rozhodnutie (1VObdo/1/2020; pozri aj túto rubriku BSA 4/2021) potvrdil veľký senát obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, že „V prípade existencie rozdielnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá nebola zjednotená do 30. júna 2016 postupom podľa ustanovenia § 8 ods. 3 v spojení s § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch zverejnením rozhodnutia zásadného významu alebo zjednocujúceho stanoviska v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, je trojčlenný dovolací senát najvyššieho súdu rozhodujúci o danej (v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne posudzovanej) právnej otázke povinný podľa ustanovenia § 48 ods. 1 C.s.p. postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu príslušného kolégia najvyššieho súdu.“ (ods. 45, bod I).

Súčasne s týmto záverom uviedol veľký senát v ods. 41.3 aj vlastné vnímanie tzv. rozdielnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, na ktorú nadväzuje povinnosť trojčlenného dovolacieho senátu postúpiť vec veľkému senátu. Potvrdil pritom aktuálny interpretačný trend (totožne aj R 17/2017), že o rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu nejde v prípade, ak po dvoch alebo viacerých vzájomne rozporných rozhodnutiach NS SR nasledovalo vydanie stanoviska alebo publikovanie niektorého z týchto rozhodnutí v R – zbierke. Za iných okolností zakladá rozpor v riešení totožnej právnej otázky medzi dvoma alebo viacerými rozhodnutiami dovolacieho súdu povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu.

Pokiaľ sa budú jednotlivé dovolacie senáty dôsledne riadiť kritériami podľa ods. 41.3, možno očakávať výrazný nárast počtu rozhodnutí veľkých senátov, čo priamo smeruje k zjednocovaniu a stabilizácii judikatúry a celkovej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Nemožno však zároveň opomenúť prístup veľkého senátu občianskoprávneho kolégia, ktorý je v týchto otázkach zatiaľ výrazne konzervatívnejší a svoju kompetenciu interpretuje podstatne reštriktívnejšie.

Značnú pozornosť je potrebné venovať aj štvrtéj z avizovaných právnych viet, ktorú veľký senát formuloval nasledovne „Povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu najvyššieho súdu podľa ustanovenia § 48 ods. 1 C.s.p. má trojčlenný senát dovolacieho súdu aj v situácii, ak o právnej otázke, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, už rozhodol ústavný súd, a to aj vtedy, ak je vec prejednávajúci dovolací senát podľa ustanovenia § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o ústavnom súde viazaný právne záväzným názorom vysloveným v kasačnom náleze ústavného súdu.“ (ods. 45, bod II).

Najvyšší súd SR sa týmto spôsobom zásadne vymedzuje voči Ústavnému súdu SR a okrem iného zdôrazňuje, že práve jemu zveril zákonodarca zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov. Od účinnosti Civilného sporového po-

riadku je pritom základným nástrojom plnenia tejto úlohy práve rozhodovacia činnosť veľkých senátov (I. ÚS 127/2019, I. ÚS 136/2019, II. ÚS 252/2019).

Prípadný zrušujúci nález v rámci ústavnoprávneho prieskumu teda nenahrádza rozhodnutie veľkého senátu a neneguje ani R-judikatúru. *Vice versa*, za splnenia zákonných podmienok vytvára priestor na postúpenie veci veľkému senátu, aby svojím rozhodnutím prezentoval právny názor, ktorý bude následne záväzný v zmysle § 48 ods. 3 CSP. To platí dokonca aj v prípade kasačnej viazanosti dovolacieho súdu zrušujúcim nálezom v konkrétnej veci.

Zvyšné štyri právne vety sa týkajú hmotnoprávnych otázok a súvisia so sporným prelomením zásady *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*, a teda s dobromyseľným nadobudnutím vlastníckeho práva od nevlastníka vo všeobecnosti. Ide o prípady, keď takéto nadobudnutie vlastníctva nie je výslovne upravené zákonom (na rozdiel napríklad od § 134, 486 OZ, § 93 ods. 3 ZKR alebo § 446 ObZ).

Veľký senát obchodnoprávneho kolégia NS SR zaujal k tejto otázke konzervatívne stanovisko (ohľadom aktuálnej judikatúry pozri aj túto rubriku v BSA 3/2021) a osobitne sa vyjadril aj k materiálnej publicite katastrálnych zápisov, resp. k hodnovernosti údajov katastra (ods. 84):

„Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.“

„S poukazom na právnu zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (*nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*), nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností.“

„Dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava *de lege lata* nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje.“

„Ustanoveniu § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ktoré upravuje hodnovernosť údajov katastra, nezodpovedá výklad, podľa ktorého už len sama evidencia vlastníctva nehnuteľnosti v katastri nehnuteľnosti zakladá dobrú vieru evidovaného vlastníka v to, že je vlastník.“

Oboznámenie sa s celým znením tohto rozsiahleho rozhodnutia možno iba odporúčať, a to nielen advokátom. Jedným z dôvodov je aj nevyhnutnosť detailne vnímať argumentačnú líniu veľkého senátu a interpretačné východiská pre jeho rozhodnutie; vrátane stanovísk pripomienkujúcich subjektov v zmysle § 48 ods. 4 CSP (ods. 18 až 22). Ďalším dôvodom je fakt, že do tohto príspevku boli zahrnuté iba najzásadnejšie súvisiace otázky, pričom odpovede na mnohé ďalšie možno nájsť práve vo zvyšnej časti odôvodnenia. ■

Komu vrátiť historické poklady? Kauza tzv. Krymských pokladov¹

Mgr. Marián Šuška

Prelom roku 2013 a 2014. Ukrajina zažíva po dlhšej dobe stagnácie nečakané spoločenské otrasy v podobe demonštrácií a občianskych nepokojov, ktoré napokon zvrhnú vtedajšiu politickú moc. Tieto udalosti sú však len prológom k následnému konfliktu s dovedy najbližším partnerom Ukrajiny – s Ruskou federáciou. Výsledkom tohto konfliktu je destabilizácia východnej Ukrajiny a anexia Krymského polostrova.

V tieni týchto okolností paralelne prebiehala dosiaľ najväčšia zahraničná výstava predmetov kultúrnej hodnoty dokumentujúcich históriu Krymského polostrova. Pre umelecky perfektne prevedené artefakty, často vyrobené zo zlata a ich veľké množstvo dostane výstava neoficiálny názov Krymské poklady. Po anexii Krymského polostrova však nastáva medializovaný civilný spor o tento súbor objektov medzi krymskými múzeami na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej. Článok analyzuje túto právnu kauzu, poukazuje na jej význam a navrhuje možné riešenia tohto skutočne unikátneho sporu.

1. Na počiatku boli zmluvy

V marci a apríli 2013 boli uzatvorené zmluvy, ktoré umožňovali medzinárodnú výstavu predmetov kultúrnej hodnoty pochádzajúcich z Krymského polostrova.² Stranami týchto zmlúv o výpožičke³ boli ako vypožičovatelia nemecké LVR-LandesMuseum Bonn v Bonne⁴ a holandské Allard Pierson Museum v Amsterdame.⁵ Požičovateľmi boli 4 krymské múzeá⁶ a Národné múzeum histórie Ukrajiny v Kyjeve.⁷

Mgr. Marián Šuška je absolventom Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, kde v súčasnosti pôsobí ako denný doktorand. V rámci dizertačnej práce sa zameriava na reštitučnú problematiku a právo kultúrneho dedičstva.

Výstava sa najskôr uskutočnila v Bonne (3. 7. 2013 – 19. 1. 2014) a následne v Amsterdame (6. 2. 2014 – 28. 5. 2014, neskôr predĺžená do 31. 8. 2014).

Výstava dostala oficiálny názov *Krym: Zlatý ostrov v Čiernom mori*.⁸ Išlo o najväčší súbor predmetov kultúrnej hodnoty krymskej proveniencie, aký bol kedy prezentovaný v zahraničí, pričom mnohé z týchto objektov boli vystavené v cudzine prvýkrát.⁹ Expozícia poukazovala na dôle-

žitosť Krymského polostrova ako významnej civilizačnej križovatky medzi Európou a Áziou. Krymský polostrov zohrával dôležitú úlohu už v cykle o trójskej vojne a cez toto územie viedla i známa Hodvábná cesta. Doklady týchto skutočností boli prezentované i na výstave. Expozícia samotná bola poistená na 2 milióny amerických dolárov, avšak jej odhadovaná tržobná cena je exponenciálne vyššia.¹⁰

Návštevnícky najatraktívnejšie boli objekty skýtskej civilizácie kvôli ich vynikajúcemu umeleckému prevedeniu, veľkom použití drahých kovov, najmä zlata a ich množstvu. Z tohto dôvodu sa súbor predmetov často mylne označuje ako tzv. *Skýtske zlato*, resp. hovorí sa o *kauze Skýtskeho zlata*. Je to ale výrazná nepresnosť, keďže súbor obsahuje objekty aj ďalších civilizácií žijúcich v minulosti na Kryme. Považujeme preto za vhodnejšie používať pojem *Krymské poklady*, pretože tento termín explicitne označuje, že ide o predmety z Krymu a bude tak ďalej používaný i v tomto texte.

1 Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-18-0199.

2 Ďalej aj len „Krym“.

3 Ďalej aj len „zmluva“ alebo „zmluvy“.

4 Bližšie informácie o múzeu vid': <https://landesmuseum-bonn.lvr.de/de/startseite.html> [prezreté 2021-01-26].

5 Ďalej len „AP Museum“. AP Museum je múzeom Amsterdamskej univerzity (hol. Universiteit van Amsterdam). Bližšie informácie o múzeu vid': <https://allardpierson.nl/> [prezreté 2021-01-26].

6 Ďalej len „krymské múzeá“. Keďže sa nám nepodarilo zistiť existenciu názvov múzeí v slovenčine, uvádzame preto len ich medzinárodné, v rozhodnutiach anglicky uvedené názvy: *The Tavrida Central Museum (Simferopol)*, *The Kerch Historical and Cultural Preserve (Kerč)*, *The Bakhchisaray History and Culture State Preserve of the Re-*

public of Crimea (Bachčisaraj)
a The National Preserve of Tauric
Chersonesos (Sevastopol).

7 Ukr. Національний музей
історії України (НМІУ).

8 Hol.: *De Krim – Goud en
Geheimen van de Zwarte Zee.*
Nem.: *Die Krim. Goldene Insel
im Schwarzen Meer. Griechen –
Skythen – Goten.* Angl.: *Crimea –
the Golden Island in the
Black Sea.*

9 NUDELMAN, Maria. Who
Owns the Scythian Gold? The
Legal and Moral Implications of
Ukraine and Crimea's Cultural
Dispute. In: *Fordham International
Law Journal*, zv. 38, č. 4.
New York: Fordham University
School of Law, 2015, s. 1262.

10 LUHN, Alec. *Russia threatens
to cut museum ties with the
Netherlands over Crimea gold.*
[prezreté 2021-01-26].
Dostupné na: <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/11/16/russia-threatens-cut-museum-ties-netherlands-crimea-gold/>

11 Ďalej aj len „ARK“. Ukr.: Автономна Республіка Крим.

12 NUDELMAN, Maria. Who
Owns the Scythian Gold? The
Legal and Moral Implications of
Ukraine and Crimea's Cultural
Dispute. In: *Fordham International
Law Journal*, zv. 38, č. 4.
New York: Fordham University
School of Law, 2015, s. 1268.

13 Vid' napr. štúdiu Európskeho
parlamentu: *The situation of
national minorities in Crimea
following its annexation by
Russia* [online]. [prezreté
2021-01-25] Dostupnú na:
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/-STUD/2016/578003/EXPO_-STU\(2016\)578003_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/-STUD/2016/578003/EXPO_-STU(2016)578003_EN.pdf)

14 RT: *Crimea declares independence,
seeks UN recognition.*
[prezreté 2021-01-25]. Dostupné na:
<https://www.rt.com/news/crimea-referendum-results-official-250/>

2. Nečakané geopolitické zmeny na Ifigéneinom polostrove

Aby sme mohli lepšie pochopiť kauzu Krymských pokladov, je nutné si veľmi stručne osvetliť novšie štátoprávne dejiny Krymského polostrova. Krym bol od roku 1783 natrvalo súčasťou Ruska v jeho rozličných štátoprávnych premenách. Zlom nastáva v roku 1954, kedy je za vlády N. S. Chruščova Krym odovzdaný *Ukrajinskej sovietskej socialistickej republike*. Po rozpade ZSSR v roku 1991 sa Krym ako *Autonómna republika Krym*¹¹ stáva súčasťou nezávislej Ukrajiny.

Pre kauzu Krymských pokladov je dôležitý november 2013, kedy vtedajšia ukrajinská politická moc na čele s V. F. Janukovičom odmietla už dlhšie pripravovanú *Asociačnú zmluvu s Európskou Úniou*, ktorá predstavovala užšiu spoluprácu Ukrajiny s EÚ. Miesto toho Ukrajina podpísala zmluvu s Ruskou federáciou, ktorá obsahovala najmä zníženie cien plynu a ruské investície v hodnote cca 15 miliárd amerických dolárov.¹² Tento krok však vyvolal koncom novembra 2013 nečakane veľké protesty (najmä v Kyjeve a v západnej časti krajiny), ktoré dostali neskôr pomenovanie *Euromajdan*.

Euromajdan spôsobil pád politickej moci a prezident V. F. Janukovič utiekol do exilu v Ruskej federácii. Ruská federácia, pre ktorú Ukrajina predstavovala dovtedy jedného z najbližších spojencov, nenechala tieto udalosti bez odozvy. V priebehu februára 2014 Ruská federácia vyslala do ARK ozbrojenú vojenskú jednotku, ktoré však boli bez akéhokoľvek označenia k (ruskej) štátnej príslušnosti. Tieto vojenské jednotky spolu so sympatizujúcim väčšinovým ruským obyvateľstvom postupne prebrali nad ARK moc.

Završením tohto diania bolo vykonanie referenda dňa 16. 3. 2014 s otázkou pripojenia ARK k Ruskej federácii. Nakoľko Krymský polostrov obývajú mnohé národnosti (Rusi – 58,5 %, Ukrajinci – 24,4 %, Krymskí Tatári – 12,1 % a ďalší),¹³ národnosti zaujali rozličné názory, vrátane bojkotovania referenda. V referende sa rozhodlo 96,77 % voličov za pripojenie ARK k Ruskej federácii, čo sa následne uskutočnilo dňa 18. 3. 2014 prístupovou zmluvou.^{14, 15}

3. Krymské poklady ako jablko sváru

Paralelne s meniacou sa situáciou na Ukrajine prebiehala výstava Krymských pokladov v amsterdamskom AP Museum. Krymské múzeá v tejto situácii požiadali AP Museum oznámením zo dňa 13. 3. 2014 o vrátenie Krymských pokladov po skončení výstavy. Obdobne tak však urobilo aj *Ministerstvo kultúry Ukrajiny*¹⁶ dňa 31. 3. 2014. AP Museum odpovedalo obojstranným oznámením zo dňa 14. 7. 2014, v ktorom informovalo, že kvôli konkurujúcim si nárokom oboch strán ktoré zmluva nerieši, nemôže plniť povinnosti zo zmluvy a bude pôsobiť zatiaľ ako konajúci bez príkazu podľa čl. 6:198 *holandského občianskeho zákonníka*.¹⁷

Predmety, ktoré boli vypožičané z Národného múzea histórie Ukrajiny z Kyjeva a ergo neboli predmetom sporu, boli vrátené podľa pôvodných dohôd dňa 31. 8. 2014. Za účelom vyriešenia sporu AP Museum zvolalo do Amsterdamu koncom roku 2014 dve stretnutia s reprezentantmi oboch strán, ktoré sa však ukázali ako bezvýsledné.

3.1 Konanie v prvej inštancii

V tejto situácii krymské múzeá podali dňa 19. 11. 2014 na AP Museum civilnú žalobu na *amsterdamskom súde prvej inštancie*¹⁸ a požadovali aby súd vyhlásil, že i) AP Museum nebolo oprávnené vypovedať záväzky vyplývajúce zo zmlúv, ii) AP Museum je povinné vrátiť Krymské poklady krymským múzeám, a iii) AP Museum je povinné nahradiť škodu krymským múzeám, spôsobenú porušením zmlúv.¹⁹ AP Museum následne podalo vzájomnú žalobu. Ukrajina pristúpila do sporu po udelení súhlasu súdom dňa 8. 4. 2015.²⁰ Holandsku bol prístup do sporu zamietnutý, pretože súd nevzhladol pri tomto subjekte dostatočný právny záujem.²¹ Napriek očakávaniam sa Ruská federácia do sporu nezainteresovala.

Strany sporu založili svoje žalobné nároky na týchto 4 *hlavných skutočnostiach*: i) ustanovenia zmlúv o výpožičke ii) právny titul na vrátenie objektov iii) ustanovenia dohovoru o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva

kultúrnych statkov, a iv) na princípe kultúrno-historického vzťahu a princípu celistvosti múzejných zbierok.²²

Súd rozhodol nasledovne:

Zmluvy ustanovujú ukrajinské právo ako rozhodné právo. Podľa čl. 652 *ukrajinského občianskeho zákonníka* môže byť zmluva zmenená alebo vypovedaná v prípade materiálnej zmeny v okolnostiach. Súd sa uzniesol, že nečakaný politický vývoj na Kryme v marci 2014 a jeho pripojenie k Ruskej federácii je takouto materiálnoú zmenou v okolnostiach a AP Museum bolo v práve za danej situácie vypovedať záväzky vyplývajúce zo zmlúv.²³

Zodpovedanie otázky komu sa majú krymské poklady vrátiť predstavovalo jednu z najkomplexnejších otázok. Ukrajina si nárokovala na Krymské poklady na základe titulu vyplývajúceho z viacerých právnych aktov. Podľa čl. 15 *zákona Ukrajiny o múzeách a múzejných záležitostiach* z 29. 6. 1995 je *Múzejný fond Ukrajiny* nescudziteľný a predstavuje národné dedičstvo Ukrajiny. Na základe čl. 15 ods. 3 tohto zákona vydaná *vyhláška* z 2. 2. 2000 upravuje zoznam múzeí, ktoré spravujú objekty, ktoré sú štátnym vlastníctvom a patria do Múzejného fondu Ukrajiny, čo bol i prípad Krymských pokladov. Taktiež aj čl. 18 *zákona Ukrajiny o ochrane archeologického dedičstva* ustanovuje štátne vlastníctvo objektov nájdených na území Ukrajiny.²⁴

Krymské múzeá zas poukazovali na osobitné postavenie ARK, ktorá bola jedinou autonómou republikou v Ukrajine a požívala špeciálny status s osobitnými ústavnými právomocami. ARK mala podľa vtedajšej ukrajinskej ústavy možnosť samostatne si spravovať vlastný majetok, vrátane historických objektov. S týmto súvisí osobitné právo *in rem operačného riadenia*, ktoré požívali krymské múzeá nad svojimi objektmi a ktoré (podľa krymských múzeí) predchádza právny titul Ukrajiny. Toto právo však bolo *nariadením* č. 292 *o prevode múzejných objektov na Národné historické múzeum Ukrajiny* z 13. 5. 2014 prevedené na toto múzeum, avšak jeho zákonnosť je napádaná krymskými múzeami. ARK bola tiež zakladateľom troch zo štyroch krymských múzeí.^{25, 26}

Súd napokon z predložených dôkazov neurčil subjekt, ktorému sa majú krymské poklady vrátiť, pretože považoval za dôležitejšie zodpovedanie nasledujúceho problému.

Nezákonným vývozom, dovozom a prevodom vlastníckeho titulu k predmetom kultúrnej hodnoty sa v medzinárodnom priestore zaoberá *Dohovor o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov*.^{27, 28} Zmluvnými stranami dohovoru sú ako Holandsko, tak i Ukrajina a Ruská federácia. Vzhľadom na to, že nejde o právny akt ktorého záväzky sú vykonateľné *eo ipso*, je potrebná jeho vnútroštátna implementácia. Dohovor je charakteristický svojimi vágnymi ustanoveniami, čo je i dôvod, prečo štáty poňali implementáciu záväzkov rôznym spôsobom. Holandsko dohovor implementovalo *zákonom o kultúrnom dedičstve* z roku 2015.²⁹

Podľa ukrajinskej implementácie dohovoru sa za nezákonný dovoz považuje aj vypršanie lehôt vývozných licencií.³⁰ Hoci holandská implementácia upravuje daný záväzok jemne odlišne, súd považoval za rozhodné *lex originis*, t. j., že právny status objektu (Krymských pokladov) určuje jeho domáce (ukrajinské) právo. Súd ďalej argumentoval, že iný výklad by sa priecil cieľom dohovoru a tiež poukázal na iné právne akty upravujúce túto oblasť, ktoré tento výklad podporujú.^{31, 32} Otázka ďalej znela, kto môže žiadať o vrátenie objektov podľa dohovoru UNESCO 1970. V tomto bode sa súd uzniesol, že v prípade konkurujúcich si nárokov štátu a tretej strany neštátneho charakteru sa tieto predmety vrátia do tohto štátu (t. j. Ukrajiny), ktorého súdne orgány následne rozhodnú o subjekte, ktorému sa majú tieto objekty vrátiť.³³

Súd napokon 14. 12. 2016 vydal *prvostupňový rozsudok*,³⁴ podľa ktorého uznal AP Museum za oprávnené vypovedať zmluvy o výpožičke a nariadil krymské poklady odovzdať Ukrajine, ale až po márnom uplynutí lehoty na odvolanie. Krymské múzeá podali dňa 16. 1. 2017 odvolanie.

3.2 Konanie v druhej inštancii

Dňa 16. 7. 2019 vydal *odvolací súd*³⁵ *medzitýmny rozsudok*.³⁶ V rozhodnutí odvolací súd potvrdil, že AP Museum bolo oprávnené vypovedať záväzky vyplývajúce zo zmlúv a nevrátiť objekty.³⁷ Kľúčovým bodom rozhodnutia však bolo konštatovanie odvolacieho súdu, že

15 Vid' bod 2.(v) medzitýmneho rozsudku odvolacieho súdu.

16 Ukr.: Міністерство культури України.

17 Vid' body 2.(vi) – (xii) medzitýmneho rozsudku odvolacieho súdu.

18 Hol.: Rechtbank Amsterdam. Angl.: District Court of Amsterdam. Ďalej tiež aj len „súd“.

19 Detailnejšie vid' bod 3.1 prvostupňového rozsudku.

20 Bod 1. prvostupňového rozsudku.

21 Tamtiež.

22 Obdobne vid' CAMPFENS, E. – TARSIS, I.: *Cri-Me-a-River! Crimean Gold in the Crosshairs of Geopolitics*. In: *IFAR Journal*, zv. 18, č. 1. New York: International Foundation for Art Research (IFAR), 2017, s. 42.

23 Podrobnejšie vid' body 4.23 – 4.27, 4.28 – 4.30, 5.8 prvostupňového rozsudku.

24 Bližšie vid' 3.3 – 3.6 prvostupňového rozsudku.

25 Okrem múzea „The National Preserve of Tauric Chersonesos“.

26 Vid' 3.1 – 3.2 prvostupňového rozsudku.

27 Ďalej aj len „dohovor“ alebo „dohovor UNESCO 1970“.

28 SR implementovala dohovor UNESCO 1970 vyhláškou č. 15/1980 Zb.

29 Celým názvom (hol.): *Wet van 9 december 2015, houdende bundeling en aanpassing van regels op het terrein van cultureel erfgoed*. Skrátené: *De Erfgoedwet*. Účinný je od 1. 7. 2016.

30 Čl. 4 a 23 zákona Ukrajiny o vývoze, dovoze a reštitúcií kultúrnych hodnôt.

31 Súd explicitne poukázal na dohovor UNIDROIT o ukradnutých alebo nezákonne vyvezených kultúrnych

predmetoch, ako aj na smer-
nicu Európskeho parlamentu
a Rady 2014/60/EÚ z 15. mája
2014 o navrátení predmetov
kultúrnej hodnoty nezákonne
vyvezených z územia členského
štátu a o zmene nariadenia
(EÚ) č. 1024/2012 (prepracova-
né znenie).

32 Vid' bližšie body 4.2 – 4.17
prvostupňového rozsudku.

33 Tamtiež.

34 ECLI:NL:RBAMS:2016:8264.

35 Hol.: Het Gerechtshof Amster-
dam. Angl.: The Amsterdam
Court of Appeal.

36 V hol.: Tussenuitspraak, v sprá-
ve vydanéj odvolacím súdom
v anglickom jazyku je použitý
pojmom „interim judgment“.

37 Body 4.6 – 4.12 medzitémneho
rozsudku odvolacieho súdu.

38 Tamtiež, body 4.13 – 4. 39.

39 Tamtiež, body 4.44 – 4. 46.

40 Viac informácií o kláštore na:
<https://www.pskovo-pechersky-monastery.ru/eng>
[prezreté 2020-10-07].

41 Ďalej len „SRN“.

42 GAUDENZI, Bianca – Lisa NIE-
MEYER et al.: *From Refugees
To Restitution: The History
of Nazi Looted Art in the UK
in Transnational Perspective*
Conference booklet [on-
line]. s. 27 – 28. [prezreté
2020-10-15]. Dostupné na:
[https://www.academia.edu/32123417/From_Refugees_-
To_Restitution_The_History_-
of_Nazi_Looted_Art_in_the_-
UK_in_Transnational_Perspec-
tive_Conference_booklet.pdf](https://www.academia.edu/32123417/From_Refugees_To_Restitution_The_History_of_Nazi_Looted_Art_in_the_UK_in_Transnational_Perspective_Conference_booklet.pdf)

43 CAMPFENS, E.: *Whose Cultural
Heritage? Crimean Treasures at
the Crossroads of Politics, Law
and Ethics*. In: *Art Antiquity and
Law*, zv. 22, č. 3. Builth Wells:
The Institute of Art & Law,
2017, s. 207 – 208.

44 The Trading with the Enemy
Act (TWEA).

v tomto prípade nemožno aplikovať dohovor UNESCO 1970, a ani ďalšie právne akty upravujúce túto oblasť, pretože nedošlo k nezákonnému vývozu objektov (AP Museum nevrátilo predmety z dôvodu zmien, ktoré spôsobili neistotu v osobe požičiavateľa).³⁸

V nadväznosti na tento fakt súd uviedol, že v konečnom rozsudku rozhodne o tom, ktorý subjekt má silnejšie právo na vrátenie týchto predmetov. Súd uviedol potrebu ďalších dôkazov pre väčšie objasnenie veci a určil stranám dodatočnú lehotu 2 mesiace.³⁹ Zároveň určil lehotu 6 až 9 mesiacov v ktorej mal byť spor rozhodnutý, čo sa však doteraz (máj 2021) nestalo.

4. Et nunc? (Návrhy a možné riešenia sporu)

Riešenie sporu bude v prvom rade záležať na doplnených dôkazoch, ktoré mali strany predložiť v súdom určenej lehote. Je však možné, aj vzhľadom na doteraz predložené dôkazy, že právna situácia ostane i po predložení dodatočných dôkazov nejasná a súd nebude môcť rozhodnúť len na podklade získaných dôkazov. Uvedme si preto riešenia 2 vecne blízkych prípadov (počet prípadov takéhoto typu je vo všeobecnosti veľmi nízky) – ich analýzou a komparáciou s našim sporom môžeme prísť k určitým, smerodajným výsledkom.

Prípad Pskovsko-Pečerského kláštora

Pskovsko-Pečerský kláštor sa nachádza na západnej hranici Ruska, ktorého bol súčasťou od svojho oficiálneho vzniku v roku 1473. V roku 1920 však Rusko, oslabené krvavou občianskou vojnou, prijíma nezávislosť Estónska mierovou zmluvou z Tartu. Súčasťou tejto zmluvy boli aj územné zmeny, na základe ktorých sa Pskovsko-Pečerský kláštor ocitol na území Estónska.⁴⁰

Kľúčovou udalosťou je koniec druhej svetovej vojny, kedy sa ustupujúci nacisti zmocnili súboru predmetov kultúrnej hodnoty z tohto kláštora. Estónsko a ostatné pobaltské krajiny sa s prichádzajúcim koncom vojny dostali do mocenskej sféry ZSSR, čo zároveň prinieslo opätovné korigovanie hraníc a kláštor sa znovu ocitol na ruskom území. V roku 1970 sa tento odcudzený súbor objavil v *Ikonen-Museum Recklinghausen* v Spolkovej republike Nemecko,⁴¹ čo okamžite vyvolalo otázku, ktorému subjektu tieto predmety vrátiť.⁴² Tieto predmety žiadal samotný kláštor, ale napr. i Estónska svetová rada v exile. Situáciu navyše komplikoval fakt, že západný svet neuznával anexiu pobaltských krajín ZSSR. Prípad bol napokon vyriešený diplomatickou cestou, keď SRN vrátila objekty priamo kláštora a nie ZSSR. Aby mohlo dôjsť k prevodu objektov, sovietske orgány museli dať písomnú záruku, že tieto objekty zostanú v kláštore.⁴³

Prípad zverených obrazov

Dňa 18. 4. 1922 boli z Weimarského múzea v nemeckom Weimare odcudzené 3 obrazy významných maliarov (Rembrandt, ter Borch, Tischbein). Diela boli následne predané cez priekupníka do Daytonu, v štáte Ohio, v USA. V roku 1945 boli obrazy odhalené a zhabané Federálnym úradom pre vyšetrovanie (FBI). Keďže išlo o objekty ktoré boli vlastnené nemeckým subjektom, vzťahoval sa na nich zákon o obchodovaní s nepriateľom.⁴⁴ Zákon ustanovoval, že objekty tohto charakteru nemôžu byť naspäť vrátené ich vlastníkom, ale má sa z nich hradiť *Fond vojnových nárokov (the War Claims Fund)*.⁴⁵

USA sa však rozhodli diela vrátiť. Problém bol ale v tom, že Weimarské múzeum sa nachádzalo v Nemeckej demokratickej republike,⁴⁶ ktorá bola súčasťou východného bloku. USA v tej dobe neuznávali legitimitu NDR a za jediného reprezentanta nemeckého národa považovali výhradne SRN.⁴⁷

USA vyriešilo tento právny problém vskutku zaujímavým spôsobom: USA odovzdali obrazy SRN avšak len ako trust⁴⁸ „do správy pre eventuálny prevod Weimarskému múzeu, Weimaru, spolkovému štátu Durínsko, Nemecko v súlade s podmienkami dohody stanovenej medzi Spojenými štátmi americkými a Spolkovou republikou Nemecko.“ Aby prevod obrazov mohol nastať, tak musel byť dokonca osobitne pre tento prípad novelizovaný zákon o obchodovaní s nepriateľom.⁴⁹

Z uvedených prípadov vyplývajú viaceré závery, ktoré teraz využijeme v návrhoch na možné riešenie nášho prípadu.

V prípade Pskovsko-Pečerského kláštora sa sporné objekty vrátili subjektu, z ktorého boli od cudzené a s ktorým boli späté. V tomto prípade je tak rešpektovaný princíp tzv. *kultúrno-historického vzťahu*, ktorý predstavuje originálne spojenie existujúce medzi objektom na jednej strane, a spoločnosťou a miestom odkiaľ tento objekt pochádza na strane druhej. Tento princíp, zakotvený i medzinárodnými dokumentmi,⁵⁰ bol aplikovaný už vo *Vestfálskom mier*⁵¹ či v *zmluvách uzatvárajúcich mier po prvej svetovej vojne*.⁵²

V spore o Krymské poklady je odpoveď na to, kto má najbližší kultúrno-historický vzťah k týmto objektom zdanlivo jednoduchá – ide predsa o Krymský polostrov, pretože tu boli tieto objekty nájdené a sú späté s týmto územím. To však automaticky neznamená, že sa objekty majú vrátiť krymským múzeám, na územie ovládanom Ruskou federáciou. Je tu totiž i Ukrajina, ktorej Krym bol odňatý bez akejkoľvek dohody a ktorá sprostredkovane práve cez bývalú Autonómnu republiku Krym má takisto do istej miery kultúrno-historický vzťah ku Krymským pokladom.

Teraz sa zamerajme na druhý uvedený prípad. V tejto kauze je subjekt so silnejším kultúrno-historickým vzťahom (Weimarské múzeum v NDR), avšak je to paradoxne subjekt so slabším kultúrno-historickým vzťahom (SRN), ktorému sa vrátia objekty. Dôvodom tohto konania je, ako už bolo uvedené, fakt že USA za jediného reprezentanta nemeckého národa v danej dobe považovali len SRN. Analógiu s Krymskými pokladmi tu vidíme i v skutočnostiach, že Holandsko (ako aj väčšina štátov západnej civilizácie) chápe anexiu Krymu ako právne nekonformnú a neuznáva ju.

Táto kauza sa však od prípadu Pskovsko-Pečerského kláštora odlišuje v tom, že hoci SRN malo slabší kultúrno-historický vzťah k objektom, tento vzťah napriek tomu mal dostatočný základ, keďže i napriek rozdeleniu boli Nemci jedno kultúrno-historické spoločenstvo, žijúce však v 2 rôznych spoločenských zriadeniach. Tento fakt potvrdzuje aj to, že USA síce odovzdali predmety SRN, avšak iba ako trust (zverenecký fond) pre NDR. Pri Kryme je však situácia odlišná. Krym má na rozdiel od zvyšku Ukrajiny iné, historicky dané mnohonárodnostné zloženie s vlastnou, odlišnou históriou a kultúrou, a preto nemožno tvrdiť, že reprezentuje ukrajinskú kultúrno-historickú identitu tak, ako zvyšok Ukrajiny. Aj objekty samotné reprezentujú výlučne históriu Krymského polostrova.⁵³

Na základe tohto výskumu si preto myslíme, že prípad Krymských pokladov by mal byť uzavretý nasledovne: prvý návrh riešenia spočíva v tom, že by súd oboznámil strany sporu s predbežným posúdením prípadu. Z neho by vyplývalo, že prvá časť rozhodnutia by znela na vrátenie Krymských pokladov krymským múzeám s písomnou zárukou Ruskej federácie, že tieto predmety neopustia Krymský polostrov.⁵⁴

To však nie je všetko. Bolo by vrcholne nespravodlivé pre Ukrajinu, keby nastal len tento scenár, pretože Ukrajina má stále, i keď slabší, kultúrno-historický vzťah k týmto objektom (územie Krymu nadobudla riadnym spôsobom, jeho odtrhnutie však bolo bez akejkoľvek dohody s Ukrajinou). Tento kultúrno-historický vzťah by sa preto mal prejavíť v rozhodnutí tým spôsobom, že vyššie uvedená skutočnosť (vrátenie predmetov krymským múzeám) nastane za podmienky, že Ukrajina dostane adekvátne protiplnenie, pričom jeho druh by si mala vybrať samotná Ukrajina. To môže byť vo forme finančného plnenia, materiálneho plnenia (napr. v dodávkach plynu, ktorý je pre Ukrajinu strategicky dôležitý) alebo spočívajúce vo vrátení predmetov kultúrnej hodnoty, ktoré sú uchovávané Ruskou federáciou a sú ukrajinskej proveniencie. Ruská federácia má totiž vo svojich zbierkach viaceré objekty získané v minulosti na ktoré si Ukrajina môže nárokovať. Znáмым je napr. prípad vrátenia *vzácných byzantských fresiek*, ktoré Ruská federácia vrátila Ukrajine z petrohradskej Ermitáže.⁵⁵

V prípade, ak by Ruská federácia odmietla pristúpiť do sporu alebo by poskytnuté protiplnenie Ruskou federáciou bolo nedostatočné,⁵⁶ vyvstáva iná možnosť riešenia sporu. Tá by spočívala v tom, že súd by zveril Krymské poklady Ukrajine na spôsob právneho inštitútu trustu (úprava však závisí od príslušnej národnej legislatívy) pre krymské múzeá s podmienkou ich vrátenia za adekvátne protiplnenie, poskytnuté aj treťou stranou.⁵⁷

Pokiaľ by však nebola schodná ani jedna alternatíva, Krymské poklady by sa mali potom rozdeliť na 2 časti, z ktorých by sa jedna časť vrátila krymským múzeám a druhá časť

45 Committee on Interstate and Foreign Commerce. *Hearing before the Subcommittee on Commerce and Finance of The Committee on Interstate and Foreign Commerce. House of Representatives Eighty-ninth Congress. Second Session on H. R. 12543.* Washington: U. S. Government Printing Office, 1966. [prezreté 2021-01-25]. Dostupné na: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG-89hrg-68874/pdf/CHRG-89hrg-68874.pdf>

46 Ďalej len „NDR“.

47 Bližšie viď napr.: A Guide to the United States' History of Recognition, Diplomatic, and Consular Relations, by Country, since 1776: East Germany (German Democratic Republic). [prezreté 2021-01-25] Dostupné na: <https://history.state.gov/countries/german-democratic-republic>

48 Tento právny inštitút má svoj kontinentálny ekvivalent v podobe tzv. „zvereneckého fondu“.

49 Viď text novelizácie, dostupný na: <https://www.govtrack.us/congress/bills/89/s3353> [prezreté 2021-01-25]

50 Viď napr. už uvádzaný dohovor UNESCO 1970, ktorý už v preambule ustanovuje, že „kultúrne statky tvoria jeden z základných prvkov civilizácie a národnej kultúry a že ich skutočnú hodnotu možno oceniť len vtedy, ak je čo najúplnejšie známy ich pôvod, história a tradičné prostredie“.

51 Čl. CXIV Vestfálskej mierovej dohody z Münsteru roku 1648.

52 Napr. Trianonská zmluva ustanovuje v čl. 177 záväzok vzdať sa všetkých záznamov a historických materiálov viažucich sa k územiu, ktoré boli odstúpené v prospech nástupníckych štátov Rakúsko-Uhorska. Obdobne i Saintgermainská zmluva v čl. 195 a 196.

53 Iný by bol prípad, keby miesto Krymských pokladov išlo

napr. o pozostalosť významných ukrajinských národných buditeľov a osobností, akými boli napr. všestranný umelec a básnik T. H. Ševčenko či hudobný umelec M. V. Lysenko. V takomto prípade by bol historicko-kultúrny vzťah s Ukrajinou nepomerne silnejší, než s Krymským polostrovom.

54 Keďže však Ruská federácia nie je subjektom konania, je nevyhnutné aby sa ním v tomto návrhu riešenia stala. Charakter právneho postavenia by už závisel od predbežného posúdenia, mohol by byť napr. vo forme intervenienta. Ide totiž o to, že Ruská federácia má, i keď značne kontroverzne, (štátnu) moc nad Krymom a ergo i nad krymskými múzeami.

55 Pre viac viď: В Украину вернутся фрески Михайловского золотоверхого собора. [prezreté 2020-10-05] Dostupné na: <https://korrespondent.net/ukraine/events/172090-v-ukrainu-vernutsya-freski-mihajlovskogo-zlatoverhogo-sobora>

56 Pričom dostatočnosť protiplnenia by mal posudzovať súd, aby nedošlo k zámernej obštrukcii zo strany subjektov konania.

57 Treťou stranou sa má na myslí najmä Ruská federácia. Pod adekvátnym protiplnením chápeme už vyššie uvedené spôsoby protiplnenia, ktorých splnenie by posudzoval súd, resp. v rozhodnutí určený orgán.

58 Samozrejme, legitímne môže vyvstať otázka, ako rozdeliť tento súbor. Alternatív je viacero, napr. využitie osobitného mechanizmu UNESCO v podobe *Medzivládneho výboru pre podporu vrátenia predmetov kultúrnej hodnoty* (názov uvedený v skrátenej verzii, známy pod angl. skratkou ICPRCP) či ustanovenie osobitnej komisie, spôsobom podobným arbitrážnemu panelu, ako to bolo napr. v rakúskom prípade *Dámy v zlatom*.

RESUMÉ

Komu vrátiť historické poklady? Kauza tzv. Krymských pokladov

Príspevok sa zaoberá medializovaným civilnoprávnym sporom o súbor predmetov kultúrnej hodnoty, nazvaných ako tzv. Krymské poklady. Autor rozoberá túto kauzu, analyzuje argumenty strán sporu ako i doterajšie rozhodnutia súdov vo veci. Zároveň poukazuje na riešenia v dvoch vecne blízkyh prípadoch z minulosti a skúma osobitné normy a princípy platiace v tejto oblasti, najmä princíp kultúrno-historického vzťahu. Napokon autor navrhuje možné riešenia prípadu, pri ktorom sa očakáva, že bude mať výrazný právny i politický dopad.

SUMMARY

To Whom the Historical Artefacts Should Be Returned?

The Case of the So-called Crimean Treasures

The article deals with the civil dispute (which has attracted media attention) over the collection of archaeological artefacts of cultural value, known as the so-called Crimean Treasures. The author analyses this case, analyses arguments presented by the parties to the dispute as well as existing court decisions made in this case. At the same time, he points to solutions in two materially similar cases from the past, and examines specific norms and principles applicable in this area, in particular the principle of cultural and historical relationship. Finally, the author proposes possible solutions to the dispute, which is expected to have significant legal and political consequences.

ZUSAMMENFASSUNG

An wen sind die historischen Schätze zurückzugeben?

Causa der sogenannten Krimtschätze

Der Beitrag befasst sich mit dem medialisierten zivilprozessrechtlichen Streit, geführt wegen der Kollektion mit Gegenständen kulturellen Wertes, die als sogenannte Krimtschätze genannt werden. Der Autor analysiert diese Causa, die Argumentation der Streitparteien sowie die bisherigen Entscheidungen der Gerichte in dieser Sache. Er weist zugleich auf die Lösungen in zwei sachlich ähnlichen Fällen aus der Vergangenheit hin und prüft die in diesem Bereich geltenden Sondernormen und Grundsätze, insbesondere den Grundsatz der kulturell-historischen Beziehung. Schließlich schlägt der Autor mögliche Lösung des Falles vor, bei dem zu erwarten ist, dass es eine markante rechtliche und politische Auswirkung haben wird.

Konanie o potvrdení vydržania – priebeh konania

3. časť

prof. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.

Mgr. Tamara Čipková, PhD.

Do Civilného mimosporového poriadku bolo zakotvené s účinnosťou od 1. mája 2021 nové konanie o potvrdení vydržania. Ide o novú právnu úpravu, ktorá si zaslúži analýzu.

V predchádzajúcich dvoch číslach tohto časopisu boli publikované prvé dve časti analýzy právnej úpravy konania o potvrdení vydržania, ktoré bolo novozavedené do Civilného mimosporového poriadku, zákona č. 161/2015 Z. z. (ďalej len CMP) novelou vykonanou zákonom č. 68/2021 Z. z., účinnosť ktorej nastala 1. mája 2021. Na analýzu, ktorá sa týkala podmienok tohto konania a návrhu na začatie konania nadväzuje posledná, tretia časť, predmetom ktorej je priebeh už spomínaného konania, konkrétne § 359f až 359k CMP. Teda druhá fáza konania – konanie po vydaní vyzývacieho uznesenia a ďalej rozhodnutie súdu o námietkach a vo veci samej.

Druhá fáza – Konanie po vydaní vyzývacieho uznesenia

Vydaním vyzývacieho uznesenia vstupuje konanie do jeho druhej fázy, v ktorej sa aktivita konania prenáša z navrhovateľa najmä na ostatných účastníkov konania.

Súd má povinnosť vyzývacie uznesenie doručiť aj zverejniť.

Súd je povinný **zverejniť** vyzývacie uznesenie verejnou vyhláškou vždy súčasne na dvoch miestach – v Obchodnom vestníku aj na úradnej tabuli obce, v ktorej katastrálnom území sa dotknutá nehnuteľnosť nachádza. Nezverejnenie verejnej vyhlášky na obidvoch spomenutých miestach by bolo možné považovať za vadu konania. Intenzitu, ktorá by napĺňala odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP v podobe nesprávneho procesného postupu súdu, ktorým by znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, by však mala dosahovať len u toho subjektu, ktorý nie je účastníkom konania od jeho začatia, ale stal by sa ním až podaním námietok. Inými slovami, takýto nesprávny postup súdu by sa nemal akceptovať ako dôvod odvolania u subjektov, ktorým sa vyzývacie uznesenie aj doručuje.

Verejnú vyhlášku môže súd zverejniť aj prostredníctvom hromadných oznamovacích prostriedkov. Nevyužitie tejto zákonnej možnosti nebude možné považovať za vadu konania.

Okrem zverejnenia vyzývacieho uznesenia verejnou vyhláškou je súd súčasne povinný vyzývacie uznesenie aj doručiť. **Doručuje** sa všetkým účastníkom konania, konkrétne:

- navrhovateľovi, ktorý sa domáha potvrdenia vydržania,
- všetkým účastníkom konania, ktorí majú v čase začatia konania zapísané na liste vlastníctva akékoľvek vecné právo k dotknutej nehnuteľnosti,
- správcovi lesného pozemku,
- Slovenskému pozemkovému fondu.

Navrhovateľovi sa doručuje len vyzývacie uznesenie. Ostatným účastníkom konania sa doručuje aj návrh na začatie konania s prílohami, ale len účastníkom konania, ktorí majú v čase

začatia konania zapísané na liste vlastníctva akékoľvek vecné právo k dotknutej nehnuteľnosti, sa doručenie musí vykonať do vlastných rúk [§ 359g ods. 1 písm. b) CMP]. Túto úpravu možno považovať za osobitnú, preto je v zmysle § 2 ods. 1 CMP vylúčená aplikácia § 167 ods. 1 CSP o povinnosti doručiť návrh na začatie konania s prílohami do vlastných rúk.

Len vyzývacie uznesenie, teda nie súčasne aj návrh na začatie konania s prílohami, sa doručuje ešte aj ďalším dvom subjektom, ktorí nie sú účastníkmi konania a ani sa nimi doručením vyzývacieho uznesenia nestanú. Konkrétne sa vyzývacie uznesenie doručuje aj:

- e) okresnému úradu príslušnému na úseku katastra nehnuteľností na vyznačenie poznámky o vedení konania,
- f) okresnému úradu v sídle kraja, v ktorého územnom obvode je dotknutá nehnuteľnosť.

Niekedy pôjde o totožnosť toho istého okresného úradu (napr., ak sa bude nehnuteľnosť nachádzať v územnom obvode Okresného úradu Banská Bystrica, ktorý je súčasne aj v sídle kraja). Inokedy pôjde o dva rozdielne okresné úrady (napr., ak sa bude nehnuteľnosť nachádzať v územnom obvode Okresného úradu Zvolen, vyzývacie uznesenie sa bude musieť doručiť aj Okresnému úradu Banská Bystrica, ktorý je v sídle kraja). Ako vyplýva z dôvodovej správy, dôvodom takejto úpravy je skutočnosť, že okresný úrad v sídle kraja by mohol byť podľa § 5 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu dočasným správcom majetku štátu, ktorý prešiel do vlastníctva štátu podľa osobitného predpisu a ktorý nie je v správe žiadneho správcu alebo nie je možné určiť právneho nástupcu pôvodného správcu alebo prešiel do vlastníctva štátu na základe darovania alebo dedenia zo závetu a správca nie je v darovacej zmluve alebo v závete výslovne uvedený.

Lehota na uplatnenie námietok

Vo vyzývacom uznesení súd vyzve na uplatnenie námietok proti vydaniu uznesenia o potvrdení vydržania. Zvláštnosťou je, že súd neuvádza dĺžku lehoty, v ktorej je možné podať námietky, ale určuje konkrétny deň (dátum) dokedy je možné námietky uplatniť (§ 359f ods. 2 CMP). Pri stanovení posledného dňa na uplatnenie námietok je súd limitovaný zákonom tak, že lehota na uplatnenie námietok nemôže byť kratšia ako šesť mesiacov (§ 359f ods. 3 CMP). Môže byť však dlhšia. Začiatok jej plynutia je stanovený objektívne, a to od zverejnenia vyzývacieho uznesenia v Obchodnom vestníku. Posledný deň lehoty na uplatnenie námietok musí byť preto vypočítaný tak, aby od zverejnenia uznesenia v Obchodnom vestníku do uplynutia posledného dňa lehoty, ktorý je stanovený vo vyzývacom uznesení, mohlo uplynúť aspoň šesť mesiacov.

Z právnej úpravy vyplýva, že lehota neplynie každému účastníkovi samostatne odo dňa doručenia vyzývacieho uznesenia, ale všetkým účastníkom skončí rovnako (okrem výnimky, o ktorej

Prof. JUDr. Svetlana Ficová, CSc. pôsobí na Univerzite Komenského v Bratislave, Právnickej fakulte, Katedre občianskeho práva od

roku 1987 ako vedecko-pedagogický pracovník. Súčasne tam pôsobí ako hlavná garantka 3. stupňa vysokoškolského štúdia v študijnom odbore

30. právo, v študijnom programe občianske právo a tiež ako hlavná garantka pre habilitačné konanie a konanie na vymenovanie za profesora (inauguračné konanie) v odbore občianske právo. Je členkou International Association of Procedural Law. Dlhoročne spolupracuje s občiansko-právnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri vypracovávaní stanovísk.

Mgr. Tamara Čipková, PhD. absolvovala Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. V súčasnosti na tejto fakulte

pôsobí ako odborná asistentka na Katedre občianskeho práva.

Vo svojej pedagogickej a odbornej praxi sa venuje najmä aktuálnym otázkam občianskeho a rodinného práva. Zároveň je advokátskou koncipientkou v advokátskej kancelárii JUDr. Jána Čipku. Je členkou Komisie Slovenskej advokátskej komory pre veci koncipientske.

bude výklad nižšie). Možno teda vysloviť názor, že okamih doručenia vyzývacieho uznesenia je pre začatie plynutia lehoty na uplatnenie námietok irelevantný za podmienky, že vyzývacie uznesenie bolo doručené účastníkovi skôr, ako bolo zverejnené v Obchodnom vestníku. Je možné ale rovnaký záver vysloviť aj v prípade, ak vyzývacie uznesenie bolo doručené účastníkovi až po jeho zverejnení v Obchodnom vestníku?

Ak by sme vychádzali z jednej zo základných zásad zakotvenej v čl. 2 ods. 2 CMP, podľa ktorej výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné, tak by čas doručenia vyzývacieho uznesenia účastníkovi mal byť z hľadiska jazykového výkladu irelevantný pre plynutie minimálnej šesťmesačnej lehoty. Podľa toho istého článku sa ale nikto nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu. To znamená, že každé ustanovenie zákona treba vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi a tak ďalej (čl. 2 ods. 1 CMP). Ak preto zo zákona vyplýva, že na šírenie informácie o vydaní vyzývacieho uznesenia nestačí len jeho zverejnenie v Obchodnom vestníku, ale je potrebné vyzývacie uznesenie súčasne aj doručiť účastníkom konania, niektorým dokonca do vlastných rúk, tak by sa malo trvať na dodržaní minimálnej šesťmesačnej lehoty na uplatnenie námietok aj od doručenia vyzývacieho uznesenia účastníkovi konania do posledného dňa lehoty, ktorý je určený vo vyzývacom uznesení. Iba tak je možné poskytnúť účastníkovi zákonom garantovaný priestor na ochranu jeho práv.

Dá sa očakávať protiargumentácia § 359h ods. 2 CMP, podľa ktorého môže účastník konania, ktorý má v čase začatia konania zapísané na liste vlastníctva vecné právo k dotknutej nehnuteľnosti, podať námietky aj neskôr, t. j. po uplynutí dňa uvedeného vo vyzývacom uznesení, ak ich doručí súdu najneskôr do vydania uznesenia o potvrdení vydržania. Na jednej strane možno povedať, že napriek takejto zákonnej výhode by stále mohla byť celková lehota od doručenia vyzývacieho uznesenia účastníkovi konania do posledného dňa lehoty, ktorý je určený vo vyzývacom uznesení, kratšia ako šesť mesiacov. Na druhej strane predĺženie lehoty až do vydania uznesenia o potvrdení vydržania nemá slúžiť na nápravu nedostatku šesťmesačnej lehoty, ale má slúžiť ako bonus pre časové zvýhodnenie toho účastníka, ktorý v dôsledku vydržania inou osobou stratí svoje vecné právo k nehnuteľnosti, aby si mohol pripraviť námietky na čo najkvalitnejšej úrovni.

Minimálna šesťmesačná lehota na zverejnenie vyzývacieho uznesenia nie je nijako viazaná ani na jeho zverejnenie na úradnej tabuli obce, v ktorej katastrálnom území sa nachádza dotknutá nehnuteľnosť. Napriek tomu možno vysloviť názor, že ak zákon trvá na povinnom zverejnení vyzývacieho uznesenia aj na úradnej tabuli tejto obce, tak by malo byť zverejnené minimálne po dobu šesť mesiacov pred posledným dňom lehoty.

Pripúšťame, že výklad sa môže v súdnej praxi vyvinúť rôznym smerom. Zatiaľ však možno z opatrnosti odporučiť súdu, aby k zverejneniu vyzývacieho uznesenia v Obchodnom vestníku pristúpil až potom, keď už bude mať vykázané doručenie uznesenia u všetkých účastníkov konania (stačí aj cez fikciu doručenia podľa § 105 ods. 2, § 111 ods. 3 alebo § 112 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a tiež bude uznesenie zverejnené na úradnej tabuli príslušnej obce.

Osoba oprávnená podať námietky

Jednoducho povedané, námietky môže podať ktokoľvek.

Napriek tomu zákon taxatívne vymenúva osoby, ktoré môžu podať námietky (§ 359h ods. 1 CMP). Sú nimi:

- a) účastník konania, ktorý má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke alebo iné vecné právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie týka a jeho právny nástupca,
- b) ten, koho vecné právo k nehnuteľnosti môže byť tvrdým vydržaním inak dotknuté a jeho právny nástupca; oproti osobe uvedenej pod písm. a) pôjde o osobu, ktorá nemala v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke alebo iné vecné právo k nehnuteľnosti; podľa dôvodovej správy to môže byť aj dočasný správca podľa § 5 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu,
- c) správca lesného pozemku,

- d) Slovenský pozemkový fond
- e) iná osoba; keďže zákon inú osobu vymedzuje len všeobecne, bez bližšej špecifikácie, môže ňou byť ktokoľvek aj bez vzťahu k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom konania. Stačí, že tvrdí, že existujú skutočnosti, ktoré vylučujú u navrhovateľa vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (môže ňou byť teda napr. veriteľ alebo sused).

Náležitosti námietok

Námietky musia obsahovať všeobecné náležitosti ako každé iné podanie adresované súdu (§ 127 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a osobitné náležitosti.

Všeobecnými náležitosťami sú: a) ktorému súdu je určené – námietky sa podávajú vždy na súde, ktorý vo veci koná v prvej inštancii; tento súd o námietkach aj rozhoduje, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka – uvedenie spisovej značky, d) čo sa ním sleduje – predpokladá sa, že osoba podávajúca námietky bude žiadať zamietnutie návrhu na začatie konania, inak pre ňu podanie námietok nemá význam a d) podpis.

Osobitné náležitosti námietok zákon špecifikuje u každého účastníka konania, resp. skupiny účastníkov konania, samostatne (§ 359h ods. 3 CMP). Celkovo rozlišuje tri rôzne druhy osobitných náležitostí.

Pri prvej skupine osôb vyžaduje ako osobitnú náležitosť opísanie skutočností, ktoré osvedčujú, že osoba má k nehnuteľnosti vecné právo, ktoré môže byť vydržaním dotknuté.

Pri druhej skupine osôb už ako osobitnú náležitosť nevyžaduje opísanie skutočností, ale len osvedčenie, že vydržaním môžu byť dotknuté práva k nehnuteľnosti, ktorú táto osoba spravuje podľa osobitného predpisu alebo že môžu byť dotknuté práva osôb, ktoré zastupuje podľa osobitného predpisu.

Pri tretej skupine osôb vyžaduje ako osobitnú náležitosť osvedčenie skutočností, ktoré vyvracajú, že navrhovateľ splnil predpoklady nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním.

Hneď na úvod treba upozorniť, že:

- a) zákon pri námietkach všetkých skupín osôb opäť hovorí len o osvedčovaní skutočností. A to napriek tomu, že ide o mimosporové konanie, v ktorom má súd vo všeobecnosti zisťovať skutočný stav veci (§ 35 CMP), v ktorom platí vyšetrovací princíp (§ 36 CMP), konanie je už v jeho druhej fáze, ktorá sa končí rozhodnutím vo veci samej;
- b) právoplatné uznesenie o potvrdení vydržania je záväzné pre každého (§ 359k ods. 1 CMP);
- c) ten, kto je vydržaním dotknutý, sa môže domáhať svojho vecného práva k nehnuteľnosti osobitnou žalobou len za obmedzených podmienok, a to keď rozhodujúce skutočnosti nemohol bez svojej viny uplatniť námietkami.

Možno síce uvažovať o tom, že ustanovenia upravujúce konanie o potvrdení vydržania predstavujú osobitnú právnu úpravu. Ak sú ale normatívne zakotvené základné princípy platné pre všetky mimosporové konania, potom by len osvedčovanie skutočností pre rozhodnutie o potvrdení vydržania nemalo stačiť. V zmysle základného princípu zakotveného v čl. 6 CMP je súd povinný zisťovať skutočný stav veci a za tým účelom je povinný vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci nenavrhlí. Z povinnosti dokazovať a zisťovať skutočný stav veci jednoznačne vyplýva, že len osvedčovanie nemôže stačiť. A to tak čo sa týka skutočností tvrdených navrhovateľom, ako aj skutočností tvrdených osobami, ktoré podali námietky.

Možno predpokladať, že sa zákonodarca nechal pomýliť predchádzajúcou osvedčovacou činnosťou notárov v súvislosti s vydržaním. Súdne konanie však podlieha inému režimu, je ovládané základnými princípmi, preto možno vysloviť názor, že napriek použitiu pojmu osvedčenie skutočností, by mal súd vydať rozhodnutie vo veci samej v druhej fáze konania len na základe dokázaných skutočností. Na podporu tohto názoru možno použiť aj § 359i ods. 2 CMP, podľa ktorého môže súd vykonať potrebné šetrenia na overenie skutočností uvedených v námietkach alebo môže vyzvať osobu, ktorá podala námietky, aby predložila ďalšie dôkazy preukazujúce jej tvrdenia. Ide o jedno z dvoch ustanovení upravujúcich konanie o potvrdení vydržania, v ktorom sa hovorí o dôkazoch a o preukázaní (teda nielen o osvedčení) skutočností. S osvedčením

skutočností možno súhlasiť len v prvej fáze konania, a to napriek tomu, že obdobná úprava o dôkazoch a preukázaní skutočností sa nachádza aj v rámci nej (§ 359e ods. 1 CMP).

Posledný argument, ktorý nasvedčuje tomu, že v právnej úprave druhej fázy konania došlo k nesprávnemu použitiu pojmu osvedčenie namiesto preukázanie skutočností, vyplýva z § 359k ods. 2 CMP. Ten umožňuje tomu, kto je po rozhodnutí o potvrdení vydržania vydržaním dotknutý, domáhať sa svojho vecného práva k nehnuteľnosti žalobou, ak osvedčí, že existujú skutočnosti, ktoré nemohol bez svojej viny uplatniť námietskami. Pri danej žalobe ide nepochybne o sporové konanie ovládané princípom kontradiktórnosti, v ktorom sa uplatňuje bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, preto len pri osvedčení skutočností by nebol žalobca úspešný.

V súvislosti s osobitnými náležitosťami tvorí **prvú skupinu** osôb oprávnených podať námietky:

- a) ten, kto má v čase začatia konania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti,
- b) ten, kto má v čase začatia konania zapísané na liste vlastníctva iné vecné právo k nehnuteľnosti,
- c) ten, koho vecné právo môže byť tvrdeným vydržaním dotknuté
- d) ich právny nástupca.

Osobitnou náležitosťou pre túto skupinu subjektov je povinnosť opísať skutočnosti, ktoré nasvedčujú, že daná osoba má k nehnuteľnosti vecné právo, ktoré môže byť vydržaním dotknuté [§ 359h ods. 3 písm. a) CMP].

Treba povedať, že táto osobitná náležitosť vyznieva zvláštne.

Po prvé preto, že účastníkom konania je síce každý, kto má v čase začatia konania zapísané na liste vlastníctva vecné právo k nehnuteľnosti [§ 359c ods. 2 písm. b)], ale námietky môže podať len ten účastník konania, ktorého vecné právo k nehnuteľnosti môže byť vydržaním dotknuté. Vyčleňuje sa tak skupina účastníkov konania, ktorí nemajú oprávnenie podať námietky (napr. oprávnený zo zákonného vecného bremena). Platí to však len ak by chceli podať námietky ako osoba z prvej skupiny. Nezabavuje ich to však práva podať námietky ako osoba v tretej skupine.

Po druhé, osobe podávajúcej námietky zákon ukladá len povinnosť opísať skutočnosti, ktoré osvedčujú, že má k nehnuteľnosti vecné právo. Neukladá súčasne aj povinnosť označiť na ich preukázanie dôkazné prostriedky (príp. aj priložiť listinné dôkazy). To znamená, že podľa doslovného textu zákona by malo stačiť, keď osoba uvedie, aké vecné právo má k nehnuteľnosti. Požadovanie takejto skutočnosti považujeme za zbytočné. A to z dôvodu, že existencia vecného práva k nehnuteľnosti nie je nevyhnutná na to, aby osoba bola oprávnená podať námietky [§ 359h ods. 1 písm. d) CMP]. Existencia vecného práva má význam len pre predĺženie lehoty na podanie námietok (§ 359h ods. 2 CMP), aj to len vtedy, ak je zapísané na liste vlastníctva.

Po tretie, je prekvapujúce, že zákon ako osobitnú náležitosť nepožaduje opísanie a preukázanie skutočností, ktoré vyvracajú, že navrhovateľ splnil predpoklady nadobudnutia práva vydržaním. Toto by malo byť kľúčovou náležitosťou námietok. Nie opísanie, že osoba podávajúca námietky, má nejaké vecné právo k nehnuteľnosti. Takáto skutočnosť je právne bezvýznamná pre potvrdenie vydržania. Inak povedané, existencia vecného práva k nehnuteľnosti nie je spôsobila zabrániť vydržaniu.

Možno preto konštatovať, že zákon je v tejto časti nedôsledný. Ak chce osoba podávajúca námietky zabrániť vydaniu rozhodnutia o potvrdení vydržania, musí nad rámec náležitostí požadovaných zákonom tvrdiť aj dokázať, že predpoklady vydržania u navrhovateľa nie sú splnené.

V prvej skupine osôb oprávnených podať námietky sú aj právni nástupcovia. Ide o prirodzený procesný následok spojený či už so singulárnou alebo univerzálnou sukcesiou. Čo však prekvapuje na texte zákona je, že opäť požaduje len opísanie skutočností, ktoré osvedčujú, že je právny nástupcom určitej osoby. Zákon teda požaduje len opísanie skutočností, žiadne označenie dôkazov. Ad absurdum by to malo znamenať, že pre splnenie povinnosti stačí uviesť, že osoba je napr. dedičom alebo kupujúcim. Uvedenie len takejto skutočnosti by nemalo žiaden právny význam bez jej dokázania. Súčasne si však možno položiť tú istú otázku uvedenú už skôr. Prečo požadovať opísanie takejto skutočnosti, keď námietky môže podať ktokoľvek?

Do druhej skupiny osôb oprávnených podať námietky patrí správca lesného pozemku a Slovenský pozemkový fond. Pri týchto osobách zákon požaduje, aby v námietkach len osvedčili, že vydržaním môžu byť dotknuté práva k nehnuteľnosti, ktoré táto osoba spravuje alebo môžu byť dotknuté práva osôb, ktoré zastupuje [§ 359h ods. 3 písm. b) CMP]. Ide o podobnú úpravu, ako pri prvej skupine osôb, čo sa týka ich hmotnoprávneho základu, t. j. práva k nehnuteľnosti.

Rozdiel je len v rozsahu procesných povinností opísať skutočnosti, resp. osvedčiť skutočnosti. Možno preto odkázať na výklad uvedený vyššie a ešte raz zdôrazniť, že osvedčenie, že vydržaním môžu byť dotknuté určité práva, nie je spôsobilé zabrániť potvrdeniu vydržania. Preto by aj tieto osoby mali v námietkach navyše ešte aj tvrdiť a dokázať, že predpoklady vydržania u navrhovateľa nie sú splnené.

Do tretej skupiny osôb oprávnených podať námietky patrí iná osoba. Až od tejto osoby zákon požaduje osvedčenie skutočností, ktoré vyvracajú, že navrhovateľ splnil predpoklady nadobudnutia tvrdeného práva vydržaním [§ 359h ods. 3 písm. c) CMP]. Teda skutočností, ktoré môžu viesť k neúspechu navrhovateľa. Už len odkazujeme na našu výhradu, že v konaní by malo dôjsť k preukázaniu relevantných skutočností a nielen k ich osvedčeniu.

Na záver výkladu venovaného náležitosti námietok by sme radi uviedli, že právna úprava mohla byť všeobecnejšia a súčasne jednoduchšia. Ak totiž môže podať námietky ktokoľvek bez akéhokoľvek práva k nehnuteľnosti, potom by bolo stačilo požadovať u všetkých osôb oprávnených podať námietky ako osobitnú náležitosť len jedinú – opísať skutočnosti, ktoré vyvracajú, že navrhovateľ splnil predpoklady nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním a na ich preukázanie samozrejme navrhnúť dôkazné prostriedky. Len tak si vie osoba ochrániť svoje vecné právo k nehnuteľnosti, resp. právo k nehnuteľnosti, ktorú podľa osobitného predpisu spravuje, resp. práva osôb, ktoré podľa osobitného predpisu zastupuje a napokon aj iná (tretia) osoba vie ochrániť vecné práva iného, a to bez ohľadu na to, aký dôvod na to má.

Rozhodnutie súdu o námietkach

O podaných námietkach rozhoduje súd prvej inštancie.

Rozhodnúť môže nasledovnými spôsobmi:

- a) odmietne námietky,
- b) zamietne návrh na začatie konania,
- c) vydá uznesenie o potvrdení vydržania.

Ad a) Súd **odmietne námietky** z dvoch dôvodov. Buď preto, že boli podané oneskorene alebo ak neobsahujú náležitosti (§ 359h ods. 4 CMP).

Oneskorené podanie námietok znamená ich podanie až po dni, ktorý je uvedený vo vyzývacom uznesení. Len pripomíname, že pre osobu, ktorá má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vecné právo k nehnuteľnosti, platí výnimka. Námietky podané takouto osobou sa považujú za podané včas, ak boli doručené konajúcemu súdu najneskôr do vydania uznesenia o potvrdení vydržania. Nestačí teda, že boli v daný deň len odoslané na poštovú prepravu. Súčasne nestačí, že boli doručené v deň vydania uznesenia. Zo zákona jasne vyplýva, že je rozhodujúci okamih doručenia námietok, ktorý musí predchádzať okamihu vydania rozhodnutia.

Ďalšou otázkou je, či prichádza do úvahy odpustenie zmeškania lehoty. Aj keď nejde o typickú lehotu, ktorej dĺžka je stanovená počtom dní alebo mesiacov, ale len konkrétnym dátumom, dokedy možno námietky podať, je nepochybné, že ide o lehotu, ktorá začína plynúť od zverejnenia vyzývacieho uznesenia v Obchodnom vestníku (§ 359f ods. 3 CMP). Inštitút odpustenia zmeškania lehoty je všeobecným inštitútom vzťahujúcim sa na lehoty spájané s akýmkoľvek právnym úkonom účastníka konania (§ 122 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). Keďže zákon odpustenie zmeškania lehoty na podanie námietok výslovne nevylučuje, možno konštatovať, že účastník konania môže tento inštitút využiť. Rovnako je aplikovateľný aj § 119 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého lehota neplynie tomu, kto stratil procesnú subjektivitu alebo spôsobilosť samostatne konať pred súdom.

Ďalej súd odmietne námietky, ktoré **neobsahujú všetky predpísané náležitosti** (všeobecné aj osobitné).

Už pri náležitostiach bolo uvedené, že niektoré osoby musia v námietkach uviesť skutočnosti, ktoré osvedčujú, že majú k nehnuteľnosti vecné právo, ktoré môže byť vydržaním dotknuté. Ak ale môže podať námietky ktokoľvek bez vecného práva k nehnuteľnosti, potom by išlo o *dene-gatio iustitiae*, ak by súd odmietol námietky osoby, ktorá má vecné právo k nehnuteľnosti, len

preto, že by takáto osoba požadované skutočnosti neuviedla. Dôsledkom neuvedenia požadovaných skutočností by dokonca nemala byť ani strata výhody podania námietok po lehote, pretože domnienka podania námietok včas sa viaže na osobu, ktorá má v čase začatia konania zapísané na liste vlastníctva vecné právo k nehnuteľnosti. Neviaže sa na uvedenie týchto skutočností v námietkach. Či osoba mala alebo nemala v rozhodnom čase zapísané vecné právo k nehnuteľnosti, je ľahko zistiteľné z verejne dostupných údajov v katastri nehnuteľností.

Obdobný záver možno vysloviť aj pri druhej skupine osôb, ktorá má osvedčiť, že vydržaním môžu byť dotknuté práva k nehnuteľnosti, ktorú táto osoba spravuje podľa osobitných predpisov, resp., že môžu byť dotknuté práva osôb, ktoré táto osoba zastupuje podľa osobitných predpisov. Ak by teda tieto osoby neuviedli požadované skutočnosti, išlo by o denegatio iustitiae, ak by súd odmietol námietky len preto, že by takáto osoba požadované skutočnosti neuviedla.

I keď to zákon výslovne neuvádza, osobitnou náležitosťou bude aj uvedenie rozhodnutia, proti ktorému námietky smerujú.

V prípade, že námietky neobsahujú všetky predpísané náležitosti (teda aj všeobecné), je súd povinný vyzvať osobu na ich doplnenie alebo opravu, ak z nich nie je zrejmé, čoho sa týkajú a čo sa nimi sleduje alebo ak sú námietky neúplné alebo nezrozumiteľné. Na doplnenie alebo opravu je súd povinný určiť lehotu v dĺžke minimálne desať dní. Súčasne je povinný uviesť, v čom sú námietky neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ich treba doplniť alebo opraviť. Tiež je povinný poučiť osobu o možnosti námietky odmietnuť. Osoba môže opraviť alebo doplniť námietky najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí námietok (§ 129 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

Odmietnutie námietok z ďalších dôvodov, pre ktoré sa odmieta napr. odvolanie, neprichádza do úvahy. Nie je možné, aby námietky podala neoprávnená osoba, pretože námietky môže podať ktokoľvek. A nie je možné ani podanie námietok proti vyzývaciemu uzneseniu, proti ktorému by sa námietky nepripúšťali, pretože námietkami možno napadnúť každé vyzývacie uznesenie bez ohľadu na to, kto je vydržateľom, aké právo sa vydržalo alebo akej nehnuteľnosti sa vydržané právo týka.

Ad b) a c) Ak súd neodmieta námietky, pristúpi k vecnému prejednaniu veci a následnému rozhodnutiu vo veci samej. To znamená, že by mal vykonať dokazovanie, ktoré je typické pre každé konanie (sporové aj nesorové). Vyplýva to zo základnej zásady zakotvenej v čl. 6 CMP, tiež aj z § 35 a § 36 CMP, podľa ktorých je súd povinný zisťovať skutočný stav veci a za tým účelom vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhl. Napriek tomu však zákon v konaní o potvrdení vydržania dáva súdu len právo, možnosť (teda mu neukladá povinnosť) vykonať potrebné šetrenia na overenie skutočností uvedených v námietkach a právo vyzvať osobu, ktorá podala námietky, aby predložila ďalšie dôkazy preukazujúce jej tvrdenia.

Výsledkom právnej úpravy by teda malo byť prenesenie dôkazného bremena na osobu podávajúcu námietky, pričom u navrhovateľa by malo stačiť len osvedčenie skutočností. S takouto právnou úpravou sa určite nedá stotožniť. Popiera to všetky princípy, na akých súdne konanie stojí. Súd by mal preto jednoznačne požadovať od navrhovateľa, aby dokázal, že splnil všetky zákonné predpoklady vydržania. A to aj v prípade preukázania dobromyseľnosti, pri ktorej sú podľa súdnej praxe predmetom dokazovania skutočnosti vonkajšieho sveta, z ktorých možno dôvodíť presvedčenie nadobúdateľa o dobromyseľnosti, že mu vec patrí.¹ Vyžaduje sa teda dokazovanie, nielen osvedčovanie, právne významných skutočností, a to napriek prezumpcii oprávnenej držby v prípade pochybností (§ 130 ods. 1 OZ). Pri ostatných predpokladoch vydržania už neplatí ani prezumpcia, preto je potreba ich dokázania nevyhnutným predpokladom úspechu navrhovateľa v konaní. Pokiaľ navrhovateľ preukázateľne nedokáže splnenie všetkých predpokladov vydržania, nemá význam ani právne posudzovanie námietok, pretože neuniesol dôkazné bremeno. Význam námietok nastupuje až potom, keď vydržateľ na základe ním predložených dôkazov dokázal všetky potrebné skutočnosti, no osoba, ktorá podala námietky, sa snaží ich dokázanie vyvrátiť. Až potom zaťažuje dôkazné bremeno túto osobu. Netreba pritom zabúdať na charakter konania o potvrdení vydržania ako mimosporového konania a s tým súvisiaci vyšetrovací princíp, zásadu materiálnej pravdy a zisťovanie skutočného stavu veci.

Ak súd považuje námietky za dôvodné, **zamietne návrh na začatie konania** (§ 359i ods. 1 CMP). Hoci rozhoduje formou uznesenia, ide o rozhodnutie vo veci samej, preto je proti nemu odvolanie prípustné (§ 59 ods. 1 CMP). Odvolanie je oprávnený podať len navrhovateľ ako jediný účastník, v neprospech ktorého rozhodnutie vyznelo (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

¹ Rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom R 45/1986.

2 Dostupná na stránke
<https://www.nrsr.sk/web/-Default.aspx?sid=zakony/-cpt&ZakZborID=13&Cis-Obdobia=8&ID=324>

Po nadobudnutí právoplatnosti súd bezodkladne doručí uznesenie príslušnému okresnému úradu, odboru katastrálnemu, na podklade ktorého dôjde k vymazaniu poznámky, ktorou bolo vyznačené vedenie konania o potvrdení vydržania.

Vo všetkých ostatných prípadoch súd vydá **uznesenie o potvrdení vydržania**. To znamená vtedy, ak námietky neboli vôbec podané (márne uplynula lehota na ich podanie), ak boli odmietnuté alebo ak námietky neboli dôvodné.

Z dôvodovej správy k § 359j CMP² vyplýva, že o neodôvodnených, nedôvodných alebo oneskorene podaných námietkach môže súd rozhodnúť aj priamo vydaním uznesenia o potvrdení vydržania. Ak sú námietky nedôvodné, možno s daným názorom súhlasiť.

Ak však námietky nebudú odôvodnené, to znamená, že bude chýbať náležitosť alebo budú podané oneskorene, nie je možné s predmetným názorom súhlasiť. Dôvodom je skutočnosť, že v zmysle § 359h ods. 4 CMP musí súd o námietkach najprv rozhodnúť tak, že ich odmietne. Sme toho názoru, že proti tomuto rozhodnutiu sa osoba, ktorá podala námietky, môže brániť odvolaním v zmysle § 357 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP. Nič na to nemení skutočnosť, že námietky nie sú vymenované v § 123 ods. 2 CSP medzi podaniami vo veci samej. Predmetný výpočet je len demonštratívny a námietky svojou povahou bez pochybností vykazujú znaky podania vo veci samej (najbližšie majú k odporu).

V uznesení o potvrdení vydržania súd označuje všetkých účastníkov konania, presné označenie nehnuteľnosti podľa údajov z katastra nehnuteľností, ktorej sa vydržanie týka, označenie práva, ktoré navrhovateľ (vydržateľ) vydržal a tiež aj presný deň, kedy navrhovateľ právo k nehnuteľnosti nadobudol. Ako už bolo uvedené (v časti 2. článku, ktorá bola publikovaná v BSA 5/2021), je možné, aby navrhovateľ vydržal aj právo k takej nehnuteľnosti, ktorá zatiaľ nie je zapísaná v katastri nehnuteľností. Na takúto situáciu zákon nemyslí. Napriek tomu možno konštatovať, že súd by mal takúto nehnuteľnosť popisovať takými nezameniteľnými znakmi, aby bolo zrejmé, ktorej nehnuteľnosti sa vydržanie týka.

Proti uzneseniu o potvrdení vydržania je prípustné odvolanie. Oprávnenie podať odvolanie by malo prislúchať ktorémukoľvek účastníkovi, s výnimkou navrhovateľa, a to bez ohľadu na to, či podal námietky proti vyzývaciemu uzneseniu alebo nie. V mimosporovom konaní je totiž možné uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Účinky uznesenia o potvrdení vydržania

Právoplatné uznesenie je podkladom pre zápis nového vlastníka nehnuteľnosti, resp. nového oprávneného z vecného bremena do katastra nehnuteľností formou záznamu.

Právoplatné uznesenie je záväzné pre každého (§ 359k ods. 1 CMP). Súčasne ale uznesenie nie je prekážkou, aby sa ten, kto je vydržaním dotknutý, domáhal svojho vecného práva k nehnuteľnosti žalobou. Podmienkou je, že musí osvedčiť, že existujú skutočnosti, ktoré bez svojej viny nemohol uplatniť námietkami v konaní o potvrdení vydržania (§ 359k ods. 2 CMP).

Pôjde o typickú určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) CSP. Hoci bude miestne príslušný ten istý súd – súd, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, pretože sa spor týka vecného práva k nej (§ 20 CSP), bude sa žaloba prejednávať v rámci samostatného sporového konania.

Žalobu môže podať ktokoľvek. Tak subjekt, ktorý bol účastníkom konania o potvrdení vydržania, aj subjekt, ktorý účastníkom tohto konania nebol.

Ochrana dobromyseľného nadobúdateľa

Zákon výslovne chráni dobromyseľného nadobúdateľa, teda tretiu osobu, ktorá nadobudla vecné právo k nehnuteľnosti od toho, komu bolo právoplatne potvrdené vydržanie (§ 359k ods. 3 CMP).

Prvou podmienkou ochrany tretej osoby je teda jej dobromyseľnosť. Ak by bola tretia osoba pri nadobúdaní vecného práva od vydržateľa nedobromyseľná, nepožívala by zákonnú ochranu.

Druhou podmienkou je, že tretia osoba nadobudla vecné právo od vydržateľa po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o potvrdení vydržania. Nie je dôležité, či už vydržateľ a jeho

právo bolo zapísané do katastra nehnuteľností alebo ešte nie. Rozhodujúca je len právoplatnosť rozhodnutia.

Ochrana tretej osoby sa vzťahuje do budúcnosti, a to pre prípad, že následne dôjde na základe mimoriadneho opravného prostriedku k zrušeniu rozhodnutia o potvrdení vydržania alebo že na základe určovacej žaloby dosiahne ďalšia osoba právoplatné rozhodnutie o vecnom práve k nehnuteľnosti vo svoj prospech. V dôsledku toho by vydržateľ prišiel o svoje vecné právo so spätnou účinnosťou (podobne ako pri odstúpení od zmluvy), čo by pre tretiu osobu znamenalo, že by nadobudla vecné (vlastnícke) právo od nevlastníka. Ide teda o ďalšiu explicitne zákonom vyjadrenú výnimku zo zásady *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*. Zákonnodarca ako keby zakotvením tejto úpravy chcel naznačiť, že nesúhlasí so súdnou praxou, ktorá rozširuje ochranu na každého dobromyseľného nadobúdateľa, ktorý vychádza z dobrej viery v hodnotnosť zápisov v katastri nehnuteľností. Teda aj na tých, ktorí nespádajú pod výslovné ustanovenia zákona (napr. pod § 486 OZ). Kvôli právnej istote výslovné riešenie danej právnej otázky priamo v zákone treba hodnotiť pozitívne. ■

RESUMÉ

Konanie o potvrdení vydržania – priebeh konania. 3. časť

Príspevok nadväzuje na prvú a druhú časť výkladu, ktoré boli uverejnené v Bulletine slovenskej advokácie č. 4 a 5/2021. Ponúka analýzu poslednej časti právnej úpravy konania o potvrdení vydržania. Analýza sa týka druhej fázy konania – konania po vydaní vyzývacieho uznesenia. Ťažiskom výkladu sú námietky z pohľadu oprávnenej osoby, lehoty a náležitosti. Záver výkladu je venovaný rozhodnutiu súdu o námietkach aj rozhodnutiu súdu vo veci samej.

Autorky poukazujú na viaceré interpretačné problémy. Súčasne však ponúkajú aj argumenty, ako by ich bolo možné riešiť.

SUMMARY

Proceedings to Confirm Prescription – Course of the Proceedings. Part 3

The article is a follow-up to the first part and the second part of the interpretation published in Bulletin of Slovak Advocacy No. 4/2021 and 5/2021. It offers an analysis of the last part of legislation applicable to the confirmation of prescription. The analysis concerns the second stage of the proceedings after a court order calling for objections to the issuance of the ruling confirming prescription was issued. The interpretation focuses on the objections from the perspective of beneficiaries, time limits and requirements. The end of the interpretation deals with the decision made by the court on objections as well as with the decision made by the court in the main proceedings. The authors point to several problems of interpretation. At the same time, however, they also offer arguments on how these problems could be addressed.

ZUSAMMENFASSUNG

Verfahren wegen Bestätigung der Ersitzung – Verlauf des Verfahrens. 3. Teil

Der Beitrag knüpft an den ersten und den zweiten Teil der Auslegung, veröffentlicht im Bulletin der slowakischen Rechtsanwaltskammer Nr. 4 und 5/2021, an. Es wird in diesem die Analyse des letzten Teiles der Rechtsregelung zum Verfahren, geführt wegen Bestätigung der Ersitzung, angeboten. Die Analyse betrifft die zweite Verfahrensphase – das Verfahren nach der Erlassung des Aufforderungsbeschlusses. Der Schwerpunkt der Auslegung sind die Einwendungen vom Sichtpunkt der berechtigten Person, die Fristen sowie Erfordernisse. Der Schluss der Auslegung ist der Entscheidung des Gerichtes über die Einreden in der Sache selbst gewidmet. Die Autorinnen weisen auf mehrere Schwierigkeiten bei der Auslegung hin. Sie bieten zugleich aber auch Argumente zu deren möglichen Lösung an.

Staré exekúcie a vymáhateľnosť nákladov oprávneného pri opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie

JUDr. Zuzana Takácsová

Autorka v príspevku analyzuje možnosti oprávneného nárokovať si náklady súvisiace s vymáhaním jeho pohľadávky pri podaní opätovného návrhu na vykonanie exekúcie, a to v nadväznosti na problematiku tzv. starých exekúcií. Nákladmi súvisiacimi s vymáhaním pohľadávky, ktoré sú predmetom tejto analýzy, sú trovy starej exekúcie a paušálne trovy starej exekúcie. Autorka vychádza v príspevku z vlastnej praxe a z rozhodovacej praxe príslušného súdu, podľa názoru ktorého si oprávnený, pri podaní opätovného návrhu na vykonanie exekúcie, nemôže uplatniť žiadne náklady súvisiace s vymáhaním svojej pohľadávky, okrem súdneho poplatku za podanie opätovného návrhu na vykonanie exekúcie, prípadne nákladov špecifikovaných v exekučnom titule.

Úvod

S účinnosťou od 1. 1. 2020 došlo v zmysle zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „Zákon“) k zastaveniu tzv. starých exekúcií (§ 2 ods. 1 Zákona). V zmysle Zákona môže oprávnený podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie (§ 9 Zákona) po zastavení tzv. starej exekúcie. Zákon nepriznáva oprávnenému za takto podaný opätovný návrh, okrem náhrady súdneho poplatku, nárok na náhradu trov spojených s jeho podaním.¹

Podľa nášho názoru sa v praxi vyskytol aplikačný problém, súvisiaci s výkladom § 9 ods. 3 Zákona. Názorová línia kauzálne príslušného súdu je taká, že oprávnený si v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie môže uplatniť len to, čo je explicitne uvedené v exekučnom titule a súdny poplatok za podanie opätovného návrhu. Uvedené znamená, že si oprávnený nemôže uplatniť trovy, ktoré mal v súvislosti so starou exekúciou, ani náhradu paušálnych trov, ktoré bol oprávnený povinný zaplatiť súdnemu exekútorovi v súvislosti so zastavením starej exekúcie. Takýto výklad však podľa nášho názoru neobstojí.

Argumentácia súdu

Príslušný súd nepriznáva oprávnenému nárok na trovy súvisiace s podaním návrhu na vykonanie exekúcie podľa predpisov účinných do 31. 3. 2017, ani nárok na úhradu paušálnych trov starej exekúcie. Návrh na vykonanie exekúcie v tejto časti nároku oprávneného príslušný súd zamietá.

Prvým argumentom príslušného súdu je, že v zmysle § 9 ods. 3 Zákona si oprávnený môže uplatniť v návrhu na vykonanie exekúcie len súdny poplatok.² K dôvodovej správe k Zákonu má súd taký postoj, že nejde o záväzný dokument a vo viacerých bodoch nekorešponduje so znením Zákona, preto naň pri výklade Zákona neprihliada.³

1 Podľa § 9 ods. 3 Zákona: „Okrem náhrady súdneho poplatku za návrh podľa odseku 1 oprávnený nemá nárok na náhradu trov spojených s jeho podaním.“
2 Z rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 11. 9. 2020, sp. zn. 4Ek/720/2020, bod 21: „... § 9 ods. 1 ZoUNEK vylučuje použitie ust. § 199a ods. 1 Exekučného poriadku s výnimkou výdavkov na zaplatený súdny poplatok...“; dostupné na https://www.slov-lex.sk/sk/vseobecne-sudy-sr/-/ecli/ECLI-SK-OSBB-2020-61202893-48_2 [cit. 19. 12. 2020].

JUDr. Zuzana Takácsová pôsobí od roku 2018 na pozícii advokátskej koncipientky v Bratislave. V rámci externého doktorandského štúdia na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave sa venuje tematike ochrany osobných údajov. V minulosti pôsobila aj ako zodpovedná osoba na ochranu osobných údajov v Slovenskej bankovej asociácii, kde sa spolupodieľala na zavedení politiky ochrany osobných údajov.

Ďalším argumentom príslušného súdu, prečo si oprávnený nemôže uplatniť trovy starej exekúcie a náhradu paušálnych trov starej exekúcie je skutočnosť, že na vymoženie týchto trov chýba exekučný titul.⁴

Výklad § 9 ods. 3 Zákona

Z gramatického výkladu § 9 ods. 3 Zákona nám vyplýva, že si, **za podanie opätovného** (nového) návrhu, nemôže oprávnený uplatniť náhradu **trov spojených s jeho podaním**. Zákonodarca uvádza predložku „za“ a nie predložku „pri“ alebo „v“. Oprávnený si teda nemôže **za takto podaný opätovný návrh** uplatniť iné trovy ako tie, ktoré pripúšťa Zákon (t. j. súdny poplatok). Neznamená to však podľa nášho názoru to, že si **pri podaní opätovného návrhu** nemôže oprávnený uplatniť žiadne iné náklady, ktoré mu už vznikli, a ktorých vznik nesúvisí s podaním opätovného návrhu.

Slovné spojenie „spojených s jeho podaním“ sa podľa nášho názoru vzťahuje výlučne na trovy, ktoré vznikli oprávnenému v príčinnej súvislosti s podaním opätovného návrhu na vykonanie exekúcie, a to súdny poplatok a trovy súvisiace s podaním opätovného návrhu (napr. ako úkonu právnej služby). Nemožno opomenúť, že oprávnený mohol mať náklady tak pri podaní pôvodného návrhu na vykonanie exekúcie (v starej exekúcii), ako aj pri podaní opätovného návrhu na vykonanie exekúcie (v novej exekúcii). Pokiaľ bol oprávnený zároveň zastúpený advokátom, boli mu dodané právne služby aj v čase podania pôvodného návrhu na vykonanie exekúcie, ako aj pri opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie. Za tieto služby si zrejme oprávnený musel zaplatiť, čím mu vznikli výdavky súvisiace s vymáhaním jeho pohľadávky, a to tak v pôvodnom, ako aj v novom exekučnom konaní.

Ustanovenie § 9 ods. 3 Zákona si vykladáme tak, že aj keby bol oprávnený zastúpený advokátom pri podaní opätovného návrhu, nemôže si uplatniť trovy právneho zastúpenia v súvislosti s podaním tohto opätovného návrhu. Nič však nebráni oprávnenému, aby si uplatnil náklady, ktoré s uplatnením pohľadávky do toho okamihu mal.

Takýto výklad navyše, podľa nášho názoru, podporuje aj dôvodová správa k Zákonom⁵, ktorá predpokladá, že oprávnený si môže a bude uplatňovať pri podaní opätovného návrhu paušálne trovy starej exekúcie ako príslušenstvo pohľadávky.⁶

Domnievame sa, že účelom § 9 ods. 3 Zákona bolo odbremeniť povinného od ďalších trov, ktoré by sa v novom exekučnom konaní od neho mali v konečnom výsledku vymôcť. Nemyslíme si naopak, že by účelom § 9 ods. 3 Zákona malo byť vylúčenie možnosti oprávneného uplatniť si akékoľvek náklady, ktoré mu už vznikli pred podaním opätovného návrhu, a ktoré boli v zákonnej výške vymáhané už v starom exekučnom konaní.

Podľa nášho názoru je rovnako dôležitou skutočnosťou fakt, že oprávnený musel z dôvodu schválenia a nadobudnutia účinnosti Zákona učiniť dva samostatné úkony, pokiaľ mal záujem na vymožení svojej pohľadávky. Prvým úkonom bolo podanie návrhu na vykonanie exekúcie podľa predpisov účinných do 31. 3. 2017, a po zastavení tohto exekučného konania, podanie opätovného návrhu na vykonanie exekúcie. Tieto dva úkony nemožno stotožňovať a nemožno ani tvrdiť, že by oprávnený konal svojvoľne, prípadne neúčelne pri podávaní prvého alebo druhého návrhu na vykonanie exekúcie.

Máme teda situáciu, kedy oprávnený za účelom vymoženia svojej pohľadávky podáva dva návrhy na vykonanie exekúcie. Jeden v čase účinnosti predpisov účinných do 31. marca 2017 a druhý návrh po zastavení starej exekúcie, po 1. januári 2020.

Osobitná právna úprava (lex specialis)

Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v z. n. p. (ďalej aj „Exekučný poriadok“) je vo vzťahu k Zákonom úpravou lex generalis. Zákon, ako lex specialis, osobitne upravuje tie situácie, ktoré všeobecný právny predpis neupravuje. Takto sa do právneho poriadku zaviedli nové pojmy, ako „stará exekúcia“ a „opätovný návrh na vykonanie exekúcie“.

Opätovným návrhom podľa § 9 odseku 1 Zákona je podanie nového návrhu na vykonanie exekúcie po zastavení starej exekúcie. Starou exekúciou je podľa Zákona exekúcia začatá pred 1. aprílom 2017 a vedená podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

Zákon teda zavádza pojmy ako opätovný návrh na vykonanie exekúcie a stará exekúcia, ktorá bola začatá pred 1. 4. 2017 a vedená podľa predpisov účinných do 31. 3. 2017. Osobitná právna úprava

3 Z rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 11. 9. 2020, sp. zn. 24Ek/720/2020, bod 3 „... dôvodová správa nie je právne záväzným výkladom právnych noriem, ktoré podáva jedine súd. Možno sa síce domnievať, že dôvodová správa vyjadruje úmysel zákonodarcu, no v danom prípade možno o uvedenom výrazným spôsobom polemizovať, keď zákon č. 233/2019 Z. z. bol dotknutý viacerými podstatnými zmenami, aj pri prerokovaní v Národnej rade Slovenskej republiky, pričom z obsahu celej dôvodovej správy (vo vzťahu k prijatým právnym normám) je zrejme, že nekorešponduje s prijatým normatívnym textom zákona, a to vo viacerých bodoch, keď napríklad ...“; dostupné na https://www.slovlex.sk/sk/vseobecne-sudy-sr/-/ecli/ECLI-SK-OSBB-2020-6120289348_2 [cit. 19. 12. 2020]

4 Z rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 11. 9. 2020, sp. zn. 24Ek/720/2020, bod 3: „... Zákon o ukončení niektorých exekučných konaní v § 9 ods. 3 výslovne uvádza, že oprávnený nemá nárok na náhradu trov spojených s podaním opätovného návrhu na vykonanie exekúcie po zastavení starej exekúcie, okrem nároku na náhradu súdneho poplatku. To znamená, že oprávnený má opätovným

návrhom na vykonanie exekúcie právo uplatniť si nárok len na to, čo mu priznáva exekučný titul, na podklade ktorého sa má exekúcia vykonať a nárok na náhradu súdneho poplatku, ktorý bol povinný zaplatiť za podanie tohto návrhu. Z uvedeného ustanovenia teda vyplýva, že oprávnený nemá nárok domáhať sa súdneho poplatku za vydanie poverenia v starej exekúcii, ale ani trov právneho zastúpenia v tomto exekučnom konaní.“; dostupné na https://www.slov-lex.sk/sk/vseobecne-sudy-sr/-/ecli/ECLI-SK-OSBB-2020-6120289348_2 [cit. 19. 12. 2020].

5 „V prípade podania opätovného návrhu na vykonanie exekúcie (na vykonanie exekúcie zastavenej podľa tohto návrhu zákona) sa „nové“ exekučné konanie vedie už podľa predpisov platných a účinných v čase podania opätovného návrhu na začatie exekúcie, pričom oprávnený má nárok len na náhradu súdneho poplatku za návrh. Oprávnený nemá nárok na náhradu iných trov spojených s podaním opätovného návrhu na vykonanie exekúcie; oprávnený môže požadovať úhradu paušálnych trov od povinného ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky.“; dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=7304> [cit. 19. 12. 2020].

podľa nášho názoru neupravuje ani nevylučuje uplatňovanie trov a nákladov, ktoré mal oprávnený v súvislosti so starou exekúciou, resp. s podaním návrhu na vykonanie exekúcie podľa predpisov účinných do 31. 3. 2017. Podľa nášho názoru preto nie je správne ani tvrdenie, že by § 9 ods. 3 Zákona vylučovalo použitie § 199a ods. 1 Exekučného poriadku. Z uvedeného dôvodu sme toho názoru, že pri ne/priznaní nákladov súvisiacich s vymáhaním pohľadávky oprávneného v „starom“ exekučnom konaní, nemožno aplikovať § 9 ods. 3 Zákona, ale je potrebné aplikovať práve § 199a ods. 1 Exekučného poriadku.

Chýbajúci exekučný titul

Predpokladajme, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie dňa 15. 6. 2010 (podľa Exekučného poriadku účinného v znení zákona č. 144/2010 Z. z.). Pri podaní návrhu v roku 2010 bol zastúpený advokátom, ktorému zaplatil tarifnú odmenu za jeho právne služby a zaplatil aj súdny poplatok za vydanie poverenia súdnemu exekútorovi. V rovnakej veci bolo oprávnenému dňa 15. 4. 2020 doručené upovedomenie o zastavení starej exekúcie spoločne s výzvou na úhradu paušálnych trov vo výške 35 eur + DPH, ktoré obratom uhradil.

Dňa 16. 6. 2020 sa oprávnený rozhodol podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie, pričom si uplatnil trovy právneho zastúpenia zo starej exekúcie, súdny poplatok za podanie návrhu na vykonanie starej exekúcie, paušálne trovy starej exekúcie a súdny poplatok za podanie opätovného návrhu na vykonanie exekúcie.

V čase podania jeho návrhu bola nasledovná právna úprava:

Podľa § 200 ods. 1 Exekučného poriadku v znení zákona č. 144/2010 Z. z. : „Trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie.

Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku.“

Podľa § 121 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 129/2010 Z. z. : „Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a **náklady spojené s jej uplatnením.**“

Oprávnený mal od povinného nárok na náhradu trov, ktoré mu vznikli pri vymáhaní jeho pohľadávky, a ktoré podľa hmotného práva tvorili príslušenstvo jeho pohľadávky. Patria medzi ne hotové výdavky oprávneného a jeho zástupcu, odmena za zastupovanie oprávneného, ak je zástupcom advokát, súdny poplatok a iné výdavky.⁷

V čase podania návrhu oprávneného v roku 2010 takisto neexistoval exekučný titul na vymożenie týchto trov oprávneného, a predsa ich súdny exekútor vymáhal od povinného v zmysle § 61b prvej vety Exekučného poriadku v znení zákona č. 144/2010 Z. z. ako trovy exekúcie.⁸ Tieto trovy, ako príslušenstvo pohľadávky oprávneného, vznikli oprávnenému v roku 2010. Sme toho názoru, že ide o hmotnoprávny nárok, ktorý vznikol oprávnenému v roku 2010, a to voči povinnému.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona: „Pohľadávka vymáhaná v starej exekúcii sa po ukončení exekučného konania podľa tohto zákona nepremlčí skôr, ako uplynie jeden rok; to platí rovnako, ak osobitný predpis umožňuje nariadiť výkon rozhodnutia do určitej doby.“

Príslušenstvo pohľadávky je späté s istinou pohľadávky. Máme preto za to, že § 9 ods. 2 Zákona sa má vykladať tak, že pohľadávkou máme rozumieť tak istinu pohľadávky ako aj jej príslušenstvo. Pokiaľ teda nedôjde k premlčaniu istinu pohľadávky v zmysle tohto ustanovenia, nemalo by dôjsť ani k premlčaniu jej príslušenstva.

Čo sa týka uplatňovania nárokov oprávneného v exekučnom konaní na základe opätovného návrhu na vykonanie exekúcie, musíme vychádzať zo Zákona ako lex specialis a z Exekučného poriadku ako lex generalis. Keďže osobitná právna úprava neupravuje ani nevylučuje uplatňovanie nárokov oprávneného vzniknutých pri starej exekúcii, mali by sme vychádzať zo všeobecnej právnej úpravy, a to v aktuálne platnom Exekučného poriadku, ktorý je procesnoprávnym predpisom.

Podľa § 61r Exekučného poriadku: „Exekúciu možno vykonať len v rozsahu nároku uvedeného v poverení na vykonanie exekúcie **a trov exekúcie**; to neplatí, ak sa exekúcia vykonáva predajom hnutelnej veci, ktorá sa nedá rozdeliť, alebo predajom nehnuteľnosti a povinný nemá dostatok iného majetku, z ktorého by bolo možné nárok uspokojiť.“

Podľa § 199a Exekučného poriadku: „Trovami oprávneného sú **výdavky na zastupovanie v exekučnom konaní** v súvislosti s podaním návrhu na vykonanie exekúcie a v súvislosti s návrhom povinného na zastavenie exekúcie, **výdavky na zaplatený súdny poplatok a hotové výdavky** spojené s podaním návrhu na vykonanie exekúcie.“

Sme toho názoru, že hmotnoprávny nárok oprávneného voči povinnému vznikol v minulosti, v príspevku uvádzanom prípade v roku 2010. Pohľadávka nie je v zmysle § 9 ods. 2 Zákona premlčaná, preto nič nebráni oprávnenému, aby si vymáhal celú svoju pohľadávku, vrátane jej príslušenstva. Keďže sa nové exekučné konanie vedie podľa predpisov účinných v čase podania opätovného návrhu, majú sa aj v tomto prípade aplikovať príslušné ustanovenia Exekučného poriadku. Osobitná právna úprava neobsahuje úpravu týkajúcu sa uplatňovania paušálnych trov starej exekúcie a nákladov starej exekúcie v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie, preto by sme mali vychádzať z ustanovení všeobecného právneho predpisu. Ani všeobecný právny predpis však neupravuje doslovne pri špecifikácii trov oprávneného „trovy starej exekúcie“ alebo „paušálne trovy starej exekúcie“. Použitím analógie legis je však možné aplikovať práve § 199a Exekučného poriadku, ktoré sa vzťahuje na trovy oprávneného v exekučnom konaní, a to tak vo vzťahu k trovám oprávneného v „starej exekúcii“ ako aj vo vzťahu k paušálnym trovám starej exekúcie, ktoré znášal oprávnený.

Chýbajúci exekučný titul vo vzťahu k týmto nákladom oprávneného nemôže byť prekážkou toho, aby sa oprávnený mohol domáhať náhrady výdavkov od povinného, ktoré mal v súvislosti s vymožením svojej pohľadávky. Žiaden právny predpis totiž neuvádza, že by jeho nároky v zmysle vyššie uvedeného zanikli, alebo boli nevykonalné.

Záver

Zamietnutie opätovného návrhu na vykonanie exekúcie je v časti trov oprávneného, ktoré mu vznikli v starej exekúcii a paušálnych trov starej exekúcie nezákonným postupom príslušného súdu, ktorý nemá oporu v právnych predpisoch. Uvedený postup súdu má podľa nášho názoru navyše aj ústavnoprávny charakter, a to v rovine porušenia práva oprávneného na súdnu ochranu, práva vlastníť majetok a práva na jeho ochranu.

Oprávnený má nárok na náhradu nákladov súvisiacich s vymáhaním jeho pohľadávky, a tieto má právo si uplatniť a vymáhať aj v novom exekučnom konaní. Kauzálné príslušným súdom aplikovaný výklad považujeme za nesprávny a zároveň aj ako nespravodlivý vo vzťahu k oprávnenému. ■

RESUMÉ

Staré exekúcie a vymáhateľnosť nákladov oprávneného pri opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie

Autorka, vychádzajúc z analýzy príslušných právnych predpisov, dospela k záveru, že kauzálné príslušný súd upiera oprávnenému právo na vymoženie príslušenstva pohľadávky, na ktoré má tento podľa zákona nárok. Autorka sa domnieva, že exekučný súd vychádza pri svojom rozhodovaní z nesprávneho právneho posúdenia veci.

SUMMARY

Old executions and the possibilities of the entitled party to recover the related costs to debt collection when filing a new filling for execution

The author, based on the analysis of the relevant legislation, came to the conclusion, that the competent court denies the entitled person the right to recover the related costs to debt collection, to which he is entitled by law. The author considers that the competent court bases its decision on an incorrect legal assessment of the case.

ZUSAMMENFASSUNG

Alte Zwangsvollstreckungen und Eintreibbarkeit der Kosten des Berechtigten bei einem erneuten Zwangsvollstreckungsantrag

Die Autorin ist aufgrund der Analyse der einschlägigen Rechtsvorschriften zur Schlussfolgerung gekommen, dass das kausal zuständige Gericht dem Berechtigten das Recht auf die Einforderung des Anhangs zur Forderung, auf den dieser gesetzmäßig den Anspruch hat, versagt. Die Autorin vermutet, dass das Zwangsvollstreckungsgericht bei seiner Entscheidungsfindung auf einer unrichtigen Beurteilung der Sache basiert.

6 Aj Ústavný súd Slovenskej republiky, síce nerozhodujúci v merite veci týkajúcej sa obsahu tohto článku, uviedol, že „... sťažovateľom nič nebráni podať opätovne návrhy na vykonanie týchto exekúcií podľa § 9 zákona č. 233/2019 Z. z., v rámci ktorých si môžu uplatniť aj náhradu paušálnych trov starej exekúcie ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky...“

Pozri k tomu napr.:

I. ÚS 220/2020-18,

I. ÚS 221/2020-18,

IV. ÚS 239/2020-19,

III. ÚS 237/2020-18,

II. ÚS 241/2020-18;

dostupné na

<https://www.naj-pravo.sk/clanky/-upovedomenia-o-zastaveni-starych-exekucii-v-casti-pausalnych-trov-su-ustavne-udrzatelne.html?print=1>

[cit. 19. 12. 2020].

7 Ficová, S. in Števec, M., Ficová, S. a kol. Exekučný poriadok. Komentár. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011, strana 471 a 472.

8 Podľa § 61b Exekučného poriadku v znení zákona č. 144/2010 Z. z.: „Exekúciu možno vykonať len v rozsahu pohľadávky vyplývajúcej z exekučného titulu, jej príslušenstva a trov exekúcie.“

(Ne)Zverejňovanie rozhodnutí veľkého senátu

JUDr. Jana Matejová

Veľké senáty na Najvyššom súde Slovenskej republiky (a od 1. januára 2021 aj na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky) boli zriadené za účelom zjednocovania rozhodovacej činnosti.¹

Dôležitosť rozhodnutí veľkých senátov bola vyjadrená aj v dôvodovej správe k Správnomu súdnemu poriadku: „Tým, že posudzovanie rozhodných právnych otázok sa dostane priamo do výroku veľkého senátu, získajú takéto rozhodnutia fakticky povahu judikátov so všeobecnými účinkami.“²

Za veľmi dôležité pokladáme nielen rozhodovanie veľkých senátov v zmysle vydávania rozhodnutí, ale aj uverejnenie týchto rozhodnutí. Práve vďaka zverejňovaniu sa totiž tieto dostávajú do povedomia odbornej, ale aj laickej verejnosti. „Protože dnes již neredukujeme právo jen na texty zákonů, je třeba věnovat publikaci a citaci judikatury mnohem větší pozornost, než tomu tak donedávna bylo. Nelze nadále trpět situací, že judikatura se někdy podobá císařovým novým šatům: všichni o ní mluví, ale nikdo jí vlastně neviděl.“³

Je preto nanajvýš zvláštne, že zverejňovanie rozhodnutí veľkých senátov je v súčasnosti také, aké je – z nášho pohľadu absolútne nedostatočné čo do rozsahu, formy a možností vyhľadávania v tak dôležitých rozhodnutiach, akými tie od veľkého senátu sú.

1 § 8 ods. 3 a § 8a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2 Dôvodová správa k Správnomu súdnemu poriadku (ďalej aj len „SSP“) dostupná tu: <http://www.najpravvo.sk/dovodove-spravy/-rok-2015/162-2015-z-z-ssp.html> [2020-12-28]

3 KÜHN, Z. a BAŇOUCH, H.: O publikaci a citaci judikatury aneb proč je často tuzemská judikatura jako císařovy nové šaty? In: Právní rozhledy, 2005, č. 13, s. 484 – 491.

4 Ide o vyhl. č. 482/2011 Z. z.

5 Citované podľa KÜHN, Z. a BAŇOUCH, H.: O publikaci a citaci judikatury aneb proč je někdy judikatura jako císařovy nové šaty. In: Právní rozhledy, 2005, č. 13, s. 484 – 491.

Všeobecne k právnej úprave zverejňovania súdnych rozhodnutí

Súdy sú povinné za podmienok a v rozsahu podľa § 82a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch zverejňovať a sprístupňovať svoje rozhodnutia. Podrobnosti o zverejňovaní súdnych rozhodnutí upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR o zverejňovaní súdnych rozhodnutí.⁴

Súdy zverejňujú právoplatné rozhodnutia vo veci samej, rozhodnutia, ktorými sa končí konanie, rozhodnutia o predbežnom opatrení a rozhodnutia o odklade vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa končí konanie, súdy zverejňujú aj všetky rozhodnutia vydané počas tohto súdneho konania. To znamená aj rozhodnutia, ktoré boli zrušené, potvrdené alebo zmenené súdom vyššieho stupňa a rozhodnutia, ktoré zrušujú rozhodnutie súdu nižšieho stupňa; ak bolo vydané opravné uznesenie, zverejňuje sa aj toto uznesenie. Zverejňované sú aj právoplatné rozhodnutia disciplinárnych senátov. Na základe žiadosti podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám sprístupňujú súdy verejnosti všetky súdne rozhodnutia, vrátane neprávoplatných rozhodnutí a rozhodnutí, ktoré nie sú rozhodnutiami vo veci samej. Nezverejňujú sa súdne rozhodnutia vydané v konaní, v ktorom bola verejnosť vylúčená z pojednávania pre celé pojednanie alebo pre jeho časť.

JUDr. Jana Matejová je absolventka Právnickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne. Od roku 2010 pôsobí na správnom kolégiu Najvyššieho súdu SR ako asistentka sudcu

a od roku 2017 ako externá doktorandka na Katedre správneho a environmentálneho práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Pred samotným zverejnením rozhodnutí sa niektoré údaje v ňom uvedené anonymizujú. Cieľom má byť zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb. Údaje, ktoré podliehajú anonymizácii sú uvedené už v spomínanej vyhláške o zverejňovaní súdnych rozhodnutí.

Význam zverejňovania (nielen) rozhodnutí veľkých senátov

Istý francúzsky sudca v 13. storočí argumentoval, prečo súdne rozhodnutia nemajú byť zdôvodňované a prečo dôvody súdnych rozhodnutí nemajú byť publikované, nasledovne: „Nebylo by dobré, aby kdokoli mohl obsah rozhodnutí posudzovať alebo říci „to je či není podobné jinému rozhodnutí“; upovídání lidí musí být ponechání ve tmách a jejich ústa musí zůstat uzavřena, aby tím nebyla způsobena škoda jiným... Protože nikdo nesmí znát tajemství nejvyšších soudů, které nemají nad sebou nikoho kromě vůle Boží a které někdy rozhodují proti slovům zákona nebo dokonce proti zákonu, a to z důvodů, kterým rozumí jen soudci a Bůh... Tak se tomu stane občas z důvodů, které nesmí být formulovány ani nikomu zpřístupněny.“⁵

V súčasnosti už asi nikto nepovažuje zverejňovanie súdnych rozhodnutí za nedobré, či zbytočné. Vďaka zverejňovaniu sa totiž tieto dostávajú do povedomia odbornej, ale aj laickej verejnosti. A práve otvorená verejná diskusia o súdnych rozhodnutiach (rovnako ako ich kritika) je jednou z možností, ako môžu dostať súdy, resp. sudcovia spätnú väzbu zo strany verejnosti.

Prístup verejnosti k súdnym rozhodnutiam tak významne prispieva k zvýšeniu verejnej kontroly nad výkonom súdnictva a k uplatňovaniu zodpovednosti v súdnom systéme, čím sa následne zväčšuje tlak na spravodlivé a nestranné rozhodovanie súdov.

Za pozitíva verejnej prístupnosti súdnych rozhodnutí sa považujú najmä:⁶

- transparentnosť a možnosť verejnej kontroly rozhodovania súdov,
- zvýšenie jednotnosti súdneho rozhodovania,
- zvýšenie kvality súdneho rozhodovania,
- zvýšenie predvídateľnosti súdneho rozhodovania a tým aj právnej istoty,
- zvýšenie dôvery v súdnictvo,⁷
- zvýšenie zodpovednosti sudcov,
- urýchlenie faktickej sudcovskej tvorby práva,
- zúženie možností zásahov do sudcovskej nezávislosti,
- zlepšenie možností výskumu jurisprudencie a zvýšenie úrovne právnického vzdelávania.

Prístup k súdnym rozhodnutiam je nevyhnutný aj preto, aby bolo možné analyzovať spôsob, akým súdy rozhodujú a v prípade negatívnych tendencií aby bolo možné vyvinúť legitímne úsilie tieto zmeniť (napr. komentovaním a kritizovaním súdnych rozhodnutí).

Navyše, v záujme každého vrcholného súdu, ktorý má v náplni práce zjednocovanie judikatúry,⁸ by malo byť, aby súdy a tiež odborná verejnosť jeho rozhodnutia poznali. Ak tomu tak nie je, znamená to, že tento súd vlastne neplní svoju ústavnú a zákonnú úlohu a navyše mu z práce neubúda, ale naopak, je jej viac – keďže je jeho judikatúra neznáma, či nejednotná, nevykonáva riadiacu funkciu a na súde narastajú „zbytočné“ odvolania, dovolania, kasačné sťažnosti apod. „Rozumný adresát regulácie chce znáť postoj vrcholného soudu, aby se podle něho mohl zařídit a vyhnul se zbytečným soudním sporům. Rozumný vrcholný soud pak chce, aby byl jeho právní názor znám: známou a předvídatelnou rozhodovací činností mu ubude práce.“⁹ Inak povedané, pri zverejňovaní rozhodnutí vrcholných súdov (najmä rozhodnutí veľkých senátov, ktoré majú pôsobiť ako zjednocovacie senáty) ide aj o funkciu preventívneho pôsobenia zverejnenej judikatúry v záujme predchádzania súdnym sporom.

(Ne)Poriadne zverejňovanie rozhodnutí (nielen) veľkého senátu?

Ani takmer desať rokov po zavedení povinného zverejňovania súdnych rozhodnutí nie je výnimočné, že sa nájdu rozhodnutia súdov (vrátane NS RS), ktoré nie sú zverejnené, aj keď by zverejnené byť mali.¹⁰ Problémy so zverejňovaním priznáva aj NS SR: „V súčasnosti nie je najvyšší

6 Bližšie vid'. napr.: SVÁK, J.: Ústavnoprávny rozmer zverejňovania súdnych rozhodnutí na internete.

In: Justičná revue, 2003, roč. 55, č. 3., s. 239 – 243.

WILFLING, P.: Prístup verejnosti k súdnym rozhodnutiam. Dostupné na: <https://viaiuris.sk/wp-content/uploads/2017/08/-analiza-2012-pristup-k-sudnym-rozhodnutiam.pdf> [2020-12-04].

SMEJKALOVÁ, T.: Publikace judikatury a její adresati. In: Revue pro právo a technologie, 2012, č. 6, s. 25 – 33.

7 „Publikace rozhodnutí v uživatelsky přívětivé formě hraje při budování příznivého obrazu justice, seznámení se s její prací či pro náležité pochopení její role, roli nezastupitelnou.“ KÜHN, Z. a BA-ŇOUCH, H.: O publikaci a citaci judikatury aneb proč je někdy judikatura jako císařovy nové šaty. In: Právní rozhledy, 2005, č. 13, s. 484 – 491.

8 Pre Najvyšší súd SR § 8 ods. 3 a pre Najvyšší správny súd SR § 8a ods. 4 zákona o súdoch.

9 BOBEK, M.: Ještě by si v tom tak někdo četl – úvahy o proměnách v přístupu k uveřejňování soudních rozhodnutí. Dostupné na: <https://viaiuris.sk/wp-content/uploads/2017/08/-pilk-2009.pdf> [2020-12-04].

10 Vid'. Stanovisko Združenia sudcov za otvorenú justíciu k súčasnému stavu zverejňovania súdnych rozhodnutí na internete, v ktorom združenie kritizuje nezverejňovanie súdnych rozhodnutí a tiež skutočnosť, že zverejnené rozhodnutia nie sú systematicky a prehľadne usporiadané, pričom úplne zlyháva rýchla a prehľadná orientácia v judikatúre

- súdob. Dostupné na:
<http://www.sudcovia.sk/-sk/dokumenty/zoj/2293-stanovisko-zoj-k-sucas-nemu-stavu-zverejnovania-sudnych-rozhodnuti-na-internete> [2021-01-04]
- 11 Z Informácie o zverejnení štúdie uskutočniteľnosti „Informačný systém Kancelárie Najvyššieho súdu“, dostupné tu:
https://www.nsud.sk/-data/files/1934_su-su-mdl-su_141.pdf [2021-01-04]
- 12 Vid'. napr. v článku Martina Žatka:
<https://www.epravo.sk/-top/clanky/k-spravne-mu-sudnemu-poriadku-i-rozhodovanie-velkeho-senatu-najvyssieho-sudu-slovenskej-republiky-2965.html> [2021-01-12].
- 13 Vid'. dôvodová správa k SSP.
- 14 NS SR v zbierke uverejňuje stanoviská a vybrané rozhodnutia NS SR a iných súdob SR zásadného významu (§ 8 ods. 3 zákona o súdoch). Najvyšší správny súd Slovenskej republiky bude zverejňovať vo svojej vlastnej Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (§ 8a ods. 4 zákona o súdoch).
- 15 <https://www.nsud.sk/rozhodnutia-velkeho-senatu/> [2021-01-04].
- 16 SMEJKALOVÁ, T.: Publikácie judikatury a její adresáti. In: *Revue pro právo a technologie*, 2012, č. 6, s. 25 – 33.
- 17 <https://obcan.justice.sk/-infosud/-infosud/-zoznam/rozhodnutie> [2021-01-04].
- 18 Ide o rozhodnutia sp. zn. 1VCdo/3/2017 zo dňa 4. októbra 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2018 zo dňa 22. augusta 2018 a sp. zn. 1VCdo/3/2018 zo dňa 21. novembra 2018.

súd schopný plniť ani zákonné minimum povinností viažuce sa na riadne zverejňovanie všetkých rozhodnutí, t. j. doterajšej rozhodovacej praxe, a to len v dôsledku nedostatočného a nekvalitného technického riešenia. Dôsledkom tejto situácie je, že ani sám sudca, resp. jeho asistent, nemá k dispozícii ucelený obraz o predchádzajúcej rozhodovacej praxi pre konkrétny právny problém, nakoľko neexistuje miesto, ktoré by obsahovalo všetky rozhodnutia najvyššieho súdu a bolo dostupné. Táto situácia má vo svojom dôsledku vplyv aj na plnenie povinností týkajúcich sa zjednocovacej činnosti a dôsledného dodržiavania princípu právnej istoty ustálenou rozhodovacou praxou, ktoré vyplývajú z nových procesnoprávných predpisov (Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok a Správny súdny poriadok).¹¹ Tento negatívny jav tak neobišiel ani rozhodnutia veľkých senátov.

Pôvodne sa predpokladalo, že rozhodnutia veľkých senátov kolégií Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „NS SR“) budú zverejňované buď v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdob Slovenskej republiky¹² alebo v osobitnej zbierke rozhodnutí veľkého senátu.¹³ V súčasnosti však nie sú rozhodnutia veľkých senátov zverejňované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdob Slovenskej republiky¹⁴ a nevznikla pre ne ani osobitná zbierka, ako predpokladala dôvodová správa k Správne-mu súdne-mu poriadku.

Na webovej stránke NS SR pribudla samostatná záložka „Rozhodnutia veľkého senátu“,¹⁵ kde ich NS SR zverejňuje. Chýba tam však (a je to škoda) definícia, čo to vlastne veľký senát je, aká je jeho úloha, či „sila“ jeho rozhodnutí. Rozhodnutia veľkých senátov sú tam rozdelené iba po jednotlivých kolégiách a v rámci toho potom chronologicky radené od najnovších po najstaršie – uvedená je vždy spisová značka príslušného rozhodnutia veľkého senátu, jeho právna veta alebo výrok (pri správnych veciach) a odkaz na text rozhodnutia. V prípade, že by bolo rozhodnutí veľkých senátov viac, neexistuje na stránke zatiaľ nijaký spôsob vyhľadávania medzi nimi. „Pokud ale toto „vyvážení“ nebude zahrnovat prostředky, jak v rozhodnutích efektivně vyhledávat a jak je vztahovat k sobě navzájem, pak jen těžko může vést k větší jednotnosti soudního rozhodování a už vůbec nepovede ke zlepšení možností výzkumu judikatury a právního vzdělávání.“¹⁶

Niektoré rozhodnutia VS sú zverejnené (spolu s ostatnými rozhodnutiami súdob všetkých stupňov) aj na webových stránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky¹⁷ (prečo iba niektoré, ostáva záhadou); avšak ich vyhľadanie je tam ešte zložitejšie – chýba totiž možnosť vyhľadávať v rámci všetkých rozhodnutí NS SR iba tie vydané veľkými senátmi.

Nevedno z akého dôvodu, ale na webových stránkach NS SR v záložke venovanej veľkým senátom nie sú zverejnené všetky rozhodnutia veľkých senátov. Chýbajú tam tri rozhodnutia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia¹⁸ a donedávna chýbala aj väčšina rozhodnutí veľkého senátu správneho kolégia, ktoré však boli nakoniec dodatočne zverejnené. V týchto troch prípadoch bolo konanie veľkým senátom zastavené z dôvodu späťvzatia opravného prostriedku (možno to bol dôvod nezverejnenia?). Myslíme si však, že aj takéto rozhodnutie môže byť pri súčasnom nízkom počte rozhodnutí veľkých senátov dôležité, a to s ohľadom na skutočnosť, že v určitej právnej otázke dospel postupujúci senát k právnemu názoru, ktorý bol odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v iných rozhodnutiach NS SR. Bežne sú rozhodnutia senátov o zastavení konania z dôvodu späťvzatia zverejňované,¹⁹ nie je preto dôvod na nezverejnenie takéhoto rozhodnutia, najmä keď ho vydal veľký senát.

Zaujímavé je, že na webových stránkach Ministerstva spravodlivosti SR sú zverejnené všetky rozhodnutia veľkého senátu správneho kolégia a polovica rozhodnutí veľkého senátu občianskoprávneho kolégia, vrátane jedného, ktoré nie je zverejnené ani v záložke venovanej veľkým senátom.²⁰

Avšak nepochopiteľné je, že najviac rozhodnutí všetkých veľkých senátov (všetky okrem jedného rozhodnutia veľkého senátu správneho kolégia) sa dá nájsť medzi ostatnými rozhodnutiami NS SR vo všeobecnej záložke „Rozhodnutia“. ²¹ Pri každom z rozhodnutí je ešte navyše uvedená aj právna oblasť, ktorej sa týka (poľovníctvo, sociálne poistenie, uloženie pokuty, náhrada škody...). Nedáva tak zmysel vytvorenie zvlášťnej záložky pre rozhodnutia veľkých senátov, v ktorej je nakoniec zverejnených najmenej rozhodnutí veľkých senátov, teda dokonca menej ako v „bežnej“ záložke všetkých rozhodnutí NS SR. Práve v zvlášťnej záložke by mal adresát nájsť všetky rozhodnutia veľkých senátov a tiež čo najviac informácií o nich a k nim.

Za dôležité však pokladáme nielen uverejnenie samotného konečného rozhodnutia veľkého senátu, ale aj zverejňovanie ďalších dokumentov naviazaných na proces konania a rozhodovania

veľkých senátov. Podľa nášho názoru môže byť niekedy pre prax zaujímavá aj informácia o zahájení takéhoto typu konania v nejakej konkrétnej veci. V súčasnosti sa však verejnosť o tom, že vo veciach prebieha konanie pred veľkým senátom, nemá možnosť dozvedieť.

Ondřej Moravec predostrel zaujímavý návrh smerujúci ešte oveľa ďalej. Vo svojom príspevku²² reaguje na situácie, v ktorých je rovnaká právna otázka predmetom rozhodovania Najvyššieho správneho súdu Českej republiky (ďalej len „NSS ČR“) vo viacerých sporoch rôznych účastníkov. Navrhuje de lege ferenda prijať takú právnu úpravu, ktorá by konanie pred zjednocovacím senátom otvorila nielen pre účastníkov konania o kasačnej sťažnosti (ktorou bolo konanie pred týmto senátom vyvolané), ale aj účastníkom ostatných konaní, v ktorých je sporná otázka riešená. Súd by uverejňoval informáciu o zahájení konania pred zjednocovacím senátom, v ktorej by bola vymedzená otázka, o ktorej bude rozhodovať a v stanovenej prekluzívnej lehote by sa účastník konania o inej kasačnej sťažnosti mohol ujať príslušných procesných práv. Zodpovednosť za prehľad zahájených konaní a príslušných sporných otázok by tak preniesol na účastníkov konania, resp. na ich právnych zástupcov. Ako tiež uvádza, výslednému rozhodnutiu zjednocovacieho senátu by „výrazne prospelo, by-li by konfrontován nejen se skutkovými okolnostmi jednoho případu a právními argumenty účastníků jednoho řízení, resp. předkládajícího senátu, ale též se skutkovými okolnostmi a argumentací uplatněnou v jiných řízeních. Věřím tomu, že i účastníci řízení (resp. jejich právní zástupci) jsou v některých případech schopni pozitivně ovlivnit některá zásadní rozhodnutí a přispět tak ke kultivaci právní krajiny.“

Do budúcnosti to môže byť veľmi zaujímavý návrh aj v podmienkach SR. V súčasnosti by však aj len jednoduché zverejnenie zahájenia konania pred veľkým senátom (t. j. bez možnosti priznania procesných práv pre nezúčastnené osoby) mohlo ovplyvniť aj tretie osoby (konaním bezprostredne nezaujaté) – išlo by o signál, že v prejednávanej právnej otázke môže dôjsť v blízkej budúcnosti k judikatórnemu odklonu.

Na webových stránkach NS SR²³ a Ministerstva spravodlivosti SR je možné už aj teraz nájsť zopár uznesení o postúpení veci veľkému senátu (§ 48 ods. 1 posledná veta CSP a § 466 ods. 1 SSP)²⁴ – prečo sú tam práve tieto a nie aj iné, je opäť záhadou. Takéto uznesenie o postúpení je však de facto nedohľadateľné, keďže, ak je vôbec uverejnené, tak pod pôvodnou spisovou značkou, ktorú vie v čase konania vlastne len účastník konania. Pritom dôvody v tomto uznesení uvedené môžu byť zaujímavé (z argumentačného hľadiska) a rozhodujúci veľký senát ich nemusí vždy všetky zaniest aj do svojho rozhodnutia (a v prípade späťvzatia a zastavenia konania tieto ani vôbec nemusia byť súčasťou rozhodnutia veľkého senátu).

S ohľadom na deklarovанú dôležitosť a nezastupiteľnú funkciu veľkých senátov a nimi vydaných rozhodnutí je zverejňovanie takouto formou a s takýmto výsledkom z nášho pohľadu smutne nedostatočné.

„Publikace judikatury, její rozsah, forma a skutečná dostupnost jsou velmi hmatatelným projevem komunikace výstupů soudního rozhodování.“²⁵

Anonymizácia rozhodnutí veľkých senátov

Samostatnú problematiku predstavuje anonymizácia údajov v rozhodnutiach veľkých senátov. Zo zákona povinnosť anonymizácie aj týchto rozhodnutí vyplýva, avšak je naozaj potrebná?

Anonymizácia, Pavlom Molkom vtipne označovaná aj ako „relikt žel náramne životaschopný“,²⁶ bola v minulosti viackrát kritizovaná.²⁷ Samozrejme existujú situácie, kedy má anonymizácia určitých údajov svoje opodstatnenie,²⁸ nemala by byť však (najmä v rozhodnutiach vrcholných súdov) skôr výnimkou, ku ktorej sa pristupuje tam, kde je pre to racionálny dôvod a nie pravidlom? Najmä ak hovoríme o rozhodnutiach zjednocujúcich senátov, ktoré sú na pomyselnom rebríku ešte o stupienok vyššie ako „bežné“ rozhodnutia NS SR (a neskôr aj NSS SR)?

Existujú pritom príklady z praxe – rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, ktorých výuka a ľahké zapamätanie si spočíva práve v označovaní rozhodnutí menami strán (viď. napr. notoricky známe rozhodnutia ako Costa v. ENEL, Francovich, Keck, či Kohl a mnoho ďalších). Naopak, anonymizácia „znesadňuje užívaní judikatury při výuce.“²⁹ Rozhodnutia neanonymizuje ani Európsky súd pre ľudské práva a viacero európskych krajín (napr. Spojené kráľovstvo, Írsko, Cyprus) anonymizuje svoje rozhodnutia iba vo výnimočných prípadoch (napr. vo veciach mladistvých).³⁰

19 Vid. napr. rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/118/2019 zo dňa 25. septembra 2019 a sp. zn. 5Sžrk/9/2018 zo dňa 20. augusta 2019.

20 Ide o rozhodnutie sp. zn. 1VCdo/3/2018 zo dňa 21. novembra 2018.

21 Ide o rozhodnutie sp. zn. 1Vs/1/2019 zo dňa 30. apríla 2019. Sú tam zverejnené dokonca aj všetky spomínané rozhodnutia, v ktorých veľký senát konanie zastavil z dôvodu späťvzatia.

22 MORAVEC, O.: Sjednocování judikatury pohledem účastníka řízení – řízení před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu. Cofola 2008, dostupné na: http://www.law.muni.cz/sborniky/cofola-2008/files/pdf/sprava/-moravec_ondrej.pdf [2020-12-17].

23 Medzi všetkými rozhodnutiami NS SR, nie v záložke venovanej rozhodnutiam veľkým senátom, ako by sa dalo skôr očakávať.

24 Vid. napr. uznesenia sp. zn. 4Obdo/69/2018 zo dňa 29. mája 2020, sp. zn. 3Cdo/234/2017 zo dňa 17. apríla 2018 a sp. zn. 6Cdo/7/2017 zo dňa 24. januára 2018.

25 SMEJKALOVÁ, T.: Publikace judikatury a její adresati. In: Revue pro právo a technologie, 2012, č. 6, s. 25 – 33.

26 MOLEK, P.: Přežije nás anonymizace? Dostupné na: <https://jinepravo.blogspot.com/2006/10/pejje-ns-anonymizace.html> [2020-12-17].

27 Vid. napr.: DERKA, L. a KÜHN, Z.: Je anonymizace publikovaných soudních rozhodnutí vskutku nutná? In: Jurisprudence, 2005, č. 1, s. 22 – 23.

MOLEK, P.: Přežije nás anonymizace? Dostupné na: <https://jinepravo.blogspot.com/2006/10/peije-ns-anonymizace.html> [2020-12-17].

28 „Samotného by mě nepotěšilo, kdyby se po zadání mého jména na googlu každému objevil trestní rozsudek usvědčující mě z pedofílie, hned pod ním rozsudek o rozvodu mého manželství a ještě dole (snažím se respektovat případnou chronologii) rozsudek ve věci mého invalidního důchodu po neúspěšném pokusu o sebevraždu.“

MOLEK, P.: Přežije nás anonymizace? Dostupné na: <https://jinepravo.blogspot.com/2006/10/peije-ns-anonymizace.html> [2020-12-17].

29 DERKA, L. a KÜHN, Z.: Je anonymizace publikovaných soudních rozhodnutí vskutku nutná? In: *Jurisprudence*, 2005, č. 1, s. 22 – 23.

30 Viac k právnej úprave zverejňovania súdnych rozhodnutí v štátoch EÚ, vrátane problematiky anonymizácie rozhodnutí vid': SYLLOVÁ, J. a SA-DÍLEK, M.: Publikace soudních rozhodnutí – právní úprava a praxe, ve státech Evropské unie. Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/text/-orig2.sqw?idd=81959> [2021-01-17].

31 KÜHN, Z. a BAŇOUCH, H.: O publikaci a citaci judikatury aneb proč je často tuzemská judikatura jako císařovy nové šaty? In: *Právní rozhledy*, 2005, č. 13, s. 484 – 491.

32 DERKA, L. a KÜHN, Z.: Je anonymizace publikovaných soudních rozhodnutí vskutku nutná? In: *Jurisprudence*, 2005, č. 1, s. 22 – 23.

„Pokud jsou osobní údaje následně zhlazovány, vede to ke kognitivnímu znehodnocení textu (který je zbaven zapamatovatelné „visačky“). Anonymizace navíc zatěžuje soudy, resp. pomocný personál, zcela zbytečnou prací. Soudní řízení je zásadně veřejné, a možnost zveřejnění údajů všech účastníků je s ním spojená.“³¹ Je pravda, že pokiaľ má verejnosť právo sa zúčastniť súdneho konania a byť pri verejnom vyhlásení rozsudku, má tiež možnosť dozvedieť sa informácie o účastníkoch konania na úradných tabuliach príslušných súdov, pričom o významnejších kauzách zvyknú informovať aj médiá, a to vrátane plných mien účastníkov, nevidíme dôvod v následnej anonymizácii týchto údajov v rozhodnutí. „... to, že určitá osoba vede súdny spor, znamená také to, že vstupuje na fórum, ktoré je nezbytné již z povahy věci veřejnosti otevřeně, a proto musí snést i případné zveřejnění svého jména nejen v médiích, ale také v právnických publikacích.“³²

Ide to aj inak?

Inšpiráciu, ako by mohlo zverejňovanie rozhodnutí zjednocovacieho senátu vyzeráť v praxi, pritom netreba hľadať ďaleko. Stačí sa pozrieť na Najvyšší správny súd Českej republiky a jeho webové stránky.

NSS ČR má na webových stránkach špeciálnu záložku „Rozšírený senát“ venovanú iba činnosti tohto zjednocovacieho senátu. Nachádzajú sa tam základné informácie o inštitúte rozšíreného senátu, vrátane vymedzenia prípadov, v ktorých tento senát rozhoduje³³ a tiež možnosť podrobného vyhľadávania iba v rozhodnutiach rozšíreného senátu.³⁴ V zozname vecí nájdeme nielen tie, ktoré rozšírený senát rozhodol, ale aj tie, ktoré dosiaľ nerozhodol. Každá vec obsahuje krátku anotáciu špecifikujúcu právnu otázku, o ktorú v konaní ide, odkaz na uznesenie o postúpení veci a tiež odkaz na rozhodnutie (či rozhodnutia), od ktorého sa predkladajúci senát mieni odchyliť. „Na jednom mieste tak lze v reálném čase sledovat, jaké kauzy „leží rozšírenému senátu na stole“.“³⁵

Po rozhodnutí veci pribudne odkaz na rozhodnutie rozšíreného senátu a poznámka, v ktorej Zbierke rozhodnutí NSS ČR je publikované s odkazom na právnu vetu rozhodnutia.

V rokoch 2009 a 2015 boli rozhodnutia rozšíreného senátu dokonca publikované v špeciálnych vydaniach samostatnej zbierky.³⁶

Čo sa však anonymizácie súdnych rozhodnutí týka, je situácia v ČR obdobná ako v SR – pred zverejnením rozhodnutia je povinná anonymizácia osobných údajov.

Záver

Povinnosť zverejňovať súdne rozhodnutia veľkých senátov je zákonom jasne daná, je však potrebná dôsledná kontrola tejto povinnosti, a to práve s ohľadom na dôležitosť týchto rozhodnutí.

Avšak zatiaľ čo pred desiatimi rokmi bola na stole otázka, či vôbec súdne rozhodnutia zverejňovať, v súčasnosti si kladieme otázku, akým spôsobom súdne rozhodnutia zverejňovať (najmä s ohľadom na možnosti práce s nimi v zmysle vyhľadávania v judikatúre). Ako uviedol aj Michal Bobek: „kam až vlastně sahá povinnost soudů (či obecněji veřejné moci) svá rozhodnutí uveřejňovat. Končí povinnost umožnit přístup tím, že je umožněn přístup k sumě dat, anebo zahrnuje také povinnost tuto sumu nějakým způsobem utřídit a umožnit v ní pro uživatele smysluplné vyhledávání?“³⁷

Nejde už o to tieto rozhodnutia „len“ zverejniť, ale aj čo všetko zverejniť a aby bola práca so súdnymi rozhodnutiami rýchla a efektívna pre jej adresátov. Obyčajné zverejnenie (v zmysle ich publikovania na webovej stránke) rozhodnutí veľkých senátov už je, podľa nášho názoru, v dnešnej dobe rozvinutých informačných technológií nedostatočné. Rozhodnutia senátov so zjednocovacou funkciou si zaslúžia prehľadnú kategorizáciu a tiež zverejnenie týchto rozhodnutí v previazanosti na celé konanie na NS SR (resp. v budúcnosti aj na NSS SR) – t. j. spolu s uznesením o postúpení a príslušnými spornými súdnymi rozhodnutiami.

Inšpiráciu pritom nie je ťažké nájsť – ide skôr o proces náročný personálne, technologicky a tiež finančne. Platí však, že čím viac bude vyhľadávanie súdnych rozhodnutí užívateľsky dostupnejšie (v zmysle rôznych funkcionálnych vyhľadávača a kritérií vyhľadávania), rozhodnutia

vzájomne prepojené cez citácie a odkazy a databáza rozhodnutí ďalej prepojená s internetovými vyhľadávačmi, tým viac je pravdepodobné, že rozhodnutia budú nájdené a čítané odbornou, aj neodbornou verejnosťou.

„Dostupnosť judikatury výrazne ovplyvňuje právnu prax, a to jak priamo (tam, kde právni praxe pracuje priamo s judikaturou jako takovou), tak nepriamo (tam, kde právni doktrína diskutuje a kritizuje súdny rozhodnutie, jejich obsah, formu, koncepty jí vymezené nebo interpretace v ní obsažené a prostřednictvím svých výstupů ovplyvňuje právní praxi). Vzhledem k povaze soudních rozhodnutí jako souvislých, propracovaných textů, které propojují abstraktní právní normy s konkrétní situací, je právě tento rozměr publikace – tedy umožnění tohoto dialogu mezi soudnictvím, ostatní právní praxí a právní teorií – jedním z nejdůležitějších.“³⁸

Nad tým je potrebné sa v súčasnosti vážne zamyslieť, aby sa v budúcnosti nestalo, že zverejňovanie všetkých rozhodnutí veľkých senátov, bez možnosti efektívneho vyhľadávania medzi nimi, bude ako celok predstavovať iba hromadu neutriedených dát a pre potenciálnych adresátov sa môže rovnať situácii, ako keby vlastne sprístupnené vôbec neboli – adresát síce bude mať k dispozícii veľké množstvo dát, vyhľadávanie v nich však bude náročné, ba priam nemožné. ■

RESUMÉ

(Ne)Zverejňovanie rozhodnutí veľkého senátu

Rozhodnutiam veľkých senátov kolégií Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je venovaná nemalá pozornosť už od zavedenia inštitútu veľkých senátov v slovenskom právnom poriadku. Je prekvapivé, že zverejňovanie týchto rozhodnutí je v súčasnosti na nedostatočnej úrovni čo sa týka jeho rozsahu, aj formy. Príspevok je zameraný na problematiku zverejňovania súdnych rozhodnutí vo všeobecnosti a význam takéhoto zverejňovania, no najmä na (ne)zverejňovanie rozhodnutí veľkých senátov, návrhy, ako by to v praxi mohlo vyzeráť a tiež možné dopady zachovania súčasného spôsobu (ne)zverejňovania v budúcnosti.

SUMMARY

(Non)Publication of Judgments Made by the Grand Chamber

Judgments of the Grand Chambers of the Divisions of the Slovak Supreme Court have received considerable attention since the concept of the Grand Chambers was introduced into the Slovak law. It is surprising that the publishing of these judgements is currently insufficient in terms of both its scope and form. The article focuses on the issue of publishing court judgments in general and the importance of such publishing, but especially on (non)publication of judgments made by the Grand Chambers, proposals as to what this might look like in practice and also on possible impacts of maintaining the status quo of (non)publication in the future.

ZUSAMMENFASSUNG

(Nicht-)Veröffentlichung der Entscheidungen des Großen Senats

Den Entscheidungen von großen Senaten der Kollegien beim Obersten Gericht der Slowakischen Republik wird schon seit Einführung des Instrumentes der großen Senate in der slowakischen Rechtsordnung eine eben nicht unbedeutende Aufmerksamkeit gewidmet. Es ist überraschend, dass die Veröffentlichung dieser Entscheidungen sich derzeit auf einem nicht entsprechenden Niveau in Bezug auf deren Inhalt sowie Form befindet. Der Beitrag widmet sich der Problematik der Veröffentlichung von gerichtlichen Entscheidungen allgemein sowie der Bedeutung dieser Veröffentlichung, insbesondere aber der (Nicht-) Veröffentlichung der Entscheidungen von großen Senaten, den Vorschlägen, wie es in der Praxis aussehen könnte und möglichen Auswirkungen bei der weiteren Beibehaltung der aktuellen Art und Weise der (Nicht-)Veröffentlichung in der Zukunft.

- 33 <http://www.nssoud.cz/-Rozsireny-senat/art/-569?menu=267> [2020-12-17].
- 34 <http://www.nssoud.cz/-main0Col.aspx?cls=RozsirenySenatList&page-Source=2&menu=268> [2020-12-17].
- 35 KADLEC, O.: Role velkých senátů v rozhodování vrcholných soudů České republiky. Praha: Wolters Kluwer, 2019, ISBN 9788075984562, s. 117.
- 36 Přehled rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (v období 1. 1. 2003 – 30. 6. 2009). 2009, roč. 7, zvláštní číslo Sb. NSS. Přehled rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (v období 1. 7. 2009 – 30. 6. 2015). 2015, roč. 13, zvláštní číslo Sb. NSS.
- 37 BOBEK, M.: Ještě by si v tom tak někdo četl – úvahy o proměnách v přístupu k uveřejňování soudních rozhodnutí. Dostupné na: <https://viaiuris.sk/wp-content/uploads/2017/08/pilk-2009.pdf> [2020-12-04].
- 38 SMEJKALOVÁ, T.: Publikace judikatury a její adresáti. In: Revue pro právo a technologie, 2012, č. 6, s. 25 – 33.

Z JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

Notári a diskriminácia na základe veku

Článok 21 Charty základných práv Európskej únie a článok 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje vekovú hranicu 50 rokov na účasť na výberovom konaní na prístup k notárskemu povolaniu, keďže sa zdá, že takáto právna úprava nesleduje ciele, ktorými je zaručenie stability výkonu tohto povolania počas značného obdobia pred odchodom do dôchodku, ochrana riadneho fungovania notárskych právomocí a zjednodušenie generáčnej obnovy, ako aj omladenie uvedenej profesie, a v každom prípade ide nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

Rozsudok Súdneho dvora z 3. júna 2021 vo veci C-914/19, Ministero della Giustizia (Notaires) – ECLI:EU:C:2021:430.

1 Rozsudok Súdneho dvora z 22. novembra 2005 vo veci C-144/04, Mangold EU:C:2005:7099.

Prípád talianskych notárov určite nevyvolá toľko reakcií ako svojho času rozsudok Súdneho dvora vo veci Mangold.¹ Zákaz diskriminácie na základe veku je už nespochybniteľnou súčasťou práva Únie a to nielen v podobe všeobecnej právnej zásady, ale má aj svoje výslovné vyjadrenie v článku 21 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a v oblasti zamestnania a povolania je konkretizovaný smernicou 2000/78/ES, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (ďalej len „smernica 2000/78“).

Taliensky súd sa svojou prejudiciálnou otázkou pýtal, či uvedený zákaz diskriminácie na základe veku bráni tomu, aby členský štát stanovil vekovú hranicu na prístup k povolaniu notára. Talianska právna úprava totiž predpokladá, že notári sú vymenovaní dekrétom prezidenta republiky v nadväznosti na výberové konanie na základe skúšok, pričom do výberového konania sa môže prihlásiť len uchádzač, ktorý okrem iných kritérií v deň oznámenia o výberovom konaní nedovršil vek 50 rokov. Konanie pred talianskym súdom iniciovala pani GN, ktorá žalobou napadla dekrét ministerstva spravodlivosti z roku 2016 o vyhlásení výberového konania na obsadenie 500 miest notárov, keďže jej bránil v účasti na výberovom konaní, pretože v deň jeho oznámenia už dovŕšila vek 50 rokov.

Súdny dvor najprv zisťoval, či situácia pani GN patrí do pôsobnosti smernice 2000/78. Záver bol jednoznačný, keďže dotknutá talianska právna úprava ovplyvňuje podmienky nábora v rámci povolania notára, teda ide o právnu úpravu v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) smernice 2000/78.

Ďalej Súdny dvor skúmal, či dotknutá talianska právna úprava zavádza rozdielne zaobchádzanie na základe veku. Odpoveď bola rovnako jednoznačná, keďže v dôsledku tejto právnej

úpravy sa s určitými osobami zaobchádza nepriaznivejšie, ako sa zaobchádza s inými osobami v porovnateľnej situácii, a to z dôvodu, že prekročili vek 50 rokov.

Nie každé rozdielne zaobchádzanie je však v zmysle smernice 2000/78 zakázané. Článok 6 ods. 1 tejto smernice upravuje odôvodnené rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku. Preto Súdny dvor pristúpil k skúmaniu odôvodnenia rozdielneho zaobchádzania na základe veku vyplývajúceho z talianskej právnej úpravy. V tejto súvislosti sú dôležité tri okolnosti. Po prvé, právna úprava zavádzajúca rozdielne zaobchádzanie musí sledovať oprávnený cieľ. Po druhé, opatrenia predpokladané vnútroštátnou úpravou musia byť vhodné² na dosiahnutie tohto cieľa a, po tretie, opatrenia musia byť nevyhnutné na dosiahnutie deklarovaného cieľa.

Aj keď v zásade je úlohou vnútroštátneho súdu posúdiť oprávnenosť cieľa a vhodnosť a nevyhnutnosť opatrení na jeho dosiahnutie, Súdny dvor poskytol vnútroštátnemu súdu viacero vyjadrení, z ktorých vyplýva, že talianska právna úprava limitujúca možnosť prihlásenia sa do výberového konania na miesto notára nedosiahnutím veku 50 rokov je v rozpore so smernicou 2000/78 a článkom 21 Charty.

Čo sa týka cieľa, ktorý sleduje predmetná talianska právna úprava, ten nie je priamo v tejto úprave uvedený. Táto skutočnosť v zmysle doterajšej judikatúry Súdneho dvora nebráni tomu, aby mohla byť táto právna úprava odôvodnená v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2000/78, ak iné okolnosti, ktoré vychádzajú zo všeobecného kontextu dotknutého opatrenia, umožňujú identifikáciu cieľa. Podľa talianskej vlády sleduje predmetná právna úprava tri ciele – zaručiť stabilitu výkonu notárskeho povolania počas značného obdobia pred odchodom do dôchodku, aby sa zachovala životaschopnosť systému sociálneho zabezpečenia, ďalej chrániť riadne fungovanie notárskych právomocí, ktoré sa vyznačujú vysokým stupňom profesionality, a napokon zjednotiť generačnú obnovu a omladenie tejto profesie. Všetky tri ciele sú podľa Súdneho dvora legitímne, čiže samé o sebe by mohli odôvodniť nerovnaké zaobchádzanie. Lenže ani v jednom prípade nie je Súdny dvor vzhľadom na vnútroštátnu situáciu presvedčený, že talianska právna úprava skutočne tieto ciele sleduje. Ale ako už bolo uvedené, ponecháva konečné hodnotenie na vnútroštátnom súde.

Pre prípad, že by vnútroštátny súd usúdil, že predmetná talianska úprava predsa len sleduje deklarované ciele, venoval sa Súdny dvor aj otázke vzťahu medzi deklarovanými cieľmi a opatrením spočívajúcim v limitovaní možnosti prihlásenia sa do výberového konania na miesto notára nedosiahnutím veku 50 rokov. Najprv sa venoval otázke nevyhnutnosti³ tohto opatrenia pre dosiahnutie deklarovaných cieľov, teda či opatrenie neprimerane nezasahuje do legitímnych záujmov uchádzačov o notárske povolanie vo veku 50 alebo viac rokov. V prípade všetkých troch deklarovaných cieľov dospel k záveru, že opatrenie ide nad rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na ich dosiahnutie. Po tomto konštatovaní už nebol dôvod venovať sa otázke vhodnosti opatrenia vo vzťahu k deklarovaným cieľom, teda či dané opatrenie je vôbec schopné prispieť k dosiahnutiu deklarovaných cieľov.

Rozhodnutie spracovala: **doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.**

*Ústav medzinárodného práva a európskeho práva
UPJŠ v Košiciach, Právnická fakulta*

2 Slovenská verzia rozsudku používa pojem „primerané“, čo vychádza z nie celkom presného slovenského znenia článku 6 ods. 1 smernice 2000/78. Napríklad vo francúzskej verzii sa používa „approprié“, čom skôr zodpovedá slovenské prídavné meno „vhodný“

3 V tejto časti rozsudku a následne aj vo výroku rozsudku sa znovu prejavuje terminologická nepresnosť slovenskej verzie. Z iných jazykových verzii je zrejme, že sa Súdny dvor zaoberá nevyhnutnosťou opatrenia, ale v slovenskej verzii sa používa pojem „potrebnosť“.

Z ROZHODNUTÍ NAJvyššieho súdu SR

Obligačné zabezpečovacie inštitúty a prevod vlastníckeho práva

Obchádzanie zákona spočíva aj vo vylúčení záväzného pravidla zámerným použitím prostriedkov, ktoré samé o sebe nie sú zákonom zakázané. Konanie „in fraudem legis“ predstavuje postup, kedy sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnu normou nepredvídaný a nežiaduci. Tak to môže byť aj vtedy, keď z komplexného posúdenia zmlúv v ich vzájomnej súvislosti vyplýva, že sa nimi mienilo dosiahnuť nie len zabezpečenie pohľadávky veriteľa, ale aj prechod dlžníkovho vlastníctva k jeho nehnuteľnosti v prospech veriteľa v nepochybne oveľa väčšej hodnote, než je výška veriteľovej pohľadávky.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. januára 2021
sp. zn. 6Sžr/2/2020

1 § 22 ods. 2

Občianskeho zákonníka:
Zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

2 § 5a ods. 4 zákona

č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov:
Právny úkon, ktorým spotrebiteľ splnomocňuje tretiu osobu na uzavretie dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy v mene spotrebiteľa, je neplatný.

Dotknuté ustanovenia:

- § 22 ods. 2, § 39 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.
- § 5a ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie okresného úradu, katastrálneho odboru, ktorým bol zamietnutý návrh na vklad záložnej zmluvy do katastra nehnuteľností. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že záložnú zmluvu uzavrel za záložcu splnomocnenec, ktorý k tomu nebol vzhľadom na neplatnosť splnomocnenia oprávnený pre zrejmy rozpor záujmov dlžníka a jeho zástupcu podľa § 22 ods. 2 OZ¹ a z dôvodu, že dohoda o splnomocnení nebola prejavom slobodnej vôle dlžníka. Dlžník uzavrel dohodu o splnomocnení v priamom súvisi s uzavretím zmluvy o úvere a poskytnutím finančných prostriedkov zo strany veriteľa, pri uzatváraní zmluvy o úvere bol v kontakte výlučne so zástupcom veriteľa, pričom dohoda o splnomocnení mu bola predložená bez ozrejmienia právnych dôsledkov a kontaktu so splnomocnenou osobou. Súď ďalej poukázal na § 5a ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa,² podľa ktorého zmluva o zabezpečení splnenia záväzku nesmie byť v mene fyzickej osoby podpísaná treťou osobou.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie, ktorým navrhla Najvyššiemu súdu SR, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutie okresného úradu, katastrálneho odboru a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR dospel po preskúmaní veci k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Z odôvodnenia:

Vkladové konanie ako návrhové správne konanie sa začína na základe návrhu účastníka konania, pričom katastrálny zákon zakotvuje jednak obligatórne náležitosti návrhu, na základe ktorého sa vkladové konanie začína, ako aj príkladmo prílohy návrhu, ktoré má účastník vkladového konania spolu s návrhom na povolenie vkladu predložiť. V priebehu vkladového konania správa katastra ako správny orgán posudzuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu z hľadiska kritérií, ktoré sú uvedené v § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona.

Je možné súhlasiť s právnym názorom krajského súdu, že vykonaným dokazovaním nebolo zistené, aby dohoda o splnomocnení bola platne uzavretá.

Najvyšší súd SR konštatuje, že v zmluvách o úvere je použitá forma zabezpečenia úveru zabezpečovacím prevodom vlastníckeho práva k dlžníkovej nehnuteľnosti s doložkou, že v prípade, ak úver nebude dlžníkom do určitého dňa vrátený, nadobudne veriteľ „úplné“ vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Je potrebné uviesť, že dojednanie prevodu práva ako obligačného zabezpečovacieho inštitútu má v zásade len funkciu zabezpečovacia a nie funkciu uhradzovacia. Zmluvné dojednanie, ktoré umožňuje zánik vlastníctva pôvodného vlastníka k nehnuteľnosti bez ohľadu na výšku zostatku nesplateného dlhu v čase, keď sa prevod vlastníckeho práva na veriteľa stane nepodmieneným svojím účelom a obsahom, podľa názoru odvolacieho súdu obchádza zákon, a je teda v zmysle § 39 OZ³ neplatné.

Napokon najvyšší súd poukazuje aj na to, že obchádzanie zákona spočíva i vo vylúčení záväzného pravidla zámerným použitím prostriedkov, ktoré samé o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie „in fraudem legis“ predstavuje postup, kedy sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou nepredvídaný a nežiaduci.

Zákon nevylučuje uzavretie všetkých zmlúv použitých v predmetnej veci (zmluvu o úvere, zmluvu o zastúpení, záložnú zmluvu), tieto zmluvy je však potrebné posúdiť aj v kontexte ich vzájomnej súvislosti, to znamená, čo týmito zmluvami sa mienilo dosiahnuť. V podstate týmito zmluvami sa môže dosiahnuť nielen zabezpečenie návratnosti poskytnutej sumy v navýšenej hodnote veriteľovi, ale aj možný prechod dlžníkovho vlastníctva k jeho celému nehnuteľnému majetku v nepochybne oveľa väčšej hodnote, než je výška plnenia povinného z úverovej zmluvy.

Odvolací súd sa aj preto stotožňuje s právnym názorom odporcu a súdu prvého stupňa, že týmto postupom zo strany navrhovateľky sa výrazne zasahuje do práv povinného vo výkone práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, čo je v rozpore s dobrými mravmi. Z hore uvedených dôvodov preto možno konštatovať, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom a krajský súd nepochybil, ak jeho rozhodnutie potvrdil.

Najvyšší súd SR z uvedených dôvodov rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala: **JUDr. Zuzana Fabianová, Ph.D.**
advokátka

3 § 39 Občianskeho
zákonníka:

*Neplatný je právny úkon,
ktorý svojím obsahom alebo
účelom odporuje zákonu
alebo ho obchádza alebo sa
prieči dobrým mravom.*

Z JUDIKATÚRY EURÓPSKEHO SÚDU PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Konanie v dobrej viere vo vzťahu k pochybeniam štátnych orgánov

Riziká plynúce z pochybení štátnych orgánov musí niesť štát a tieto omyly nie je možné napravnovať na úkor dotknutých jednotlivcov, najmä ak nie je v stávke žiadny iný protichodný súkromný záujem. Osoba, ktorá konala v dobrej viere, že je vlastníkom pozemku, by nemala byť postihovaná za pochybenie správnych orgánov.

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Žáková proti Českej republike zo dňa 3. októbra 2013, týkajúci sa sťažnosti 2000/09

Dotknuté ustanovenie:

Článok 1 Protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ľudských právach (Ochrana majetku)¹

Skutkové okolnosti prípadu

Sťažovateľka opustila v roku 1968 komunistické Československo. V zmysle vtedajších zákonov bola odsúdená za trestný čin nezákonného opustenia republiky a jej majetok prepadol štátu. V roku 1976 štát previedol užívacie právo k jej pozemkom na mesto Třebíč. V roku 1990 boli parcely prečíslované a až do súčasnosti sa skladajú z niekoľkých parciel v katastrálnych územiach Třebíč a Kožichovice.

Podľa sťažovateľky rozhodnutie o prepadnutí majetku nebolo nikdy vykonané a po celý čas bola v katastri zapísaná ako vlastníka predmetných parciel. Mesto Třebíč ju ako vlastníka uznalo a v roku 1996 s ňou uzatvorilo nájomnú zmluvu k pozemkom vo svojom katastrálnom území. V roku 1997 jej však boli tieto pozemky na žiadosť mesta odňaté na základe trestného rozsudku z roku 1971 a to napriek tomu, že odsudzujúci rozsudok – vrátane trestu prepadnutia majetku – bol v roku 1991 zrušený so spätným účinkom v zmysle zákona o súdnej rehabilitácii. Ako vlastníka bolo zapísané mesto Třebíč. Podľa sťažovateľky správnymi orgánmi bola uvedená do omylu, že je vlastníkom pozemkov až do okamihu, keď jej márne uplynula zákonná lehota na uplatnenie reštitučného nároku.

Pokiaľ ide o pozemky v katastrálnom území Kožichovice, sťažovateľka predložila dva dokumenty z rokov 1992 a 1993, ktoré preukazovali jej aktivitu ako vlastníka vo vzťahu k týmto pozemkom: list od stavebného úradu, ktorým bola ako vlastníka susediaceho pozemku prizvaná do stavebného konania a jej žiadosť o uzavretie nájomnej zmluvy adresovaná poľnohospodárskemu družstvu, ktoré jej pozemky užívalo.

¹ „Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.“

Vláda ČR uviedla, že mesto Třebíč predmetné pozemky využívalo od 70. rokov a považovalo sa za ich vlastníka. Len sa mu nepodarilo nájsť doklad, ktorý by vlastníctvo preukázal a to až do roku 1997, kedy na základe žiadosti mesta došlo k oprave chyby v katastri.

V roku 2003 sťažovateľka podala žalobu o určenie vlastníctva k pozemkom. Argumentovala tým, že trest prepadnutia majetku po jej emigrácii nebol nikdy vykonaný a je premlčaný. Sama bola vedená ako vlastníka pozemku v katastri nehnuteľnosti, navyše ju správne orgány ako vlastníka uznali. Prvostupňový aj odvolací súd sťažovateľke nedali za pravdu, pretože sa mala domáhať svojho nároku na základe reštitučných predpisov, nie občianskoprávnou žalobou, prípadne požadovať náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Najvyšší súd ČR v rozhodnutí o dovolaní tvrdil, že štát sa stal vlastníkom pozemkov dňom nadobudnutia právoplatnosti trestného rozsudku bez ohľadu na zápis do katastra nehnuteľností. Aj ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, hoci Ústavný súd ČR uznal, že rozhodnutia sú neprímerane „tvrdé“, pretože zápisom v katastri bola orgánmi uvedená do omylu. Sťažovateľka sa preto obrátila na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „Súd“).

Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva

Súd sa najskôr vysporiadal s námietkou vlády, že sťažovateľka nemá majetok v zmysle čl. 1 Protokolu č. 1. Súd zdôraznil, že pojem „majetok“ má autonómny význam, nie je obmedzený na vlastníctvo fyzických statkov a je nezávislý od formálnej klasifikácie podľa vnútroštátneho práva. Skutočnosť, že vnútroštátne právo neuznáva istý záujem ako „právo“ alebo dokonca „vlastnícke právo“, nemusí nutne brániť tomu, aby bol predmetný záujem za určitých okolností považovaný za „majetok“ v zmysle čl. 1 Protokolu č. 1.²

Túto otázku vyhodnotil Súd odlišne pre každé katastrálne územie. Sťažovateľka bola zapísaná ako vlastníka k pozemkom pri Třebíči, vlastnícke právo vykonávala a za vlastníka ju považovali aj správne orgány. Jej vlastnícky záujem bol dostatočne uznaný a predstavoval vecné právo – majetok. Naopak, obec Kožichovice nikdy neuznala sťažovateľku ako vlastníka. Sťažovateľka ani dostatočne nepreukázala, že by pozemky užívala alebo prenajímala. Berúc na vedomie, že v zmysle vnútroštátnych predpisov zápis v katastri nehnuteľností má iba deklaratórny charakter, Súd sťažnosť v tejto časti odmietol.

Vo svetle ustálených zásad, na to, aby bol zásah do vlastníckeho práva zlučiteľný s čl. 1 Protokolu č. 1, musí byť zákonný, vo všeobecnom záujme a primeraný, teda musí nastoľovať „spravidlivú rovnováhu“ medzi požiadavkami všeobecného záujmu spoločnosti a požiadavkami na ochranu základných práv jednotlivca. Primeranosť sa posudzuje so zreteľom na cieľ Dohovoru, ktorým je ochrana práv „skutočných a účinných“; toto posúdenie sa týka povahy zásahu, konania sťažovateľky a postupu štátnych orgánov.³

S ohľadom na obmedzenú právomoc preskúmať súlad zásahu s vnútroštátnymi právnymi predpismi, Súd postupoval na základe predpokladu, že zásah splňal požiadavku zákonnosti a primeranej predvídateľnosti. Napriek tomu upozornil, že k zásahu došlo nielen na základe katastrálneho zákona, ale aj na základe rozsudku, ktorý v čase zásahu už nebol účinný. Súd tiež akceptoval, že cieľ ochrániť vlastnícke práva mesta Třebíč a opraviť chybné zápisy v katastri spadajú pod verejný záujem, takže zásah mal legitímny cieľ.

Primeranosť zásahu Súd zvažil so zreteľom na historický kontext. Keďže sťažovateľka emigrovala pred komunistickým režimom, je prirodzené, že sa až do revolúcie v roku 1989 nepokúšala o výkon svojich vlastníckych práv k pozemkom. Na základe jej konania v období po revolúcii nie je možné súhlasiť s vládou, že nevyvíjala žiadnu činnosť ako vlastníka. Súd sa tiež nestotožnil s názorom vlády, že sa sťažovateľka dopustila chyby v roku 1996, keď uzatvorila nájomnú zmluvu s mestom a neinformovala ho o existencii trestných rozsudkov, keďže rozsudky boli v roku 1991 zrušené so spätným účinkom. Zároveň v tej dobe mohla byť odôvodnene presvedčená o tom, že skutočne je vlastníkom pozemkov.

Na druhej strane, z postupu mesta Třebíč vyplýva, že mesto malo určité pochybnosti o tom, kto je skutočným vlastníkom pozemkov. Rozhodlo sa uznať sťažovateľku ako vlastníka, ale v nasledujúcom roku začalo za vlastníka považovať seba a v tom zmysle aj začalo konať. Katastrálny úrad opravil to, čo malo byť iba chybou v záznamoch a zapísal ako jediného vlastníka mesto. V dôsledku údajne prehliadnutia či pochybenia na strane mesta i katastrálneho úradu došlo

2 Brosset- Triboulet a iní proti Francúzsku, č. 34078/02, § 71

3 Napr. Beyeler proti Taliansku, č. 33202/96, § 107 a § 114

k zásahu do vlastníckych práv sťažovateľky. V tejto súvislosti Súd zdôraznil, že riziká plynúce z pochybení štátnych orgánov musí niesť štát. Tieto omyly nie je možné naprávať na úkor dotknutých jednotlivcov, najmä pokiaľ nie je v stávke žiadny protichodný súkromný záujem.

Súd zdôraznil údiv nad tým, že sa mesto Třebíč stalo vlastníkom majetku na základe rozsudku, ktorý bol už zrušený z dôvodu, že nebol zlučiteľný s princípmi demokratickej spoločnosti nastolenej na ochranu práv a slobôd zaručených medzinárodnými nástrojmi v oblasti ľudských práv.

Rozhodnutia vnútroštátnych súdov, ktoré žalobu sťažovateľky zamietli bez posúdenia merita veci, jej znemožnili účinne sa brániť opatreniam, ktorými došlo k zásahu do jej vlastníckych práv: v roku 1997 v tejto súvislosti nemala primeranú príležitosť využiť reštitučné zákony, pretože lehoty stanovené pre uplatnenie takéhoto nároku už uplynuli a neskôr vnútroštátne sudy nepripustili občianskoprávnu žalobu.

Na základe uvedeného Súd dospel k záveru, že sťažovateľka bola nútená niesť neprimerané bremeno, ktoré nie je možné odôvodniť legitímnym všeobecným záujmom sledovaným štátnymi orgánmi. Preto Súd jednomyselne rozhodol o porušení čl. 1 Protokolu č. 1.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované.

Rozhodnutie spracovala: **Mgr. Lucia Strečanská**
Odbor medzinárodných vzťahov SAK

Anton Blaha *Nebol som šéf, ale primus inter pares*

Advokácia v spomienkach advokátov

Predsedníctvo SAK dáva do pozornosti všetkým advokátom, že v knižnici komory sú k dispozícii posledné výtlačky **representatívnej veľkoformátovej publikácie v tvrdej väzbe**, ktorá na vyše 300 stranách formou rozhovorov s kolegami advokátmi mapuje dianie v advokácii v časovom horizonte od začiatku 70. rokov minulého storočia až po dnešok.

Zvýhodnená cena pre advokátov 10 eur

Kontakt: PhDr. Ondrišová, tel.: 0903 600 805, ondrisova@sak.sk

Konferencia advokátov – 11. jún 2021

Príprava konferencie trvala približne rok. Pripravovať podujatie, na ktoré sa pozýva vyše 6 000 advokátov a počíta sa s reálnou účasťou 1 200 z nich, a to v podmienkach koronového roku, bolo naozaj náročné. Komora musela reagovať na neustále sa meniace oparenia a ťažko predvídateľné podmienky.

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory nakoniec prijalo rozhodnutie, že sa prvé kolo volieb do orgánov bude konať elektronicky. Po úspešnom priebehu primárok predsedníctva rozhodlo, že aj konferencia by v podmienkach s korona-obmedzeniami mala prebiehať hybridnou formou, teda tak, aby sa na nej každý advokát mohol zúčastniť, či už sa rozhodne prísť osobne, alebo sa zúčastní dištančne z domu či kancelárie.

Oba tieto spôsoby účasti boli nastavené ako rovnocenné. Advokáti mohli sledovať dianie v sále priamo alebo prostredníctvom priameho prenosu prenášaného cez internet, mohli hlasovať o zmenách predpisov aj odovzdať svoj hlas v druhom kole volieb do orgánov. Samotnej hybridnej forme konferencie predchádzalo prijatie príslušnej právnej úpravy vo forme „covidového“ zákona č. 179/2021 Z. z., ktorý umožnil stavovským komorám organizovať voľby elektronickými prostriedkami. Uznesením Predsedníctva SAK o výkone vo-

lebného a hlasovacieho práva prostredníctvom elektronických prostriedkov boli následne precizované pojmy a nastavenia elektronickej konferencie a volieb.

V zmysle zákona o advokácii (§ 68) konferencia je uznášaniaschopná s počtom prítomných advokátov. Na platnosť rozhodnutia konferencie advokátov je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny advokátov prítomných pri rozhodovaní. Prítomným advokátom sa rozumie prezenčne prítomný advokát (prítomnosť fyzická) alebo dištančne prítomný advokát (prítomnosť na diaľku). Dištančná prítomnosť je možná prostredníctvom elektronického prostriedku určeného predsedníctvom komory. *Nadpolovičnou väčšinou* na účel hlasovania o predpisoch komory sa rozumie počet z aktívne prítomných advokátov. Aktívna účasť advokáta bola overená elektronickým spôsobom v určenom čase pred samotným hlasovaním, t.j. nadpolovičná väčšina sa vypočítavala z advokátov prítomných pri rozhodovaní, ktorí prejavili vôľu hlasovať stlačením tlačidla *ZA*, *PROTI* alebo *ZDRŽIAVAM SA*. Išlo o osoby prezenčne prítomné, ktoré hlasovali buď (1) pomocou požičaného zariadenia handheld alebo (2) pomocou vlastného zariadenia, alebo osoby prítomné dištančne, ktoré hlasovali pomocou (3) vlastného zariadenia po potvrdení overovacieho kódu z SMS alebo mailu.

Advokáti sa teda mohli zúčastniť **dvoma spôsobmi**. Ak si zvolili **fyzickú účasť**, prišli do Incheby v Bratislave a hlasovať o predpisoch mohli buď na svojom vlastnom zariadení (počítač/tablet/smartphone) alebo na zapožičanom hlasovacom zariadení (handheld). Voliť do orgánov komory mohli tiež cez svoje prinesené zariadenie, alebo využili dotykové volebné kiosky, ktoré boli k dispozícii v Inchebe.

Advokáti, ktorí sa zúčastnili **dištančne, teda z domu alebo kancelárie**, cez svoje vlastné zariadenie (počítač/tablet/smartphone), sledovali konferenciu cez internet na volebnej platforme, kde mohli aj hlasovať a voliť. Keďže títo advokáti neprešli overením totožnosti ako advokáti fyzicky prítomní pri prezencii v Inchebe, ich totožnosť bola overená druhým faktorom prostredníctvom zadania štvorciferného kódu, ktorý im bol doručený ako SMS na ich mobilné číslo a/alebo do mailu na ich mailovú adresu. Tento kód museli zadať na volebnej platforme, ak sa rozhodli hlasovať o zmenách predpisov, alebo chceli voliť do orgánov komory.

Po dlhých a náročných prípravách prišiel **11. jún, deň konania konferencie**. Brány Incheby boli otvorené od ôsmej hodiny ráno, kedy prebiehala prezencia. Pred vstupom sa každý účastník, vrátane personálu, musel preukázať negatívnym testom na COVID-19 alebo existenciou výnimky podľa vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR. Keďže niektorí účastníci sa preukázať nevedeli, kancelária komory zabezpečila testy a účastníci mohli byť prítomnými zdravotníkmi otestovaní aj na mieste.

Pri prezencii sa advokáti preukázali svojim advokátskym preukazom, ktorý bol skenovaný do prezenčnej databázy a ak mal advokát záujem, bolo mu vydané hlasovacie zariadenie, tzv. *handheld*.

Ešte pred oficiálnym začiatkom konferencie o 8:45 hod. bolo spustené testovacie hlasovanie, ktorého účelom bolo odskúšať funkčnosť systému, ako aj to, aby si advokáti mohli pred samotným „ostrým“ hlasovaním odskúšať hlasovanie cez handheld/svoje zariadenie, ak boli v sále, alebo svoje zariadenie pri hlasovaní na diaľku pri dištančnej účasti.

Predseda komory **Viliam Karas** o 9:00 hod. otvoril konferenciu krátkym privítaním advokátov, či už osobne prítomných v sále, alebo pripojených a sledujúcich konferenciu na

diaľku. Moderátormi konferencie boli **Ľubomír Hreždovič** a **František Sedlačko** (foto 1).

Následne bolo spustené hlasovanie, ktorým sa schválil program konferencie, a hlasovanie, ktorým sa zvolili návrhová, volebná a mandátová komisia. Po zvolení volebnej komisie moderátor ohlásil začiatok volieb, advokáti teda v priebehu určeného času do 13:00 hod. mohli odvoliť svojich zástupcov do orgánov komory. Moderátori upozornili advokátov aj na možnosť predkladať návrhy na zmeny predpisov do 11:00 hod. návrhovej komisii, aby ich táto posúdila a ak išlo o prerokovateľný návrh, dala o ňom hlasovať a odporučila alebo neodporučila uvedený prijať.

Popritom v sále pokračoval oficiálny program a priestor na príhovor dostal predseda Slovenskej advokátskej komory **Viliam Karas** (foto 2). Základné myšlienky jeho príhovoru si môžete prečítať v úvodníku tohto čísla bulletinu, celý príhovor je uverejnený na webovej stránke komory v Aktualitách. Po ňom predniesla správu o činnosti Revíznej komisie SAK za uplynulé štvorročné obdobie jej predsedníčka **Zuzana Čížová** (foto 3), správa bola uverejnená v mimoriadnom čísle Bulletinu slovenskej advokácie venovanom pripravovanej konferencii advokátov.

Predseda Disciplinárnej komisie SAK **Peter Štrpka** (foto 4) sa v príhovore odvolal na správu, ktorá bola tiež uverejnená v mimoriadnom čísle bulletinu a venoval sa aj otázke disciplinárnej právomoci našej stavovskej organizácie a snahám o jej prevzatie pod štát. Poukázal na to, že „výsledkom aktivít podporených predsedníctvom SAK je, že disciplinárna právomoc SAK nebude pripravovanou právnou úpravou dotknutá a disciplinárne konanie, ktoré má byť vedené na novozriadenom Najvyššom správnom súde SR, sa nebude týkať advokátov“. Toto tvrdenie vyplývalo z oficiálnych aj neoficiálnych vyjadrení ministerky spravodlivosti z úvodu tohto roka.

Peter Štrpka spomenul aj list ministerky spravodlivosti zaslaný Benátskej komisii a následne prečítal **stanovisko prof.**

Názor prof. Holländera, ktorý si vyžiadal predseda Disciplinárnej komisie SAK Peter Štrpka a prečítal ho v rámci svojho prejavu na konferencii advokátov. Ide o vyjadrenie sa ku skutočnosti, že **ministerka spravodlivosti sa obrátila na Benátsku komisiu s otázkami smerujúcimi k obmedzeniu advokátskej samosprávy.**

Profesor Holländer: „Ide o výrazné obmedzenie záujmovej samosprávy, ide o prejav etatizácie spoločnosti, prerastania spoločnosti štátom, jeden z príkladov opúšťania zlomového historického momentu roku 1989, kedy sa Československo, a v tom rámci i Slovensko, pokúša pretrhnúť zovretie spoločnosti obručou štátu a pokúša sa o návrat k občianskej spoločnosti. Ide o prejav ilúzie, podľa ktorej pokiaľ o veciach rozhoduje štát, ide vždy o rozhodovanie racionálnejšie a spravodlivejšie. Vyváženosť medzi hodnotou záujmovej samosprávy a ochranou individuálnych práv sa práve dosahuje modelom, v ktorom meritórne rozhodovanie v disciplinárnych veciach prináleží komore, a prieskum, t.j. odstraňovanie excesívnych rozhodnutí, súdnym orgánom.“

Čo sa týka Benátskej komisie, je skutočnosťou, ktorú poznáte lepšie než ja, že jednotný európsky model fun-

Holländera k snahám obmedziť advokátsku samosprávu. Zároveň odovzdal advokátom srdečný pozdrav pána profesora. Svoj prejav zakončil slovami: „V oblasti disciplinárnej agendy čakajú komoru v nasledujúcom období viaceré výzvy – implementácia zmien disciplinárneho poriadku, elektronizácia či väčšia informovanosť o priebehu a výsledkoch disciplinárnych konaní. Mám nádej, že aktuálne ambície výkonnej a zákonodarnej moci smerom k disciplinárnej agende a komore ako takej sa nenaplnia. Zjednotme sa prosím, ako stav, dajme bokom osobné záujmy a urobme zo svojich pozícií všetko preto, aby sa tak nestalo, pretože, ako povedal Milan Rastislav Štefánik: Kto si myslí, že mu slobodu vybojujú druhí, ten jej nie je hoden.“

Nasledovali správy o činnosti odvolacej disciplinárnej komisie v podaní jej predsedu **Lubomíra Hreždoviča** (foto 5) a správa o hospodárení komory podaná podpredsedom komory **Tomášom Illešom.**

Účastníkom konferencie sa prihovorila aj predsedníčka Nadácie SAK **Magdaléna Hromcová**, ktorá ich vo svojom príhovore oboznámila s činnosťou nadácie za posledné obdobie. Zvlášť poďakovala všetkým, ktorí prispeli na zbierku *Dar nemocniciam* počas pandemickej situácie, do ktorej sa zapojilo veľké množstvo advokátok a advokátov, a tak vďaka nim nadácia mohla obdarovať nemocnice a záchranárov po celom Slovensku finančnými a vecnými darmi. Pri príležitosti MDD bola vyhlásená súťaž v kreslení pre deti na tému *Moja mama advokátka, môj otec advokát, moja babka advokátka, môj dedko advokát*. Do súťaže sa zapojilo 46 detí. Predsed-

govania advokátskych komôr neexistuje. V strednej Európe, t.j. v Nemecku a Rakúsko-Uhorsku a neskôr v medzivojnovom Československu sa vytvoril etatistický model, v ktorom komory pôsobili pri vyšších stupňoch súdov. Pokiaľ ponecháme obdobie totality oprávnené bokom, rok 1989 prináša úsilie o deetatizáciu, o vytvorenie formy záujmovej samosprávy, ktorej prináleží vykonávať i niektoré úlohy štátu (napr. overovanie kvalifikačných predpokladov, licenčné konanie). Zlom, t.j. pluralita komôr bez ich naviazania na súdne orgány v zmysle „starého rakúskeho“ modelu, vytvára systém, ktorý by postrádal racionalitu: nebol by schopný zabezpečiť jednotnosť nárokov na výkon povolania advokáta, jednotnosť interpretácie disciplinárnych previnení a pod. Vytvoril by vnútorný rozpor a entropiu. To by si skôr alebo neskôr vynútilo štátne angažmán, t.j. prevzatie týchto funkcií komory štátom, a v dôsledku toho nárast etatizmu, opätovné bujanie štátneho moloča. Samozrejme, by nový systém oslabil, či dokonca úplne znemožnil uplatnenie reprezentatívneho zastúpenia advokátov vo vzťahu k štátu, priniesol by jeho zánik. Strata výrazného partnera, často oponenta, vo formovaní politiky štátu vo vzťahu k problematike advokácie, by tak opäť viedla len k nárastu etatizmu.“

níčka nadácie pozvala prítomných aj k stánku nadácie, kde bola prezentovaná fotogaléria *Advokáti pomáhajú*, ďakovné listy od obdarovaných a všetky obrázky zo súťaže v kreslení. Na záver príhovoru poďakovala za podporu a pomoc kolegom, členom orgánov nadácie, regionálnym zástupcom, Predsedníctvu SAK a sponzorom. Príhovor ukončila slovami slovenského básnika Milana Rúfusa: „Dobročinnosť je výnimočný stav, keď sa z ľahostajného prúdu človečiny oddelí ľudskosť, aby pomohla trpiacemu.“

Následne dostal slovo aj tajomník Rozhodcovského súdu SAK **Pavol Kubík**, ktorý advokátkam a advokátom predniesol stručnú správu o fungovaní súdu.

Na konferenciu boli pozvaní aj protokolárni hostia, ktorých privítal predseda SAK Viliam Karas. Pozvanie prijali predseda Ústavného súdu SR Ivan Fiačan, ministerka spravodlivosti SR Mária Kolíková, predseda Najvyššieho súdu SR Ján Šikuta, podpredseda Ústavnoprávneho výboru NR SR Alojz Baránik, poslankyňa a poslanci NR SR Anna Andrejiová, Petra Hajšelová a Miloš Svrček, štátny tajomník Ministerstva spravodlivosti SR Michal Novotný, rektor Univerzity Komenského v Bratislave Marek Števček, rektorka Akadémie Policajného zboru SR Lucia Kurilovská, prorektor VŠ Danubius Rastislav Funta, dekan Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach Miroslav Štrkolec, prezident Združenia sudcov Slovenska Juraj Sopoliga, predseda Slovenskej komory patentových zástupcov Martin Žovic, prezident Slovenskej komory audítorov Milan Mozolák a člen predsedníctva Slovenskej komory exekútorov Peter Stodola. Zo zahraničných advokátskych komôr sme na konferenciu pozvali len zástupcu nám najbližšej Českej advokátskej komory, ktorú reprezentoval člen predstavenstva ČAK Petr Poledník.

Niektorí pozvaní hostia, ktorí sa nemohli osobne zúčastniť, poslali písomný pozdrav alebo videozdravicu.

Ako prvý predniesol prejav predseda Ústavného súdu SR **Ivan Fiačan** (foto 6). Pripomenul, že v čase konania predchádzajúcej konferencie v roku 2017, kedy bol schválený prvý Pozičný dokument SAK, mal česť byť pri tom. Verí, že sa orgánom SAK podarilo naplniť väčšinu cieľov, ktoré si komora v tomto Pozičnom dokumente vytýčila. Zaželal novozvoleným orgánom SAK veľa síl, aby sa im podarilo naplniť väčšinu

princípov, hodnôt a myšlienok zachytených v Pozičnom dokumente.

Podľa predsedu ústavného súdu prichádzajú nové výzvy, ktoré so sebou prináša aktuálny spoločenský a právny vývoj: „Dovolím si tvrdiť, že SAK ako nezávislá samosprávna profesijná organizácia advokátov je organizmom, ktorý na požadovanej úrovni zvláda svoje úlohy práve preto, že sú tieto zverené takémuto typu samosprávy. Na prvé miesto by som totiž kládol entuziazmus a ochotu všetkých osôb, ktoré sa podieľajú na činnosti SAK, obetovať seba, svoju kanceláriu a svoj čas spoločným záujmom samosprávy a jej úlohám a tým aj verejnému záujmu. To nenahradí žiaden úradnícky výkon takejto činnosti.“

Predseda Najvyššieho súdu SR **Ján Šikuta** (foto 7) povedal, že ho účasť na konferencii advokátov teší najmä preto, že medzi sudcami a advokátmi musí existovať zdravá synergia. Obe profesie slúžia občanom na to, aby mali zabezpečenú spravodlivosť na oboch týchto pomyselných brehoch: „Spoločným menovateľom je však právny poriadok, ktorý aplikujeme v každý moment nášho života. Všadeprítomná spolupráca a komunikácia našich povolání je nanajvýš žiaduca najmä pri výklade práva. Aj vaše právne názory rozvíjajú a obohacujú rozhodovaciu činnosť. Prelínanie profesií a udržiavanie spolupráce medzi nami potvrdzuje napríklad účasť sudcov najvyššieho súdu v skúšobných senátoch pri advokátskych skúškach, či lektorská činnosť sudcov zameraná na

8

9

vzdelávanie advokátov a advokátskych koncipientov. Za svoju osobnú najvýznamnejšiu výzvu považujem posilnenie dôvery verejnosti v súdnictvo, ktorej nepriaznivé hodnoty sa nás výrazne dotýkajú. Zároveň som však presvedčený, že to bez vašej pomoci nepôjde.“

Verejná ochrankyňa práv **Mária Patakyová** sa nemohla zúčastniť osobne na konferencii advokátov, poslala pozdrav advokátom, z ktorého vyberáme: „V procese navrátenia, respektíve posilnenia dôvery verejnosti v právny štát, má advokátsky stav, ako najväčší právnický stav v Slovenskej republike, svoje nezastupiteľné miesto, a to tak v individuálnej práci s klientmi, ako aj pri zjednocovaní interpretácie noriem, ktoré boli prijímané počas mimoriadnej situácie a núdzového stavu. Oceňujem tiež ochotu členov advokátskej komory zúčastňovať sa na odborných diskusiách o potrebe legislatívnych zmien a viesť dialóg o legislatívnych rámcoch ochrany maloletých obetí trestných činov, o multidisciplinárnom prístupe a o úlohe advokátov v trestnom konaní.“

Ministerka spravodlivosti **Mária Kolíková** (foto 8) v príhovore zdôraznila, že advokácia je úplne kľúčová pre fungovanie právneho štátu, pretože vyvažuje postavenie tých, ktorí čelia nepravosti. Každý by mal mať prístup ku kvalitnej právnej pomoci a určite by štát nemal mať možnosť zasahovať do obsahu zastupovania klienta. Kvalita výkonu advokácie u každého advokáta, ako je dosahovaná, je v zásade v rukách Slovenskej advokátskej komory a jej členov. Podľa ministerky advokátov nemožno oddeliť od ostatných právnických profesií a justičného systému ako takeého. Keď celú túto oblasť postihla kríza dôvery, výzva prinavrátiť dôveru v justičný systém ako taký v rovnakej miere padá aj na advokátsky stav: „Potrebujeme kvalitnú a dôveryhodnú advokáciu, pretože je to základný pilier prístupu ľudí k spravodlivosti.“

Predsedníčka Rady advokátskych komôr Európy (CCBE) **Margarete von Galen** (foto 9) zaslala videozdravicu a vo svojom príhovore vyzdvihla dve z hlavných priorít CCBE spojených s aktuálnymi výzvami, ktorým v súčasnosti čelí advokácia: garancia právneho štátu a nezávislosti advokátov i advokátskych komôr a zabezpečenie ochrany ľudských práv. Zdôraznila, že nezávislosť advokátov je nevyhnutná pre riadnu obranu klientov, a to aj v rámci ich sporov so štátom, pre ochranu advokátov pred stotožňovaním s ich klient-

mi, pre budovanie dôvery medzi advokátmi a klientmi a pre zachovanie právneho štátu.

Kľúčovým prvkom právneho štátu je podľa Margarete von Galen prevencia zneužívania verejnej moci. Sú to práve nezávislí advokáti, ktorí majú úlohu zabrániť zneužívaniu moci, podávať žaloby pre porušenie práva a presadzovať spravodlivosť. Advokáti sú hlavnou zárukou základných práv a slobôd občanov. V záujme poskytnutia primeraného prístupu občanov k spravodlivosti je nevyhnutné zabezpečiť, aby advokáti mohli vykonávať svoje povolanie úplne nezávisle, slobodne a bezpečne, bez prekážok a útokov. Dnes viac ako kedykoľvek je dôležité, aby bolo počuť hlas advokácie. Práve o to sa usiluje CCBE už 60 rokov a bude aj naďalej.

Za celú akademickú obec pozdravil konferenciu krátkym príhovorom, v ktorom zdôraznil úlohu nezávislej a slobodnej advokácie v štáte, rektor Univerzity Komenského v Bratislave **Marek Števec**. (foto 10)

Na záver príhovorov hostí odovzdal pozdravy od českých kolegov a Českej advokátskej komory člen predstavenstva ČAK **Petr Poledník**. (foto 11)

10

Moderátori poďakovali odchádzajúcemu predsedníctvu a členom ostatných orgánov SAK a ich predsedom odovzdali kytice.

Popoludňajšia časť konferencie advokátov pokračovala od 13:30 hod. hlasovaním o zmenách v stavovských predpisoch.

Prvou skupinou predpisov, o ktorých sa hlasovalo, boli Advokátsky poriadok, Disciplinárny poriadok a Organizačný poriadok. Navrhované zmeny boli uverejnené v mimoriadnom čísle *Bulletinu slovenskej advokácie*, na webe SAK a prešli pripomienkovým konaním pracovných skupín, ako aj členov advokátskej obce. Rovnako bol členom komory na pripomienkovanie predložený návrh Pozičného dokumentu Slovenskej advokátskej komory, ktorý nastavuje kontúry ďalšieho smerovania advokácie, resp. vývojové trendy a ciele.

Druhou skupinou boli dva stavovské predpisy – Volebný poriadok a Rokovací poriadok, v ktorých sa reflektuje možnosť využiť elektronický prostriedok na realizáciu volebného a hlasovacieho práva na konferencii v zmysle novely tzv. „covidového zákona“, ktorý bol prijatý v máji 2021. Tieto dva predpisy boli advokátom doručené mailom pred konferenciou a boli takisto k dispozícii na webe SAK v privátnej sekcii.

Návrhová komisia sa vyjadrila, že všetky tieto návrhy, teda Advokátsky, Disciplinárny, Organizačný, Volebný a Rokovací poriadok, spĺňajú procesné a materiálne kvalitatívne náležitosti kvalifikovaného a prerokovateľného podnetu, keďže sú zdôvodnené, navzájom súvzťažné a v súlade so zákonom o advokácii a inými predpismi. Zároveň ide o návrhy, s ktorými sa mali možnosť všetci advokáti oboznámiť a z advokátskej obce pred uplynutím 30 dňovej lehoty pred konferenciou nebol doručený žiadny ďalší podnet na zmenu. Predpisy boli odhlasované a schválené v celku.

Uznesenie Predsedníctva SAK č. 28/5/2020 z 30. apríla 2020 o tvorbe a predkladaní návrhov predpisov určených na rokovanie konferencie advokátov vkladá návrhovej komisii do rúk špecifickú úlohu, a to predložiť na rokovanie konferencie advokátov aj taký návrh, ktorý nebol komunikovaný v lehote do 30 dní pred konaním konferencie. Dôvodom je najmä podstatná zmena právneho poriadku Slovenskej republiky alebo iné významné okolnosti.

Predseda návrhovej komisie **Dominik Okenica** informoval o tom, že komisii boli do 11:00 hod. doručené celkovo tri návrhy na zmenu predpisov fyzicky v Inchebe a jeden prostredníctvom online četu na volebnej platforme. Návrhová komisia tri z nich odporučila na hlasovanie, jeden bol prijatý. Štvrtý podnet návrhová komisia vyhodnotila ako nekvalifikovaný a nepredložila ho na hlasovanie.

Po odhlasovaní zmien advokátskych predpisov nasledovala diskusia, do ktorej sa mohli zapojiť prítomní advokáti. Bolo položených viacero otázok z pléna aj od advokátov sledujúcich konferenciu dištančne, ktoré položili prostredníctvom četu na volebnej platforme. Zároveň sa čakalo na vyhodnotenie volieb a správu volebnej komisie.

Voľby do orgánov komory boli ukončené o 13:00 hod. Následne došlo k spracovaniu výsledkov a úlohou volebnej komisie bolo zostaviť konečné poradie na základe preferencií kandidujúcich advokátov, ktoré vyjadrili ešte pred samotnou voľbou. Konečné výsledky volieb boli na konferencii vyhlásené o 15:30 hod.

Konferencia bola ukončená záverečným slovom moderátora o 16:00 hod.

Na konferenciu boli pozvaní všetci činní advokáti, advokáti s pozastaveným výkonom advokácie, európski, zahraniční a usadení advokáti. Celkový počet pozvaných bol 6 333 advokátov, každému z nich bolo vytvorené osobitné konto na platforme *Microsoft Office 365* a boli mu zaslané prístupové údaje. Prostredníctvom volebnej platformy s využitím tohto konta prebiehalo prvé kolo volieb a rovnako bola týmto spôsobom sprístupnená konferencia na sledovanie dištančne s možnosťou hlasovať a voliť.

Zo všetkých advokátov a advokátov svoju možnosť využilo 1 138 advokátov, ktorí sa zúčastnili na konferencii a volili. Z toho 297 advokátov sa zúčastnilo fyzicky v bratislavskej Inchebe, ostatní využili možnosť zúčastniť sa na konferencii dištančne.

Aj napriek tomu, že sme advokátom umožnili zúčastniť sa na konferencii aj z pohodlia domova či kancelárie, na konferencii sa zúčastnil približne rovnaký počet advokátov ako na predchádzajúcich konferenciách. Vyvoláva to v nás dojem, že ide približne vždy o tých istých – advokátky a advokátov, ktorí majú väčší záujem o záležitosti advokátskej samosprávy.

Sme veľmi radi, že sa nám konferenciu podarilo zorganizovať a uskutočniť novou hybridnou formou bez vážnejších technických nedostatkov aj s celkovým elektronickým hlasovaním a voľbou.

Ďakujeme všetkým kolegyniam advokátkam a kolegom advokátom, ktorí vykonávajú svoje poslanie poctivo a s nasadením. Ešte viac si vážime tých, ktorí si popri svojej práci nájdu aj čas pre veci advokátske a advokáciu ako celok. Ďakujeme, že ste sa zúčastnili na konferencii a pomáhate budovať funkčnú advokátsku samosprávu.

–AD–

–NO–

Foto Vladislav Zigo

VOLBY

do orgánov SAK

Novozvolené orgány SAK

Predsedníctvo SAK

1.	Karas Viliam	773
2.	Kutan Ján	522
3.	Puchalla Martin	484
4.	Laciak Ondrej	479
5.	Čížová Zuzana	429
6.	Hromcová Magdaléna	426
7.	Čižmáriková Alexandra	398
8.	Karkó Richard	304
9.	Mičinský Ľudovít	300
10.	Erdős Peter	257
11.	Hellenbart Viktória	239
12.	Haršány Marián	204

Revízna komisia SAK

1.	Illeš Tomáš	540
2.	Bohunský Boris	386
3.	Havlát Ján	326
4.	Krakovský Martin	316
5.	Ondrejková Zuzana	310
6.	Hopferová Martina	274
7.	Kamenec Tomáš	270
8.	Kubina Peter	261
9.	Misároč Vladimír	247
10.	Ďuriš Michal	225
11.	Gallová Marína	219
12.	Beňo Jozef	205

Odvolačná disciplinárna komisia SAK

1.	Havelková Andrea	486
2.	Moško Slavomír	406
3.	Čižmárik Martin	373
4.	Kseňák Štefan	354
5.	Németh Miroslav	294
6.	Šiška Karol	249
7.	Švarc Jozef	239
8.	Jančo Ladislav	221
9.	Mularčík Ondrej	214
10.	Motyka Ambróz	188
11.	Abelovský Miroslav	164
12.	Chrenková Mária	161
13.	Mitterpachová Jana	145

Disciplinárna komisia SAK

1.	Bröstl Alexander	556
2.	Štrpka Peter	515
3.	Živčáková Kvetoslava	348
4.	Jablonka Branislav	323
5.	Niku Anna	322
6.	Bezáková Michaela	304
7.	Suchý Tomáš	300
8.	Schweighofer Ľubomír	299
9.	Gondová Blanka	253
10.	Zahradníková Jarmila	235
11.	Hatvany Sylvia	231
12.	Kucek Adrián	213
13.	Bednárík Martin	206
14.	Cíbik Milan	201
15.	Štefanková Ivana	201
16.	Hamala Roman	199
17.	Pekár Bernard	194
18.	Serina Peter	187
19.	Jaňovková Magda	186
20.	Gocník Milan	185
21.	Gábriš Tomáš	182
22.	Friedrich Martin	181
23.	Štrkolec Martin	178
24.	Majling Ján	171
25.	Záhradník Tomáš	170
26.	Hmira Róbert	170
27.	Zlochová Ingrid	168
28.	Cúth Peter	168
29.	Bdžochová Romana	165
30.	Kanaba Ján	165
31.	Mikvá Illýová Zuzana	162
32.	Syrový Ivan	161
33.	Čollák Jaroslav	160
34.	Paľša Patrik	155
35.	Chochoľak Jaroslav	155
36.	Jurkovičová Lujza	152
37.	Poláček Pavol	148
38.	Barňák Peter	146
39.	Hrončeková Diana	139
40.	Hamza Lukáš	137
41.	Lupták Peter	136

Zo zasadnutí Predsedníctva SAK

V máji sa konali ďalšie zasadnutia Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory – mimoriadne **20. mája 2021** a posledné riadne vo funkčnom období pred konferenciou advokátov **27. mája 2021**, obe v hybridnej forme.

Zákonom č. 179/2021 zo 14. mája 2021 bol doplnený zákon č. 62/2020Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v justícii. Do § 5 sa doplnil odsek 4, podľa ktorého **v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu môžu členovia komory zriadenej zákonom vykonávať volebné alebo hlasovacie právo aj prostredníctvom elektronických prostriedkov**; podmienky voľby alebo hlasovania určí ten, kto voľbu alebo hlasovanie vyhlasuje alebo zvoláva. V nadväznosti na to P SAK na mimoriadnom rokovaní 20. mája 2021 schválilo **uznesenie o výkone volebného a hlasovacieho práva prostredníctvom elektronických prostriedkov** (pozri Vestník č. 71 uverejnený v BSA 5/2021).

Členovia predsedníctva schválili za **moderátorov konferencie advokátov** JUDr. Ľubomíra Hreždoviča a JUDr. Františka Sedlačka, PhD., LL.M. Zároveň **vymenovali prezenčnú komisiu** na konferenciu a operatívne schválili **zmeny v programe konferencie advokátov**.

Posledné riadne zasadnutie P SAK vo funkčnom období malo štandardný program. Predseda SAK informoval o **listoch ministerky spravodlivosti**, o **náleze Ústavného súdu SR v prípade ústavnej sťažnosti advokáta JUDr. Martina Ribára**, o prebiehajúcej **odbornej diskusii Spravodlivosť pre všetkých – zníženie neprimeraných trestov za marihuanu** a o **stretnutiach s predsedom NR SR, s predsedom Súdnej rady SR a s podpredsedom Súdnej rady SR**.

V kontexte informácií o **legislatívnych aktivitách** sa predsedníctvo venovalo **rozporovému konaniu k návrhu Ministerstva spravodlivosti SR na zmenu úpravy kolúznej väzby**, návrhu **zákonu o centrálnom registri účtov**, návrhu **nariadenia COM(2020)712 o systéme e-CODEX**, návrhom **zákonov o územnom plánovaní a o výstavbe**, vývoju témy **advokáta ako externého registrátora** a návrhu **pozície SAK k prípravnému konaniu a postaveniu obhajcu**.

Členovia predsedníctva vzali na vedomie **prehľad športových udalostí (spolu)organizovaných Slovenskou advokátskou komorou** do konca roka 2021 a **vymenovali za novú členku Správnej rady Nadácie slovenskej advokácie** JUDr. Michaelu Bezákovú vzhľadom na to, že JUDr. Martin Krivák sa vzdal funkcie člena správnej rady.

Predsedníctvo SAK **schválilo stanoviská** s úpravami na základe diskusie vo veci dopytov súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientkej praxe, ktorými sa vopred zaoberala pracovná skupina pre veci advokátske a komisia pre zlučiteľ-

nosť výkonu advokácie, resp. koncipientkej praxe s inými povolaniami.

V zmysle platného Volebného poriadku predsedníctvo **zostavilo kandidátky do predsedníctva, revíznej komisie, disciplinárnej komisie a odvolacej disciplinárnej komisie** s tým, že kandidátky v tomto znení budú predložené na konferencii advokátov na účely vykonania volieb do orgánov komory. Schválilo aj predložené **návrhy Volebného poriadku a Rokovacieho poriadku** pre návrhovú komisiu, ktorá bude zvolená na konferencii advokátov. Odsúhlasilo **návrh personálneho zloženia volebnej, návrhovej a mandátovej komisie** určený na schválenie konferencii advokátov. Vzalo na vedomie **informáciu o počte advokátov prihlásených na aktivity v rámci konferencie** advokátov k 26. máju 2021 a vzhľadom na uvoľnenie opatrení operatívne **schválilo konanie pokonferenčného rautu**.

V rámci ekonomických otázok predsedníctvo rozhodlo o **doručených žiadostiach** a vzalo na vedomie informáciu o **hospodárení komory za 1. štvrtrok 2021**.

Členovia P SAK vzali na vedomie informácie o **súdnych konaniach vedených SAK** v statusových veciach a o stave konaní vo veci **vymáhania pohľadávok SAK**.

Na riadnom zasadnutí predsedníctvo komory rozhodovalo o žiadostiach súvisiacich s matrikou advokátov, advokátskych koncipientov, usadených euroadvokátov, zahraničných advokátov, spoločností s ručením obmedzeným, verejných obchodných spoločností a komanditných spoločností, osobitne o postupe podľa § 8 ods. 2 písm. c) a d), § 7 ods. 1 písm. h), § 7 ods. 1 písm. f) a § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii.

–km–

Elektronický zabezpečovací systém so vzdialeným dohľadom

Ochránime Váš majetok počas Vašej neprítomnosti

Monitoring:

- projektovanie, inštalácia a servis bezpečnostných systémov EPS, EZS a IP CCTV
- inteligentné kamerové systémy vrátane RVS
- prístupové a zabezpečovacie systémy, perimetrická ochrana a požiarne zabezpečenie

SECURITAS SK s.r.o.
Turčianska 2
821 09 Bratislava
www.securitas-sk.sk
security.solution@securitas.sk

Pomáhame robiť Váš svet bezpečnejším miestom

Verejné napomenutie

Disciplinárne odsúdený **JUDr. Juraj Uhrin**, registračné číslo 235, advokát **so sídlom Zlatá Idka 378**, 04461, bol uznaný za vinného za porušenie stavovských predpisov,

ktorého sa dopustil tak, že vo vyjadrení k sťažnosti sťažovateľa, prokurátora okresnej prokuratúry XXX, šetrenej Revíznou komisiou SAK pod zn. 176/1468/2019, doručenom Revíznej komisii SAK dňa 25. 06. 2019, uviedol na adresu JUDr. XXX: „A na tú skutočnosť, že si tento „právny a ľudský chudák“ opakovane sťažuje, nemám skutočne čo dodať, snáď len konštatovať, že čo iné mu už ostáva, keď všetky jeho prednesy a pokusy o predloženie akýchsi „zdravujúcich“ dôkazov potvrdzujúcich jeho scestné právne názory konajúce, väčšinou odvolacie súdy zmetajú zo stolov, jeden za druhým.“;

ďalej tak, že vo vyjadrení k doplneniu sťažnosti sťažovateľa JUDr. XXX, prokurátora okresnej prokuratúry XXX zo dňa 24. 6. 2019, šetrenej Revíznou komisiou SAK pod zn. 176/1468/2019, doručenom Revíznej komisii SAK dňa 22. 07. 2019, uviedol na adresu JUDr. XXX text nasledovného znenia:

a) „Bežne sa v prírode, ako ľudské bytosti stretávame z nespočtým množstvom iných typov ľudských bytostí a dnes, poznajúc už v zásade tieto základné ľudské typy si dovoľím konštatovať, že je ťažké očakávať od idiota – ako istého typu ľudskej bytosti iný postup vo veci, než ten, ktorý má už daná bytosť od prírody raz a pre vždy v sebe nemenne daný a vžitý, teda postup žalovať, udávať a večne si sťažovať na správanie iných ľudí v okolí, pokladajúc pri tom všetkom seba samého za bezkonkurenčne neomylného a absolútne dokonalého.“;

b) „A vlastne, celý môj postoj a názor na dotknutú osobu a jej pôsobenie na poste prokurátora OP XXX, či GP SR som vyjadril absolútne slobodne a s plným vedomím si možných následkov týchto zverejnených skutočností, ktorých opis a súhrn je vlastne obsahom odvolania vo veci nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom štátu vyplývajúcu zo zákona č. 514/2003 Z. z. vedenej pred OS XXX pod sp. zn.: XXX zo dňa 22. 05. 2019, ktoré bolo orgánu SAK doručené zo strany samotného Dr. XXX a ktoré odvolanie sa týka taktiež druhej „obdobne postihnutej“ osoby, ktorou je Dr. XXX, sudkyňa OS XXX.“

c) „Je to proste z môjho pohľadu chápania sveta jednoducho hlupák, ktorý si obdobným spôsobom pravdepodobne dvíha svoje mínusové sebavedomie či už ako právnik, ale aj ako človeka a to zrejme neúspešne.“

Disciplinárne odsúdený JUDr. Juraj Uhrin, sa svojim konaním dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 Zákona o advokácii, pretože porušil povinnosti advokáta uložené mu v § 18 ods. 3 a § 29 ods. 4 Zákona o advokácii a § 1 odsek 5 Advokátskeho poriadku SAK schváleného konferenciou advokátov 10. 6. 2017.

Zároveň bolo disciplinárne odsúdenému uložené disciplinárne opatrenie podľa § 56 ods. 2 písm. b) Zákona o advokácii – **verejné napomenutie**.

Disciplinárne odsúdený bol zároveň podľa § 57 ods. 5 Zákona o advokácii zaviazaný zaplatiť paušálne trovy konania SAK vo výške 623 eur.

Rozhodnutie VII. disciplinárneho senátu SAK sp. zn. DS VII.-47:2019:1648:2019 z 21. 4. .2021, nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 05. 2021 a vykonateľnosť dňom 9. 6. 2021.

S poukazom na výrokovú časť rozhodnutia popísanú vyššie zverejňuje sa toto disciplinárne opatrenie ako napomenutie disciplinárne odsúdeného, ktorý sa má v rámci výkonu praxe advokáta v budúcnosti vyvarovať akéhokoľvek porušenia stavovských predpisov.

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ SAK

Povinnosť advokáta bezodkladne poukázať klientovi vymožené peňažné prostriedky

Povinnosť advokáta bezodkladne poukázať klientovi vymožené peňažné prostriedky
Advokát, ktorý bezodkladne nevyplatí klientovi peňažné prostriedky, vymožené v prospech klienta ako pohľadávku na výživnom pre maloleté dieťa v exekučnom konaní, ale urobí tak až po niekoľkých rokoch, pričom pri prešetrovaní sťažnosti klienta sa k sťažnosti na výzvu SAK nevyjadrí, dopúšťa sa disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 ZoA, pretože takýmto konaním porušuje povinnosti mu uložené v § 28 ods. 4 ZoA, § 11 ods. 2 a ods. 3 AP SAK.

*Rozhodnutie I. disciplinárneho senátu SAK z 19. marca 2018,
sp. zn. DS I.-41/2017:161/2017*

Dotknuté ustanovenia:

- § 28 ods.4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom znení (ďalej len „ZoA“)
- § 11 ods. 1 a 2 Advokátskeho poriadku SAK schváleného konferenciou advokátov 10. júna 2017 (ďalej len „AP SAK“)

Rozhodnutím I. disciplinárneho senátu SAK z 19. marca 2018, sp. zn. DS I.-41/2017:161/2017 bola DO advokátka

uznaná za vinnú

z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 ZoA, pretože zavinené závažným spôsobom porušila povinnosti advokáta podľa § 28 ods. 4 ZoA (v bode 2.), § 11 ods. 2 a ods. 3 prvá veta AP SAK (v bode 1.),

tým, že

1. prijala v rámci právneho zastúpenia klientky A. B. v exekučnom konaní vymoženú pohľadávku výživného na maloleté dieťa klientky vo výške 2 735 eur, zaslanú na jej bežný účet súdnym exekútorom JUDr. C. D. dňa 24. 10. 2012, ktorú však už tejto klientke bezodkladne nevyplatila, ale tak urobila až dňa 19. 1. 2017, a
2. na výzvu predsedu RK SAK, aby sa k sťažnosti písomne vyjadřila, do podania tohto návrhu sa k sťažnosti nevyjadřila,

za čo jej bolo uložené

podľa § 56 ods. 2 písm. c) ZoA disciplinárne opatrenie – **peňažná pokuta** vo výške **1000 eur** a podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 56 ods. 3 ZoA **pozastavenie výkonu advokácie na dobu 2 rokov s podmieneným odkladom na dobu 2 rokov.**

Podľa § 57 ods. 5 zákona o advokácii bola DO advokátovi uložená povinnosť zaplatiť na účet SAK paušálne náklady disciplinárneho konania vo výške 480 eur v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Predseda RK SAK podal dňa 15. 5. 2017 DK SAK návrh na začatie disciplinárneho konania proti DO advokátke.

Disciplinárny senát považoval za preukázané, že DO zinkasovala finančné prostriedky určené sťažovateľke vo výške 2 735 eur a tieto sťažovateľke na svojom účte zadržovala a poukázala ich na účet sťažovateľky až platobným príkazom dňa 19. 1. 2017, t. j. až po podaní sťažnosti na SAK. Disciplinárny senát ďalej zistil, že DO dlhodobo zadržovala finančné prostriedky svojej klientky, ktoré jej bola povinná bezodkladne vydať, pričom intenzitu spáchaného skutku umocňuje skutočnosť, že finančné prostriedky boli určené ako výživné pre maloleté dieťa klientky DO. Uvedeným konaním DO závažným spôsobom porušila povinnosti advokáta uložené § 56 ods. 1 ZoA a § 11 ods. 2 a ods. 3 prvá veta AP SAK, a preto disciplinárny senát dospel k záveru, že konaním DO došlo k disciplinárnemu previneniu z hľadiska porušenia predpisov o výkone advokácie, vrátane interných predpisov SAK,

pričom sa skúmaním listín stotožnil s tvrdením navrhovateľa o vytýkanom skutku. Disciplinárny senát mal tak za preukázané, že skutok, ktorý je predmetom návrhu v bode 1) sa stal, že ho spáchala DO, a preto uznal DO za vinnú a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Disciplinárne obvinená sa nevyjadrila k sťažnosti sťažovateľa ani k návrhu na začatie disciplinárneho konania a ani sa nedostavila na pojednávanie, disciplinárny senát pri posudzovaní disciplinárnej zodpovednosti za porušenia § 28 ods. 4 ZoA mal za preukázané, že skutok, ktorý je predmetom návrhu podľa bodu 2), sa stal, že ho spáchala DO, a preto uznal DO za vinnú a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Takýmto konaním dala najavo neúctu ku komore, k svojim kolegom, k predpisom komory a tiež k sťažovateľovi a taktiež sťažila možnosť prešetrovania opodstatnenosti samotnej sťažnosti a obhajovania záujmov nielen seba ako advokáta, ale advokátskeho stavu ako takého, voči sťažovateľovi, ale aj voči ostatnej verejnosti.

Pri ukladaní disciplinárneho opatrenia – peňažnej pokuty a pozastavenia výkonu advokácie, prihliadol disciplinárny senát na rozsah a povahu porušených povinností, na skutočnosť, že DO opakovane porušila povinnosti vyplývajúce zo ZoA ako aj z predpisov SAK, jej konanie malo za následok škodu spôsobenú tretej osobe (t. j. klientovi), konanie bolo zavádzajúcim a klamlivým vo vzťahu ku klientovi a takéto konanie podľa vyhodnotenia senátu znižuje dôstojnosť advokácie a dôveryhodnosť v očiach verejnosti. Z vykonaného dokazovania bolo taktiež preukázané, že DO bola v uplynulom období už disciplinárne stíhaná, za čo jej bola uložená peňažná pokuta. V konaní disciplinárny senát s poukazom na § 30 ods. 2 DP SAK prihliadol na prirážajúce okolnosti, a to písm. a) neschopnosť DO spolupracovať s orgánmi komory, písm. b) neúčast DO na disciplinárnom pojednávaní bez vážneho dôvodu a ospravedlnenia, písm. d) opakované disciplinárne previnenie, písm. e) škoda alebo strata spôsobená disciplinárnym previnením, písm. f) zneužitie dôvery klienta, písm. i) úmyselné konanie, písm. j) negatívny dopad konania DO na dôveru verejnosti v advokáciu.

Disciplinárny senát pri ukladaní disciplinárnych opatrení dospel k záveru, že konanie DO bolo vedomé a motivované výlučne peňažným prospechom, keďže si ponechala pe-

ňažnú sumu vo výške 2 735 eur vymoženú pre svoju klientku exekútorom. Nakoľko išlo o závažné porušenie povinností advokáta s vážnym následkom, najmä s ohľadom na čas (4 roky) a charakterom peňažnej sumy (výživné pre maloleté dieťa), disciplinárny senát rozhodol súčasne aj o pozastavení výkonu advokácie na 2 roky s podmieneným odkladom na 2 roky s očakávaním nápravy DO.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala
Mgr. Tatiana Frištková, advokátka

Pýta(j)te sa predsedníctva

Môže sa dať stavebný úrad zastúpiť advokátom pri vedení stavebného konania?

(Z diskusie advokátov v súkromnej facebookovej skupine *Advokáti spolu – SAK*)

Podľa § 1 ods. 2 zákona o advokácii je výkon advokácie zastupovanie klientov v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajoba v trestnom konaní, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov, správa majetku klientov a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci, ak sa vykonáva sústavne a za odmenu (ďalej len „právne služby“).

Výkonom advokácie nemôže byť výkon štátnej správy. Poskytovanie právnych služieb môže v sebe zahŕňať právne služby, porady, prípravu „vzoru“ rozhodnutia správneho orgánu ako aj vzorov, návrhov rôznych výziev a podaní a objasnenie jeho práv a povinností pri výkone pôsobnosti správneho orgánu napr. formou školenia. Rozhodne však nezahŕňa vykonávanie primárnej úlohy štátnej správy – dokazovanie v správnom konaní, poučovanie účastníkov správneho konania, vydanie rozhodnutia, v rámci ktorého musí prebehnúť správna úvaha ako súčasť rozhodovacieho procesu, na ktorú je oprávnený výlučne štátny orgán (orgán samo-správy) a nemôže ju za klienta vykonať advokát. Advokát sa riadi pokynmi klienta, nemôže však za neho vykonať úkony, na ktoré je oprávnený výlučne klient.

Podľa článku 47 ods. 2 Ústavy SR má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Právna pomoc sa poskytuje účastníkom v konaní pred štátnymi orgánmi, nenahrádza činnosť štátnych orgánov prácou splnomocneného zástupcu.

LADISLAV DRHA
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha | Paris | Luxembourg

Právne služby vo Francúzsku

Poskytujeme komplexné právne služby v
českom jazyku na území Francúzska a
Luxemburska.

Václavské nám. 56
110 00 Praha
www.ak-drha.cz

+420 776 578 488
+33 6 77 33 70 73
office@ak-drha.cz

Získejte

mezinárodně uznávaný titul

LL.M.
Master of Laws

na tradiční
prestižní vysoké škole

V akademickém roce 2021/2022

nabízíme kurzy v českém jazyce v těchto oborech:

- **SPORTOVNÍ PRÁVO**
- **ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO**

Třísemestrální kurz vyučovaný v kombinované formě je určen uchazečům s ukončeným vysokoškolským vzděláním, kteří mají zájem prohloubit si znalosti ve vybrané právní oblasti a rozšířit svůj profesní záběr.

Přednáší přední čeští i zahraniční odborníci z akademické sféry i praxe.

Termín podání přihlášek: **30. srpna 2021**

Podmínky studia a podrobné informace:

www.prf.cuni.cz/llmcz

e-mail: llmcz@prf.cuni.cz

tel.: +420 775 854 820

**PRÁVNICKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Obet' násilia ako klient

Klienti, ktorí zažili, alebo zažívajú násilie, sa vo viacerých ohľadoch líšia od ostatných klientov, s ktorými sa advokát v praxi bežne stretne.

Aj keď negatívne emócie sú v rôznej miere prítomné pri poskytovaní právnej pomoci takmer vždy (najmä v prípade sporov), klient s traumou má svoje špecifiká.

Ak chceme takýmto klientom skutočne pomôcť a predísť ich opakovanej a druhotnej viktimizácii, dôležitý je každý detail: dobre zvolené miesto na sedenie, spôsob, akým sa správame, rozprávame, pohybujeme, gestikulujeme.

V prípade obzvlášť zraniteľných osôb je to ešte nevyhnutnejšie.

Klient, ktorý je obeťou násilia, prichádza v prvom rade riešiť právne otázky, a teda neočakáva akúsi „terapiu“. Dokonca si aj často uvedomuje, že to nebude jednoduché a bude musieť odpovedať na otázky, spraviť rozhodnutia a vykonať činnosti, ktoré nechce, nevie alebo nemôže. Preto je potrebné mať na pamäti, že to, či bude mať klient dôveru v nás a ostatných odborníkov alebo v „systém“ samotný, či bude svedkom, ktorý je schopný riadne opísať, čo sa stalo a pomôže rozhodnúť o vine, treste a škode, závisí v mnohom práve od advokáta. Preto empatický prístup, ovládanie „soft skills“ poradenskej činnosti a techník krízovej intervencie (vrátane stabilizácie klienta) sú v tomto prípade rovnako dôležité ako naša odbornosť a skúsenosť. Je vhodné postupovať v súlade s dobrou praxou a dôkladne poznať aj samých seba – svoje silné i slabé stránky. Napríklad sa neodporúča, aby sa odborník, ktorý bol sám obeťou násilného trestného činu, pustil do sprevádzania/zastupovania klienta s podobným „osudom“, ak s tým sám nie je úplne vysporiadaný. Tiež je potrebné, aby vedel správne zvládnuť napr. neutíchajúci plač, hnev, strach, mlčanie, nezrozumiteľnosť či nekonzistentnosť, odvolanie výpovede, ako aj skutočnosť, že situácia nemusí byť (a pravdepodobne ani nebude) čierno-biela.

Jednou z najdôležitejších vecí pri práci s obeťami trestných činov je byť pripravený na všetko, no zároveň nič dopredu

JUDr. Silvia Miškovičová, LL.M vyštudovala právo na Trnavskej univerzite a Oxford Brooks University. Po vysokej škole pôsobila krátky čas v advokátskej kancelárii a neskôr na súde ako vyššia súdna úradníčka. Problematike obetí trestných činov sa venuje 7 rokov, najskôr ako dobrovoľníčka, neskôr ako právna poradkyňa

v rôznych organizáciách poskytujúcich pomoc týraným deťom a/alebo ženám.

nepredpokladať. Nemať žiadne očakávania, nehodnotiť a nehládieť na človeka cez svoju vlastnú skúsenosť, a už vôbec nie cez svoje predstavy o tom, čo by mala takáto osoba robiť a ako by sa mala správať či vyzeráť, na to, aby sme mohli o nej hovoriť ako o obeť. Podľa zákona o obetiach trestných činov je obeťou „každá osoba, ktorá tvrdí, že je obeťou, (...) kým sa nepreukáže opak, alebo ak nejde o zjavné zneužitie postavenia obeť podľa tohto zákona, a to bez ohľadu na to, či bol páchatel' trestného činu zistený, trestne stíhaný alebo odsúdený“. Od obeť trestného činu sa na jednej strane často očakáva, že bude ustráchaná, smutná, mlkva a nesebavedomá. Na druhej strane, že racionálne, zrozumiteľne a bez emócií opíše to, čo sa jej stalo/deje. Inými slovami, aby bola „dokonalou“ obeťou. Avšak takto to v realite nefunguje.

Ako by to teda v praxi malo vyzeráť?

Pri práci s traumatizovaným klientom je veľmi dôležité mať dostatok času a zabezpečiť dôverné a bezpečné prostredie, teda znížiť stresovosť situácie na minimum. Taktiež je potrebné riadne zhodnotiť všetky riziká (vrátane momentálnej potreby bezpečia a ochrany klienta) a vypracovať s klientom bezpečnostný plán. Môžeme zistiť jeho subjektívne obavy z toho, že s nami komunikuje a zabezpečí ho, že je v dôvernom a bezpečnom prostredí.

Pri pokladaní citlivých otázok dbáme, aby sme klientovi vysvetlili dôvod otázky. Už na začiatku je vhodné spoločne s klientom stanoviť pravidlá (dĺžka stretnutia, mlčanlivosť, poplatky za právne služby a pod.), vysvetliť kompetencie a úlohy. Za klientov nerozhodujeme, ale naopak sa usilujeme posilňovať postavenie klienta a jeho schopnosť rozhodovať sa, pričom dávame veľký pozor na sugesciu, projekciu, či naviazanie klienta na seba. Vyhybame sa (čo aj len neúmyselnému alebo nepriamemu) obviňovaniu, nepreháňame, neporovnávame, nespochybujeme.

Kľúčové je neprestávať vnímať klienta, jeho prežívanie, stav a potreby, ako aj situáciu, v ktorej sa nachádza, a to za účelom predchádzania opakovanej a druhotnej viktimizácii. Vnímanie klienta by malo byť celostné, zohľadňujúce trestný čin a bezprostrednú ujmu, ale aj zdravotné, rodinné, sociálne následky. Čím viac pomoci takýto klient dostane, tým viac

môže dať ako svedok, pričom je veľmi dôležité neustále si uvedomovať, že klient daný trestný čin prežil, a teda nie je „iba“ jeho svedkom.

Právo na poskytnutie odbornej pomoci patrí medzi jedno zo základných práv ustanovených zákonom o obetiach. Na to, aby daná pomoc splnila svoj účel, musí byť rýchla, komplexná, zameraná na individuálne potreby klienta, zodpovedajúca jeho osobným vlastnostiam a v súlade s kultúrnym, rodinným, sociálnym, či ekonomickým postavením. Nemala by skončiť v prípade, že sa klient rozhodne nepodať trestné oznámenie, alebo keď trestné konanie skončí, napr. odsúdením páchatela. Tu je namieste poznať a odporučiť ďalších odborníkov (psychológ, lekár, sociálny pracovník, krízová linka). Dosiachnutie spravodlivosti či náhrady škody je totiž „len“ jednou z potrieb týchto klientov. Ide síce o veľmi dôležité kroky na ceste za pocitom bezpečia, stability a zadosťučinenia, avšak nie o jedinú.

JUDr. Silvia Miškovičová, LL.M

Projekt Advokáti proti násiliu

Projekt *Advokáti proti násiliu*, ktorý od januára 2021 realizuje Slovenská advokátska komora v spolupráci s **Ligou za duševné zdravie**, sa zameriava na pomoc osobám, ktoré sú terčom rôznych foriem domáceho násillia a násillia v párových vzťahoch. Žiadatelia prostredníctvom advokátov získajú komplexné a kvalifikované informácie a poradenstvo pri riešení ich situácie.

Ako sa klient dostane k pomoci v rámci projektu?

Napíše na **pomoc@sak.sk**. Prvý mail prijme koordinátor projektu – zamestnanec Slovenskej advokátskej komory a na základe dohody s advokátom poskytne žiadateľovi kontakt. Ďalej klient komunikuje priamo s advokátom. Právne rady, odporúčanie postupu a prípadne prvé právne kroky poskytne advokát *pro bono*. Následne sa môže s advokátom dohodnúť aj na ďalšej spolupráci, na jej forme a odplate.

Chcete pomôcť pomáhať?

Vážené kolegyně a kolegovia, pozývame vás zapojiť sa do projektu poskytovania *pro bono* právnej pomoci pre obe domáceho násillia. Advokátovi bude prideľený žiadateľ na základe dohody s koordinátorom SAK (**chladekova@sak.sk**). Obracajú sa na nás klienti z celého Slovenska, preto uvítame advokátov naprieč všetkými regiónmi. Súčasťou projektu je aj možnosť absolvovať kurz a prístup k doplnkovým vzdelávacím materiálom na online platforme Rady Európy **HELP**.

Už vám neuniknú žiadne informácie!

Dôležité informácie a aktuality z diania v advokácii a na komore nájdete na našich sociálnych sieťach:

www.facebook.com/advokatinavasejstrane

pridajte sa do uzavretej skupiny pre advokátov
Advokáti spolu - SAK

www.linkedin.com/company/sak-sk

sledujte aj našu oficiálnu stránku na profesnej
sieti LinkedIn

advokáti
proti násiliu

pridajte sa k projektu
a pomáhajte spolu
zraniteľným osobám

DUŠEVNÝ WELLNESS ADVOKÁTA

Kedy je ten vhodný čas ísť na „mind massage“?

Bulletin slovenskej advokácie vám od septembra 2020 prinášal sériu článkov na rôzne témy z oblasti manažmentu stresu a prevencie vyhorenia.

Dúfame, že vás oslovili a inšpirovali venovať sa téme individuálne podľa vašich potrieb.

*Na záver sme pre vás pripravili rozhovor s externými konzultantkami, s pomocou ktorých sme pripravovali rubriku – **Zuzanou Reľovskou** a **Katarínou Linczényiovou**.*

■ **Vďaka spätnej väzbe môžeme povedať, že téma zvládania stresu a posilňovania mentálnej odolnosti vyvolala u našich čitateľov záujem. Možno badať aj celkové zvýšenie záujmu o túto tému v rôznych médiách a o doplnkové informácie už nie je núdza. Dobre napísaný článok je impulzom zamyslieť sa nad vlastnými reakciami, môže nás správne nasmerovať a posunúť vpred. Kedy však odporúčate, aby sa niekto venoval téme intenzívnejšie a obrátil sa aj na odbornú pomoc v tejto oblasti?**

Zuzana Reľovská: Ak sa opakovane stretávate s tým istým problémom, napr. prílišnou sebakritikou. Ak máte tendenciu byť perfekcionista, nedovolíte si urobiť chybu a ak sa jej dopustíte, ťažko odpúšťate nedokonalosť samému sebe. Tráviť čas rozmyšľaním, čo ste urobili zle a ako zle to bolo prijaté okolím. Môžu to byť situácie, keď sa opakovane v rôznych podobách prejaví nízke sebavedomie, podceňovanie seba samého, prílišná pozornosť k detailom alebo sa dlhodobo neviete zbaviť stresu, ktorý sa môže prejavovať úzkosťou, či inými zdravotnými ťažkosťami.

Ak sa stretávate s podobným (skôr negatívnym) prístupom k sebe a je náročné preniesť pozornosť na hľadanie ponaučenia, prípadne benefitov konkrétnej chyby, je načase zamyslieť sa, či je vo vašich silách tento prístup zmeniť.

Katarína Linczényiová je zakladateľkou LIA Institute, mentorka mentálnej reziliencie a stres manažmentu, lektorka MBCT (Mindfulness based cognitive training), certifikovaná koučka, motivačná rečníčka a bývalá profesionálna športovkyňa, reprezentantka Slovenska vo freedivingu, kto-

rá ponorom do hĺbky 85 m na jeden nádych dosiahla tretí najlepší ženský výkon na svete v roku 2013. Na tému stres pravidelne prednáša ako hosť na medzinárodných konferenciách, napr. *CEO Summits*, *Innovative Legal Services Forum*, *TEDx*. Vzdelanie získala na viacerých inštitúciách vrátane Oxfordu. Semináre vedie najmä v krajinách EÚ, ale pôsobila aj v Austrálii a v USA.

Zuzana Reľovská vyštudovala psychológiu a vyše 15 rokov pracovala v oblasti personalistiky a rozvoja leadrov. Témam v oblasti wellbeing ako duševné zdravie, prevencie vyhorenia a budovanie odolnosti v roli lídra, sa venuje viac ako 10 rokov.

Dizajnuje a lektoruje rozvojové programy pre organizácie naprieč odvetvami biznisu, venuje sa individuálnemu a skupinovému koučingu. Na www.burnout.sk vedie blog o syndróme vyhorenia a vo voľnom čase robí mentorku neziskovým organizáciám. O jej vlastnej skúsenosti s vyhorením sa môžete dočítať aj v rámci projektu *Nevyhoreni* na www.nevyhoreni.forbes.sk.

Možno by vám dobre padlo porozprávať sa s niekým o tom, ako sa máte, ako prežívate posledné mesiace, alebo sa dlhšie zaoberáte niečím a neviete sa pohnúť. Chýba vám energia, motivácia a radosť z vecí, ktorým sa venujete. Práve v momente, keď vám napadne, či by sa azda nenašiel niekto, kto „sa vyzná“ a s podobnými témami by vedel pomôcť, je ten správny čas. Neváhajte a oslovte odborníka.

Katarína Linczényiová: Ja sa rada pozerám na danú problematiku z dvoch perspektív. Jedna je mentálne zdravie a mentálny wellness a druhá je vzdelávanie a sebarozvoj.

Pokiaľ subjektívne vnímam, že sa psychicky necítim dobre, alebo sa trápim, stagnujem, cítim, že moje psychické rozpoloženie má negatívny vplyv na moje fungovanie v každodennom živote, v takomto prípade je určite vhodné čo najskôr vyhľadať pomoc odborníka a tu pravdepodobne hovoríme o sfére mentálneho zdravia.

Na druhú stranu, podľa mňa človek nepotrebuje „dostať sa na dobrý dôvod“ na to, aby investoval do vlastného sebarozvoja, sebapoznania, vzdelania, well-beingu alebo prevencie. Za odborníkom môžeme ísť aj keď sa máme chuť rozvíjať, učiť sa nové veci, objaviť viac o sebe samom, nielen vtedy ak vnímame, že „už máme problém“. Keď nás bolí niečo v tele, ideme za doktorom, keď nás bolí duša, môžeme ísť

tiež za odborníkom. Keď sa chceme naučiť matematiku, nájdeme si učiteľa, keď sa chceme naučiť ako meditovať alebo relaxovať, tiež si vieme nájsť učiteľa.

■ Kde teda začať?

ZR: V prvom rade je dôležitá vôľa a ochota pracovať na sebe. Ak však nevieme nájsť vlastné zdroje a pomôcť si sami, je úplne v poriadku nájsť niekoho, kto nás vypočuje a podporí v hľadaní zdrojov, definovaní hodnôt a smerovania. A bude nás sprevádzať malými krokmi k tým veľkým.

Terapia ako aj koučing môže byť veľmi užitočná prevencia pred ťažkosťami spôsobenými dlhodobým stresom alebo ignorovaním svojich potrieb, nech už sú na akejkoľvek úrovni (mentálne, sociálne, emocionálne). Tak ako sa staráme o svoje telo dobrým jedlom, spánkom alebo cvičením, potrebujeme sa starať o svoju myseľ. Čím lepšie si myseľ vyživujeme, relaxujeme, čistíme, či ošetrujeme, tým vyššiu kvalitu života môžeme mať aj v ostatných oblastiach, ako sú vzťahy, emócie, zmysluplnosť.

Odborníci v oblasti duševného zdravia vám pomôžu aj zdefinovať, aký typ pomoci, či podpory je pre vás aktuálne najvhodnejší. Odborne vedený rozhovor je ako masáž, ktorá môže uvoľniť tlak v hlave, „mind massage“. Rozhovor, po ktorom sa myseľ uvoľní a dokáže zregenerovať.

KL: Začala by som akceptáciou situácie, v ktorej sa nachádzam, akceptácie samého seba. Či už zvažujem navštíviť kouča alebo psychológa, pravdepodobne mám na to dôvod. V našej spoločnosti je, žiaľ, stigma okolo slova „mentálny“ – je jedno či hovoríme o mentálnom zdraví alebo kurze meditácií, ľudia na to reagujú s predsudkami a strachom, čo vyúsťuje do toho, že sa aj sami pred sebou hanbíme akceptovať fakt, že možno ma niečo v živote trápi a navštíviť odborníka by mi mohlo pomôcť. Keď si zlomíme nohu, berieme to ako samozrejmosť ísť k lekárovi, to isté platí o vzdelávaní, ak niečo nevieme, tak hľadáme možnosti, ako sa to naučiť a nepovažujeme to za niečo zlé.

Za prvý krok teda považujem uvedomiť si, že je v poriadku nebyť „mentálne fit“, byť „v strese“ alebo nebyť „perfektný“ a že je správne obrátiť sa na odborníka, nie je to znak slabosti, ba naopak, znak vnútornej sily. Druhý krok by bolo pomenovanie toho čo ma vlastne trápi, resp. čo by som chcela zmeniť alebo dosiahnuť a podľa toho by som rozmýšľala, ktorý odborník mi vie najlepšie pomôcť. Dôležité je vybrať si odborníka, ktorý má dostatočné akreditácie aj skúsenosti.

■ **Téma „well-being“ je prierezová, zasahuje tak do psychologického, ako i kariérneho poradenstva či tzv. mentoringu a koučingu. Ako sa vyznať v tom, ktorým smerom sa vybrať? Kedy by ste odporučili zväziť psychológia či psychoterapeuta?**

ZR: Ak sa nemáte dobre a neviete si pomôcť sám alebo jednoducho svoj duševný stav neviete ani veľmi pomenovať, či mu úplne nerozumiете, je dobré pozrieť sa na to, ako dlho sa už v podobnom stave nachádzate. Ak vám tento stav zasahuje do života a bráni vám v normálnom fungovaní viac ako

2 týždne, je úplne na mieste obrátiť sa na psychológa, psychiatra, prípadne všeobecného lekára ohľadom diagnostiky závažnejších ochorení, ako je napr. depresia, alebo iné zdravotné problémy.

Vyhľadať psychológa odporúčam však aj vtedy, ak máte pocit, že to síce nie je vážne, ale nejak sa neviete pozbierať. Je ťažké priznať si, že nie sme expertom na svoj vlastný život. Ak sa však staráme o svoje telo tým, že sa najeme, vyspíme, zacvičíme si, prečo sa nepostarať aj o svoju myseľ a emócie?

Psychológ je vybavený vedomosťami a diagnostickými metódami na to, aby dokázal zistiť, čo sa v klientovej psychike odohráva a ako to prípadne liečiť. Posudzuje vhodnosť jednotlivých liečebných metód a mnohokrát sprevádza klienta aj psychoterapiou.

Psychoterapeut nemusí byť vždy aj psychológom, ale po absolvovaní minimálne päťročného výcviku môže poskytovať psychoterapiu alebo poradenstvo. To v skratke znamená, že rešpektuje klienta a dôveruje jeho schopnostiam sám si nájsť správne riešenia svojej situácie, ak k tomu má správne podmienky. Nesnaží sa klienta liečiť, ale podporuje a sprevádza klienta pri rozvíjaní jeho vlastných schopností lepšie sa s problémom vyrovnávať alebo ho prekonať. Podpora a vytváranie podmienok a zdrojov vedúcich k zmene je doménou terapie. Psychoterapeutických škôl a smerov je viacero, tak ako smerov v koučingu.

KL: Tu vie byť hranica tenká, pretože bežný človek nevie úplne zhodnotiť, ktorého odborníka potrebuje. Ak je ale daný odborník trénovaný profesionál, tak by mal na úvodnom stretnutí s klientom jasne pomenovať sféru, ktorej sa venuje a aj s čím vie klientovi pomôcť – a s čím nie. Po takejto úvodnej diskusii kde aj klient pomenuje svoju situáciu, by mal daný odborník vedieť zhodnotiť, či je pre klienta vhodným výberom a ak nie, tak klienta odporučiť inde.

Ak by sme to mali veľmi zjednodušene rozdeliť, tak za psychológom treba ísť ak sa trápime, cítime, že nám nie je psychicky dobre, za koučom alebo mentorom môžeme ísť ak máme chuť rozvíjať sa. Za psychiatrom nás väčšinou pošle psychológ alebo obvodný lekár ak treba diagnostikovať ochorenie mentálneho charakteru ako napr. depresia.

■ **Kedy vyhľadať iné odborné poradenstvo v oblasti well-being? A kto to vlastne je ten mentor a kouč?**

ZR: Poznáme niekoľko druhov poradenstva.

Konzultant je expertom vo svojej oblasti, teda človek, ktorý investuje do svojho vzdelania, má prehľad o najnovších trendoch, výskumoch, teóriách, modeloch vo svojej oblasti. Well-being je celkovo mladé odvetvie, ale jestvuje niekoľko uznávaných odborníkov, ktorí sa témam venujú viac rokov.

Mentor je skôr poradca, sprievodca, niekto, kto má reálne skúsenosti a môže byť pre ostatných vzorom či myšlienkovým (opinion) lídrom. Dokáže zrozumiteľne zdieľať svoje skúsenosti a jeho hlavnou úlohou je podporiť proces rozvoja a učenia sa, poskytovať rady a spätnú väzbu.

Well-being coach je profesionál, ktorý podporuje klienta v dosahovaní pozitívnych zmien v jeho živote, hľadaní zdro-

jov spojených s hlbšími hodnotami a celkovom zlepšovaní kvality života. Či už sa to týka mentálnej, emocionálnej, fyzickej, či spirituálnej oblasti, keďže well-being pokrýva široké spektrum potrieb „ľudskej bytosti“.

KL: Kouč nedáva rady, nezdieľa dojmy, pretože verí, že klient je sám pre seba najlepším poradcom a vie prísť na riešenia, ak je správne navedený. Cieľom koučingu je naviesť klienta k osobnému a profesionálnemu rastu, dosiahnutiu cieľov a naplneniu potenciálu.

Mentor dáva inšpiráciu, motiváciu, ale iba vo veľmi úzko zameranej oblasti a na základe svojich vlastných bohatých životných skúseností. Za mentorom prichádzajú klienti, ktorí majú záujem vedieť, ako v podobnej situácii, v ktorej sú oni, postupoval mentor.

Lektor/tútor/tréner učí a prezentuje špecifické fakty, zručnosti alebo techniky, ktoré môžu mať aj všeobecne známe pravidlá a ktoré môžu byť súčasťou skupinových vzdelávacích programov. Napr. dýchacie a relaxačné cvičenia alebo techniky asertívnej komunikácie, *mindfulness* a pod.

Motivačný spíker je profesionál, ktorý sa špecializuje na umenie rečnickeho prejavu. Jeho hlavným cieľom je inšpirovať masu ľudí v publiku pomocou autentického príbehu, aby prehodnotili svoj prístup k téme mentálneho zdravia alebo k podobnej téme, resp. aby sa zamysleli sami nad sebou.

■ Čo môže poskytnúť zamestnávateľ svojim zamestnancom na podporu zdravého pracovného prostredia?

ZR: Rôzne štúdie potvrdzujú, že zamestnanci v organizácii najviac oceňujú, ak o svojich vlastných ťažkostiach s mentálnym zdravím otvorene hovoria ľudia s najvyšších pozícií. Zdieľanie a priznanie zraniteľnosti aj na najvyšších postoch najviac prispieva k celkovej destigmatizácii problémov s duševným zdravím.

Pre zamestnanca je dôležité, aby v práci cítil bezpečie, rešpekt, mal korektné vzťahy, autonómiu a možnosť otvorene povedať svoj názor. A takéto prostredie pre väčšinu zamestnancov vytvára priamy nadriadený a vedenie firmy. Vzdelávanie vedúcich pracovníkov v témach spojených s psychológiou prežívania je nevyhnutnosťou pre udržateľnosť businessu v najbližších mesiacoch či rokoch.

Zamestnávateľa môžu zväziť takisto využitie *Employee Assistance Program – EAP*. Tento program poskytuje zamestnancom zdroje a podporu v otázkach spojených s problémami, ktorým môžu čeliť aj mimo práce. Ponúka konzultácie prostredníctvom telefonického hovoru alebo videohovoru s psychológmi, terapeutmi, či koučmi. Poradenstvo zahŕňa aj finančné či iné služby. Zamestnanci majú k dispozícii anonymnú linku, na ktorej sa môžu spojiť s konkrétnym profesionálom.

KL: Tu treba povedať, že ak organizácia, resp. firma berie mentálny well-being svojich zamestnancov, resp. členov vážne, tak nestačí len občas zorganizovať nejaký krátky hodinový webinár, párkrát do roka.

Ja osobne identifikujem štyri sféry, ktorým sa treba venovať, ak chceme problematiku riešiť komplexne.

Po prvé, urobiť si prieskum ohľadne organizačnej kultúry a levelu stresu v spoločnosti, pričom takýto prieskum aj jeho výsledky by mali byť pripravené aj skonzultované so špecialistom na oblasť firemného well-beingu. Na základe výsledkov sa dá potom pripraviť well-being stratégia a návrh na zlepšenie procesov vo firme.

Po druhé, well-being stratégia zahŕňa osvetovú kampaň, ktorej cieľom je odstigmatizovať tému stresu v organizačnej kultúre a vytvoriť prostredie psychologického bezpečia – čo znamená, že ľudia sa neboja hovoriť o svojom mentálnom well-beingu.

Po tretie, tréning soft skills a vzdelávacie programy pre lídrov a manažérov, v ktorom sa naučia nielen ako zvládať vlastný stres, ale aj ako majú postupovať v prípade, že ľudia v ich tíme, za ktorých majú zodpovednosť, prežívajú stres.

Po štvrté, ponúknuť všetkým zamestnancom aj lídrom možnosť individuálneho sedenia či už s psychológom alebo koučom, v prípade, že to potrebujú.

Ďakujeme za možnosť spoločne sa venovať problematike mentálnej odolnosti a rozvoja a prajeme vám, aby ste počas leta načerpali potrebnú energiu.

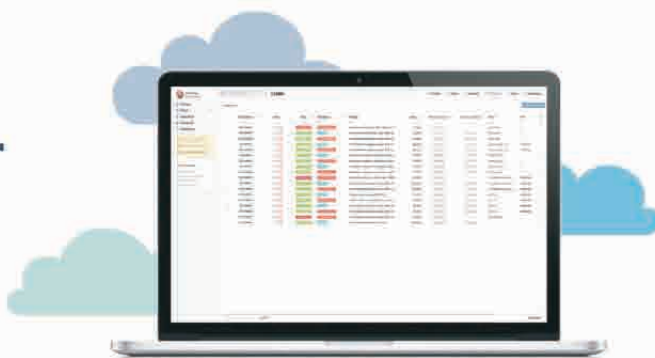
Mgr. Michaela Chládeková, PhD.
Odbor medzinárodných vzťahov SAK

Clerk.

TVOJ NOVÝ KONCIPIENT

Jednoduchý nový softvér pre malé a stredné advokátske kancelárie.

Teraz na 30 dní zadarmo na www.clerk.sk.

Bezpečná Wi-Fi? Teraz ju môže mať každý aj bez IT oddelenia

Bezpečnosť alebo jednoduchosť? Známa európska právnická firma hľadala spôsob, ako prepojiť svojich osem pobočiek po celom svete bez toho, aby ohrozila dôverné údaje, s ktorými pracuje a aby zároveň nemusela na správu takejto siete vytvárať celé nové IT oddelenie. Napokon našla riešenie, ktoré ponúka bezpečné pripojenie a zároveň je nenáročné na správu. To je teraz k dispozícii aj pre slovenské advokátske kancelárie či právnické firmy.

„Právo je špecifické odvetvie. Advokátske kancelárie si vyžadujú zabezpečenie na najvyššej úrovni, no zväčša si nemôžu dovoliť pokročilé IT riešenia ako veľké korporácie či priemyselné podniky. Práve pre takéto spoločnosti je vhodné riešenie Cisco Meraki,“ hovorí Peter Gottstein, CEO zo spoločnosti DITEC Commerce s. r. o. Dcérska spoločnosť spoločnosti DITEC a. s. je dlhodobým partnerom Slovenskej advokátskej komory a spôsob, ako jednoducho, spoľahlivo a bezpečne vyriešiť sieťové požiadavky ponúka opäť so špeciálnou výhodou pre všetkých jej členov, samozrejme aj pre koncipientov.

Jednoduché

Pre spomínanú právnickú firmu nasadenie Meraki znamenalo prepojenie ôsmich pobočiek v Európe a v Ázii, pričom celé IT v nej má na starosti jediný človek.

Meraki umožňuje správu sieťových a aplikačných služieb zo zabezpečeného cloudu prostredníctvom prívetivého a rýchleho grafického rozhrania. V praxi to znamená, že celé nastavenie siete možno jednoducho vyklikáť za pár minút presne podľa potrieb. Rozšírenie siete do kancelárie v inom meste či do domácej pracovne je otázkou pripojenia prístupového bodu k napájaniu a k internetu a všetko ostatné sa udeje automaticky.

Bezpečné

Pohodlnosť však neprichádza na úkor bezpečnosti. „Meraki komunikuje so zariadeniami cez zabezpečený dátový kanál, pričom si s nimi nevymieňa žiadne používateľské dáta,“ vysvetľuje Peter Gottstein.

Riešenie podporuje viacero virtuálnych izolovaných sietí. Advokátska kancelária si tak jednoducho môže zriadiť bezpečné bezdrôtové spojenie pre svojich zamestnancov bez obáv z toho, že by sa k ich komunikácii dostal ktokoľvek cudzí. Robustné autentifikačné nástroje a šifrovanie sa postarajú, aby sa citlivé dáta nedostali do nepovolaných rúk. Zároveň možno pár klikmi vytvoriť Wi-Fi pre hostí, ktorá je úplne oddelená od firemnej komunikácie, hoci používa rovnaký hardvér.

Riešenie bez kompromisov

Meraki poskytuje bezproblémovú integráciu s celým radom bezpečnostných technológií Cisco vrátane ochrany pred malvérom, prevencie a detekcie prienikov do siete, izolácie škodlivých súborov ako aj filtrovania obsahu.

Celý systém bezpečnosti je zastrešený skupinou Cisco Talos, ktorá je svetovým lídrom v identifikácii nových hrozieb na internete. Slovenská advokátska komora je tak spolu s miliónmi ďalších zákazníkov chránená aj pred novými nepoznanými hrozbami.

Meraki je štandardizované a cenovo výhodné riešenie s výhodnými obstarávacími nákladmi a nízkymi nákladmi na údržbu a podporu. Členom Slovenskej advokátskej komory spoločnosť DITEC Commerce s.r.o ponúka konzultácie, implementáciu a správu s jedinečnými cenovými podmienkami.

 DITEC Commerce

 CISCO
Partner

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ ČAK

**Stret záujmov bývalého
a nového klienta advokáta**

Je disciplinárnym previnením, ak advokát hoci právne zastupoval otca v opatrovníckej veci vedenej na okresnom súde o návrhu matky na úpravu pomerov rodičov k maloletému synovi, a v rámci tohto zastupovania získal od otca informácie o osobných, majetkových a finančných pomeroch jeho rodiny, po skončení tohto konania prevzal právne zastúpenie matky ako obvinenej v jej trestnej veci, v ktorej otec je jedným z poškodených, pre podozrenie zo spáchania majetkových trestných činov zneužitím osobných údajov otca.

*Rozhodnutie disciplinárneho senátu disciplinárnej komisie ČAK
z 24. januára 2019, sp. zn. K 80/2018¹*

Dotknuté ustanovenia:

- § 16 ods. 2, § 17 a § 19 ods. 1 písm. a), c) zákona č. 85/1996 Sb., o advokácii
- čl. 4 ods. 1 uznesenia predstavenstva Českej advokátskej komory č. 1/1997 Vestníka zo dňa 31. 10. 1996, ktorým sa stanovujú pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže advokátov Českej republiky (etický kódex) v platnom znení (ďalej len „etický kódex“),
- **obdobné ustanovenia slovenských právnych predpisov:** § 21 písm. a), d) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom znení

Uložené disciplinárne opatrenie – napomenutie**Z odôvodnenia:**

Disciplinárne obvinený nepochybne tým, že prevzal obhajobu pani S. K., obvinenej zo spáchania trestného činu na škodu bývalého klienta disciplinárne obvineného, konal v rozpore so stavovskými predpismi. Záujmy osoby obvinenej zo spáchania trestného činu a osoby trestným činom poškodenej sú celkom iste záujmy protichodné, vzájomne si odporujúce. Opatrovnícke konanie je typovo a za všetkých okolností konaním, v ktorom sa skúmajú zárobokové a všeobecné majetkové pomery účastníkov konania. Predmetné trestné konanie vedené pre podozrenie zo spáchania majetkových trestných činov (prečin poškodenia cudzích práv podľa § 181 ods. 1 písm. a) Trestného zákonníka, prečin podvodu podľa § 209

ods. 1 Trestného zákonníka, prečin krádeže podľa § 205 ods. 1 písm. a) Trestného zákonníka a prečin neoprávneného opatrenia, falšovania a pozmenenia platobného prostriedku podľa § 234 ods. 1 Trestného zákonníka zneužitím osobných údajov L. K.), ktorými bola spôsobená škoda bývalému klientovi advokáta, je potom podľa názoru disciplinárneho senátu právnou vecou, ktorá úzko súvisí s opatrovníckou právnou vecou. Obdobný charakter a skutkový základ oboch spomínaných právnych vecí znamená veľmi reálne nebezpečenstvo, že informácie, ktoré získal disciplinárne obvinený pri právnom zastupovaní otca v opatrovníckom konaní, mohli neoprávnene zvýhodniť pani S. K. v jej trestnej veci.

Pri úvahách o prípadnom druhu a výmere disciplinárneho opatrenia, prípadne možnosti upustiť od uloženia disciplinárneho opatrenia, disciplinárny senát vychádzal jednak už z vyššie uvedených východísk pre rozhodovanie o vine či nevine disciplinárne obvineného, zo závažnosti a intenzity zisteného disciplinárneho previnenia, postojom disciplinárne obvineného k prejednávaniu skutku a k celému disciplinárnemu konaniu a v neposlednom rade aj z osobných a majetkových pomerov disciplinárne obvineného. Na strane jednej je potrebné konštatovať, že konanie disciplinárne obvineného je natoľko závažným porušením povinností advokáta, že dosahuje miery potrebnej pre jeho kvalifikáciu ako disciplinárneho previnenia v zmysle § 32 ods. 2 zákona o advokácii. Navyše ide o konanie, ktoré pomerne závažne poškodzuje pohľad laickej i odbornej verejnosti na advokátsky stav. Na druhej strane nemožno prehliadať fakt, že disciplinárne obvinený sa zisteného konania dopustil po 25 rokoch

úplne bezúhonného advokátskeho života, bez nejakej zisť-nej či inej osobnej motivácii. Ďalej senát v prospech disciplinárne obvineného vyhodnotil jeho postoj k celej veci, kedy sa k spáchaniu opísaného skutku priznal, vysvetlil pohnútky svojho nesprávneho konania a najmä počas disciplinárneho konania si celkom uvedomil závažnosť svojho pochybenia, zaujal k veci plne kajúcny prístup a prijal svoju disciplinárnu zodpovednosť za prejednávany skutok. Postoj disciplinárne obvineného zreteľne nasvedčoval tomu, že si vzal pre svoju budúcu prax z celej veci vhodné poučenie. Disciplinárny senát dospel teda k záveru, že intenzita posudzovaného konania je síce ešte stále závažným porušením povinností ad-

vokáta, nie však porušením takej intenzity, aby bolo nutné pristúpiť k uloženiu iného ako najmiernejšieho disciplinárneho opatrenia.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Poznámka

1 Preložené a spracované podľa Vrábliková, P.: **Z kárné praxe.**
In: Bulletin advokacie, č. 3/2021, s. 72.

Právnu vetu a rozhodnutie preložila a spracovala
Mgr. Tatiana Frištková, advokátka

Bulletin advokacie prináša...

Vyberáme z čísla 5/2021 českého Bulletinu advokacie

V **úvodníku** s názvom *Sněm nejsou pouze volby* JUDr. Radim Miketa, podpredseda predstavenstva ČAK, opisuje situáciu v Českej republike v súvislosti s epidemiologickou situáciou a jej vplyvom na konanie Snemu Českej advokátskej komory. Vyjadruje nádej, že sa snem uskutoční prezenčnou formou a že ako vrcholný orgán advokácie prinesie závery a výsledky, ktoré potvrdia a rozvinú základné princípy, na ktorých je advokácia založená, a zvolení členovia orgánov budú naďalej vo všetkých smeroch vytvárať čo najlepšie podmienky na výkon advokátskej profesie.

Rubrika **Z odbornej literatúry** obsahuje recenzie publikácií *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Komentář* (M. Uříčar, V. Rámiš a kol.), *Komentář k zákonu o finanční kontrole ve veřejné správě* (J. Czudek Kranecová, D. Czudek, T. Koucká Höfferová, A. Vuongová).

Časť **Z kárné praxe** obsahuje ● Kárny príkaz kárného senátu Kárnej komisie ČAK z 30. 12. 2020, K 84/2020, podľa ktorého *advokát sa dopustil disciplinárneho previnenia tým, že po tom, ako bol opatrením sudkyne Okresného súdu vo V. ustanovený obhajcom obvinenému R. U. vo veci trestného stíhania pre prečin krádeže podľa § 205 ods. 2 trestného zákonníka, a toto ustanovenie mu bolo doručené spolu s trestným príkazom Okresného súdu vo V., podal proti tomuto trestnému príkazu odpor bez toho, aby mu na podanie odporu udelil obvinený R. U. a pokyn a bez toho, aby si na podanie odporu vyžiadal jeho stanovisko. V ten istý deň mu po podaní odporu proti trestnému rozkazu bol doručený list, v ktorom R. U. udeľuje kárne obvinenému pokyn nepodávať odpor proti trestnému príkazu ; ● Rozhodnutie odvolacieho kárného senátu z 19. 2. 2021 v spojení s rozhodnutím kárného senátu Kárnej komisie ČAK z 22. 11. 2019, sp. zn. K 140/2017, podľa ktorého *advokát sa dopustil disciplinárneho previnenia tým, že ako právny zástupca oprávnených, a to Z. M. a Ú., s. r. o., ako pô-**

vodných oprávnených a J. P. ako nového oprávneného, v exekučnej veci vedenej na Exekútorskom úrade Praha 6, súdneho exekútora JUDr. E. J. proti povinnému M. M., právne zastúpenému advokátom Mgr. M. Š., vo svojej advokátskej kancelárii pri spoločnom rokovaní s Mgr. M. Š. v neprítomnosti svojich klientov vyhotovil bez vedomia Mgr. M. Š. zvukový záznam tohto rokovania, bez toho, aby mal jeho súhlas alebo súhlas M. M., a tento zvukový záznam využil pre zápis trestného oznámenia podaného menom jeho klienta J. P. a menom svojím v uvedenej exekučnej veci na pokyn klienta Ú., s. r. o., pre zápis a podanie odvolania oprávneného proti uzneseniu súdneho exekútora o odloženie vykonanie exekúcie a vyjadrenie oprávneného k návrhu na zastavenie exekúcie.

Časť **Z advokacie** sa venuje histórii existencie Únie rodinných advokátov, ktorá bola založená na jeseň v roku 2017 ako odpoveď na iný, už existujúci a dobre fungujúci odborný Spolok rodinnoprávnych a opatrovníckych sudcov. Bolo otázkou času, kedy sa rodinní advokáti osamostatnia a založia vlastnú organizáciu. Na rozdiel od Únie obhajcov, ktorá sa zameriava na verejné právo, je doménou ÚRA právo rodinné, alebo skôr a presnejšie, rodina v multidisciplinárnom poňatí. Spolok vznikol za účelom vnútorného vzdelávania rodinných advokátov a výmeny skúseností. ÚRA každoročne usporiada vlastných desať vzdelávacích podujatí (workshopy či seminárov) a jednu veľkú celoštátnu konferenciu s názvom *Rodina v práve a bezprávie*. ÚRA sa vyjadruje k legislatívnym návrhom dopadajúcim na rodinu a prijíma stanoviská v najdôležitejších veciach, napríklad pri zisťovaní názoru dieťaťa, pri striedavej starostlivosti, alebo oprávnený záujem klienta. V tomto roku má ÚRA v pláne pokračovať vo výcviku neprávnických zručností a v organizovaní supervíznych stretnutí a vzdelávaní v problematike vývojovej psychológie dieťaťa.

Príspevky z právnej teórie a praxe sú venované nasledovným problémom:

Mgr. Petra Vrábliková

Kontrola klienta a náhradní způsoby identifikace a kontroly klienta podle AML zákona – část druhá

Skutočnosť, že klient (v zmysle § 4 ods. 5 AML zákona) nerokuje s advokátom osobne, nezabavuje advokáta povinnosti vykonať jeho identifikáciu a kontrolu v celom zákonom po-

EUROKÓDEX JUDIKATÚRA A MONOTEMATIKY

odborná online knižnica

Predstavujeme vám nový online produkt **Eurokódex judikatúra a monotematiky** – v siedmich oblastiach nájdete judikatúry a monotematiky v praktickej online podobe s **fulltextovým vyhľadáváním**, s **aktívnymi odkazmi na rozhodnutia súdov** a s **možnosťou vygenerovať dokument vo formáte PDF**.

Oblasť Daňové právo

- Daňové judikáty 2018
- Judikatúra ESD k dani z pridanej hodnoty
- Judikatúra Najvyššieho súdu SR k dani z pridanej hodnoty

Oblasť Občianske právo

- Judikatúra k bezpodielovému spoluvlastníctvu manželov
- Judikatúra k dedičskému konaniu
- Judikatúra k dobrým mravom v občianskom, obchodnom a pracovnom práve
- Judikatúra k osobitným procesným postupom a odvolaniu
- Judikatúra krajských súdov k CMP 2019 – 2020
- Judikatúra krajských súdov k CSP 2019 – 2020
- Judikatúra krajských súdov k SSP 2019 – 2020
- Judikatúra krajských súdov k CMP
- Judikatúra krajských súdov k CSP
- Judikatúra krajských súdov k SSP
- Judikatúra Najvyššieho súdu SR k dovolaniu
- Judikatúra k ochrane osobnosti
- Judikatúra k zmlúvam o prevode vlastníctva
- Medzinárodné právo súkromné – výber predpisov
- Nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od nevlastníka
- Judikatúra k neodkladným opatreniam v rodinnom práve
- Judikatúra k rozvodu, výživnému a výkonu rodičovských práv

Pripravujeme:

- Judikatúra k zmlúvam prenechaní vecí na užívanie - nájomné, pôžička, výpožička, ubytovanie
- Judikatúra k doručovaniu

Oblasť Pracovné právo

- Judikatúra k zástupcom zamestnancov
- Judikatúra k nárokom z neplatného skončenia pracovného pomeru
- Judikatúra k náhrade škody v pracovnom práve
- Judikatúra ku skončeniu pracovného pomeru
- Vzory z pracovného práva

Pripravujeme:

- Judikatúra k bezpečnostnému manažmentu podnikateľov
- Judikatúra k doručovaniu v pracovnom práve

Oblasť Obchodné právo

- Judikatúra k nekalej súťaži
- Judikatúra ku konaniu podnikateľa

Pripravujeme:

- Judikatúra k obchodným spoločnostiam a družstvám
- Judikatúra k zmlúvam o prevode vlastníctva v obchodnom práve
- Judikatúra k zmluve o dielo

Oblasť Správne právo

- Judikatúra Správne trestanie na Slovensku a v európskom priestore
- Judikatúra k Správnemu poriadku a Správnemu súdnemu poriadku 2. diel
- Čierna stavba
- Judikatúra k zákonu o štátnej službe príslušníkov PZ, SIS, ZVJS a ŽP
- Judikatúra k Správnemu poriadku a Správnemu súdnemu poriadku
- Všeobecné správne konanie – Teória a prax

Oblasť Trestné právo

- Znalec v trestnom konaní
- Obvinený v trestnom konaní - judikatúra
- Výber stanovísk trestnoprávneho kolégia NS SR
- Svedok v trestnom konaní

Pripravujeme:

- Judikatúra k väzbe

Oblasť Ústavné právo

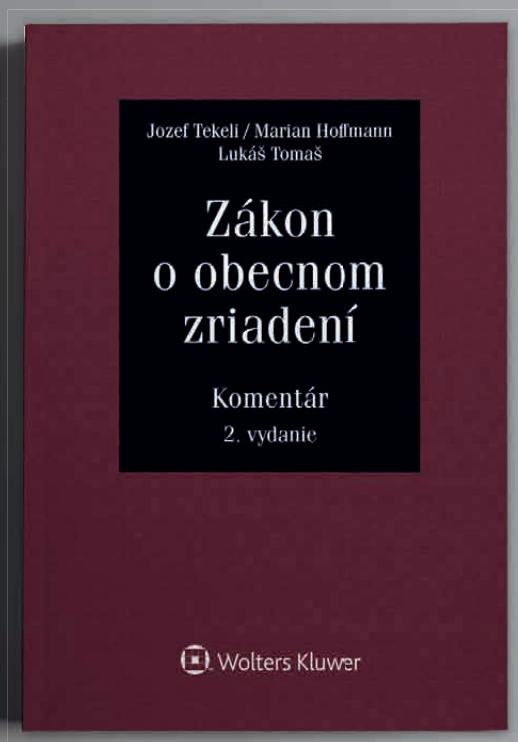
- Judikatúra k právu združovania
- Nariadenie GDPR - Veľký komentár
- Nariadenie GDPR - Veľký komentár, 2. aktualizované vydanie

Pripravujeme:

- Judikatúra ÚS k prietahom v konaní

Ročný online prístup k jednotlivým
oblastiam si môžete zakúpiť v e-shope

www.zakon.sk

Zákon o obecnom zriadení – komentár, 2. vydanie

Jozef Tekeli, Marian Hoffmann, Lukáš Tomaš

Komentár poskytuje dokonalý výklad jednotlivých ustanovení zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov vo väzbe na najdôležitejšie súvisiace právne predpisy. Ide o najkomplexnejšie dielo pojednávajúce o obecnom zriadení na knižnom trhu v Slovenskej republike. Komentár nadväzuje na úspešné prvé vydanie z roku 2014. Od prvého vydania komentára v roku 2014 medzičasom došlo, najmä v roku 2018, k významným novelám zákona o obecnom zriadení, ktoré už vyvolali nutnosť zásadnej aktualizácie diela.

Dielo však nie je len o reflektovaní novej právnej úpravy, ale ide hlbšie a v podstate je novým dielom.

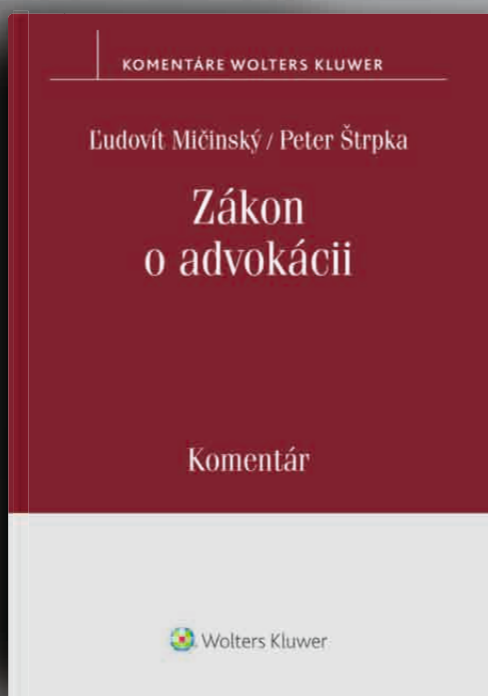
Autori doplnili vlastný komentár jednotlivých ustanovení zákona o právne vety najnovších súdnych rozhodnutí.

Publikácia je určená predstaviteľom samosprávy, zamestnancom obcí, sudcom, prokurátorom, advokátom, ako aj odbornej verejnosti, ktorá prichádza do kontaktu s obecnou samosprávou.

68 € s DPH
920 strán

www.odborneknihy.sk

PRIPRAVUJEME

Zákon o advokácii – komentár

Ludovít Mičinský, Peter Štrpka

Autori sa v komentári zameriavajú okrem štandardného výkladu zákona o advokácii aj na širšie vysvetlenie jednotlivých aspektov výkonu advokácie vo vzťahu ku klientom, orgánom, ale aj vo vzťahu k iným advokátom a k samotnej Slovenskej advokátskej komore.

Dôležitou súčasťou komentára je výber relevantnej slovenskej a českej judikatúry, judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva. Komentár dopĺňa tiež výber relevantných disciplinárnych rozhodnutí Slovenskej advokátskej komory a Českej advokátskej komory. Publikácia obsahuje platné a účinné znenie zákona o advokácii, stavovských predpisov SAK. Do komentára budú zapracované aj najdôležitejšie zmeny stavovských predpisov SAK po konferencii advokátov konanej v júni 2021.

www.odborneknihy.sk

žadovanom rozsahu. Kým rozsah identifikácie je v zásade predpísaný zákonom a bude vždy totožný, hĺbku tejto kontroly stanovuje vždy povinná osoba, teda advokát. Je pritom jedno, či má klienta (v zmysle § 4 ods. 2 AML zákona) pred sebou, alebo nie. Výnimku tvorí overenie podoby spojenej len s prvotnou osobnou identifikáciou. Osobná identifikácia (face to face) je dôležitým nástrojom poznania klienta, avšak z dôvodov čisto praktických nemôže byť nástrojom jediným.

doc. JUDr. Petr Tégl, Ph.D.

doc. JUDr. Filip Melzer, LL.M., Ph.D.

K domněnce opuštění nemovitě věci

dle § 1050 odst. 2 o. z. a jejím právním následkům

V posledných rokoch sa pri rôznych príležitostiach opakovane objavujú tvrdenia, že v prípade nehnuteľností, pri ktorých nie je zo zápisu v katastri nehnuteľností vlastníkom identifikovateľný a vlastníka nie je možné zistiť ani postupom podľa § 65 katastrálneho zákona, sa po uplynutí 10 rokov od nadobudnutia účinnosti OZ stane vlastníkom týchto nehnuteľností Česká republika, a to na základe § 65 ods. 9 katastrálneho zákona v spojení s § 1050 ods. 2, § 1045 ods. 2 a § 3067 OZ. Takéto názory pravidelne zaznievajú najmä zo strany Úradu pre zastupovanie štátu vo veciach majetkových, prípadne Českého úradu zememeračského a katastrálneho. Uvedené závery sú však v rozpore so zákonnou koncepciou vyššie uvádzaných ustanovení OZ a katastrálneho zákona, keď nerešpektujú zmysel týchto pravidiel a ich vzájomný vzťah. Cieľom tohto článku je preto upozorniť na tieto nezrovnalosti a ponúknuť odlišný pohľad, ktorý lepšie vyhovuje aktuálnej právnej úprave a jej jednotlivým konštrukciám. Ďalej sa zaoberá najmä niektorými interakciami medzi uvedenými pravidlami; v tejto súvislosti však vznikajú aj ďalšie nadväzujúce problémy, ktorých riešeniu sa budú autori v najbližšej dobe venovať v samostatnom článku.

doc. JUDr. Jan Kocina, Ph.D.

Promlčení zástavního práva a nařízení prodeje zástavy

Cieľom článku je upozorniť na špecifickú problematiku, ktorá sa vzťahuje na premlčanie záložného práva a nariadenia predaja založenej veci, a to vtedy, ak sú predmetom založenia nehnuteľnosti.

JUDr. Vlastimil Pihera, Ph.D.

soc. JUDr. Kateřina Ronovská, Ph.D.

Rozpaky nad evidencí skutečných majitelů

Začiatkom júna t.r. nadobudol účinnosť zák. č. 37/2021 Zb. o evidencii skutočných majiteľov. Podľa dôvodovej správy si kladie za cieľ „riadne transponovať do českého právneho poriadku niektoré nové požiadavky týkajúce sa evidovania skutočných majiteľov“ piatej AML smernice a tiež odstrániť nedostatky doterajšej úpravy evidencie obsiahnutej v § 118a a nasl. zák. č. 304/2013 Zb. o verejných registroch fyzických a právnických osôb a evidenciu zvereneckých fondov.

JUDr. Eva Dobrovolná, Ph.D., LL.M.,

K zastoupení strany více zmocněnci v civilním procesu

V platnom občianskom súdnom poriadku (OSŘ) nie je pripustené zastúpenie strany viacerými zástupcami (§ 24 ods. 1

OSŘ). Článok sa stručne zamýšľa nad dôvodmi tohto obmedzenia a prípadnými výhodami a nevýhodami opačného riešenia, teda pripustením možnosti zastúpenia strany viacerými splnomocnencami. Využíva pritom skúsenosti právnych poriadkov, kde je takáto úprava tradične obsiahnutá.

JUDr. Karel Svoboda, Ph.D.,

Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti jako vysvobození dlužníka?

Veritelia zrejme navždy budú zápasit s tým, že niektorí dlžníci využijú všetky právne prostriedky a do úvahy pripadajúce právne výklady na to, aby sa vyhli splneniu záväzku. Autor sa zamýšľa nad inštitútom, ktorý môže slúžiť na „odklon“ majetku dlžníka v prospech iného, a možno len údajného veriteľa, môže byť notársky zápis so zvoľením k vykonateľnosti podľa § 71b notárskeho poriadku, a to aj v situácii, keď iný veriteľ už voči dlžníkovi získal súdne rozhodnutie, ktorým sa dlžníkovi zakazuje disponovanie majetkom.

doc. JUDr. Markéta Brunová, Ph.D. LL.M.

JUDr. Ivo Polanský

Kontradiktornost ve vykonávacím řízení trestním – řízení o přerušení a upuštění od výkonu trestu

Článok sa zaoberá zásadou kontradiktórnosti v kontexte vykonávacieho konania, konkrétne v súvislosti s konaním o prerušení a upustení od výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody zo zdravotných dôvodov. Autori sa zaoberajú teoretickými východiskami danej zásady, jej poňatím v Českej republike a možnosťou jej aplikácie vo vybraných vykonávacích konaniach. V týchto súvislostiach je potom poukázané na niektoré nežiaduce fenomény aplikačnej praxe, pričom sú navrhnuté aj možné spôsoby ich riešenia.

Mgr. Šárka Gondeková

Prohlášení viny jako kvalifikované doznání nekvalifikovaného

S účinnosťou od 1. 10. 2020 boli zákonom č. 333/2020 Zb. novelizované okrem iného trestný poriadok a trestný zákonník a do týchto právnych noriem bol vložený nový inštitút – vyhlásenie viny. Cieľom článku je analýza tohto nového inštitútu trestného práva, čo sa ním rozumie a či z hľadiska obhajoby ide o inštitút nepoškozujúci práva obvineného, resp. obžalovaného.

JUDr. Tomáš Plíhal

Seđm let účinnosti zákona o veřejných rejstřících a jeho deset novel

Zákon č. 304/2013 Zb. o verejných registroch právnických a fyzických osôb a o evidencii zvereneckých fondov je účinný viac ako sedem rokov. Počas svojej účinnosti bol už desaťkrát novelizovaný. Článok poukazuje na významné novely tohto zákona, napr. na zaradenie evidencie zvereneckých fondov a evidencie údajov o skutočných majiteľoch do režimu tohto zákona, hoci nejde o evidenciu osôb, a táto evidencia tak vlastne nepredstavuje verejné registre.

Ing. Nikoleta Macinská
kancelária SAK

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Katastrálny zákon Komentár

Fečík, M. – Jakubáč, R.: **Katastrálny zákon. Komentár.**

1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2021, 1 120 s.

Prvé vydanie komentára ku Katastrálnemu zákonu nakladateľstva C. H. Beck je najnovším a zatiaľ najrozsiahlejším komentárom ku katastrálnemu zákonu. Rozsah naznačuje, v autorskom príchovore priznanú, ambíciu ponúknuť dôsledný výklad jednotlivých ustanovení.

Cieľom autorov bolo poukázať na čo najviac aplikačných problémov, s ktorými sa stretli v praxi alebo pri analýzach normatívneho textu. Takúto ambíciu môžu mať iba skutočne erudovaní odborníci s bohatými skúsenosťami z katastrálnej praxe. Sú nimi **JUDr. Marián Fečík**, prokurátor netrestného odboru Generálnej prokuratúry SR, ktorý pred pôsobením na prokuratúre získal skúsenosti aj ako právnik katastrálneho odboru, a **Mgr. Róbert Jakubáč, PhD.**, dlhodobo pôsobiaci na legislatívno-právnom odbore Úradu geodézie, kartografie a katastra SR. Obaja autori majú s komentovaným predpisom okrem praktických aj lektorské a publikačné skúsenosti. Preto ich autorské spojenie možno považovať doslova za záruku kvality.

Okrem dôsledného spracovania aplikačných problémov deklarovali autori vo svojom úvodnom slove aj snahu o vyriešenie výkladových nezrovnalostí. Pri ňom preferujú systematický a teleologický výklad s prihliadnutím na princíp dobrej správy namiesto gramatického výkladu, ktorý by často mohol viesť k absurdným alebo nespravodlivým záverom.

Komentár začína takmer deväťdesiatstranovým výkladom k definícii inštitútu katastra nehnuteľností (§ 1 KZ). V ňom sa autori venujú všetkým kľúčovým otázkam spojeným s inštitútom katastra nehnuteľností, vrátane historického výkladu problematiky verejných registrov na území dnešného Slovenska a zásad spravovania katastra. Nasleduje podrobný výklad k vecným právam, ktoré sú predmetom registrácie v katastri nehnuteľností. Vďaka tomuto podrobnému úvodu sa čitateľ môže oboznámiť aj s právno-teoretickými otázkami súvisiacimi s jednotlivými spôsobmi nadobúdania vlastníctva (vrátane problematiky nadobúdania od nevlastníka) a s ostatnými vecnými právami vrátane užívacích práv. V závere autori formulujú pohľad na chyby a nepresnosti súčasnej právnej úpravy a stručne prezentujú návrhy *de lege ferenda* pre budúcu rekodifikáciu súkromného práva.

Dôsledne spracovanou je aj časť komentára venovaná zápisom práv k nehnuteľnostiam, s osobitne podrobným vý-

kladom k otázke rozhodovania o vklade. Ten sa venuje nielen priebehu vkladového konania, ale aj všetkým aspektom prieskumu vkladovej zmluvy, vrátane problematiky obmedzenia práv nakladať s nehnuteľnosťou z rôznych titulov. Rozbory načrtnutých problémov prinášajú nielen teoretický výklad, ale aj praktické informácie, ktoré sú užitočné nielen pre vkladárov, ale aj pre advokátov pri príprave vkladových zmlúv a realizácii procesných úkonov v jednotlivých štádiách katastrálneho konania.

Okrem (alebo aj napriek) širokému prehľadu spracúvaných otázok dbali autori aj na užívateľskú prehľadnosť. Preto sú jednotlivé časti výkladu podrobne rozčlenené do kratších, obsahovo súvisiacich, celkov. Čitateľ tak nemá problém rýchlo sa zorientovať ani v obsiahlom výklade. Pomôckou pri vyhľadávaní je aj vecný register, ktorý identifikuje jednotlivé pojmy nielen podľa strán, ale aj podľa ustanovení, ku ktorým sa viaže konkrétny pojem.

Prílohou komentára sú ako praktický doplnok aj vyhláška č. 416/2009 Z. z. ako a k vyhláška č. 22/2010 Z. z., na ktoré autori na viacerých miestach odkazujú. Ako je to v beckovej edícii komentárov zvykom, samozrejmosťou výkladu ku každému ustanoveniu je prehľad dostupnej slovenskej a zahraničnej literatúry a prehľad judikatúry. Aj pri prehľade judikatúry sa autori snažili uľahčiť čitateľovi vyhľadanie vhodného rozhodnutia, keďže atypicky zoradili súvisiace rozhodnutia po vecných celkoch.

Dôsledne spracovaný komentár možno odporúčať nielen pracovníkom katastrálnych odborov, ale aj všetkým advokátom a advokátskym koncipientom venujúcim sa problematike katastra. Táto prakticky spracovaná publikácia poskytne nielen základný prehľad v problematike, ale nové informácie prináša aj skúseným praktikom. Ako uvádzajú samotní autori: „Tento komentár ku katastrálnemu zákonu nie je prvý a nebude ani posledný. Je a chvíľu zostane ten najrozsiahlejší. Dĺžka, či kvantita nie sú síce zárukou kvality, avšak je to aspoň niečo. Niečo, čo môže inšpirovať čitateľa, či už odborne fundovaného, ako má konať alebo rozhodnúť, prípadne i osobu právne nepoškvrnenú v jej ďalšom postupe.“

JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.
advokátka

Rozlúčili sme sa s Ing. arch. Jozefom Struhařom

V období, keď sme začali prípravné práce a úvahy o tom, že by sme nemali chodiť s centrálou slovenskej advokácie po podnájdoch, bola situácia s investičnou výstavbou v rokoch 1987 – 1988 veľmi zložitá. Predovšetkým bol vydaný zákaz stavieb administratívnych budov. Túto prekážku sme prekonávali tak, že našu novú budovu pripravovanú do výstavby sme nazvali ako Dom právnych služieb. Čakala nás však úloha zoťať ďalšie hlavy zlomyseľného draka. Jednou z dôležitých úloh bolo získanie pozemku v centre Bratislavy, na ktorom by sme mohli postaviť našu budovu. Potom to boli financie potrebné na zaplatenie investície, získanie dodávateľa a teraz sa dostanem k vlastnej téme, o ktorej chcem písať, a to nájdenie vhodného a schopného projektanta.

S Ing. arch. Jozefom Struhařom ma zoznámil dlhoročný priateľ Ing. Jozef Eisenreich. Odporučil mi ho na projekčné práce ako verzirovaného projektanta, výnimočného autora mnohých projektov na Slovensku, za čo som mu bol vďačný. V Jozefovi Struhařovi som poznal odborníka mnohých talentov, tvorivého, pracovitého a dobrosrdečného človeka, s ktorým sme sa stretávali každú stredu, aby sme zhodnotili, čo sme urobili a čo nás čaká. V jeho osobe sme získali autorizovaného odborníka na stavbu sídla budúcej advokátskej komory. Ani bez jedného z nich by naša budova nemohla existovať.

Jozef Struhař sa narodil 29. 12. 1935 na slovensko-moravskom pomedzí v Štítné nad Vlárí. V roku 1955 bol prijatý na Fakultu architektúry a pozemného stavitelstva SVŠT v Bratislave. Ako študent spolupracoval na významných akciách, po absolvovaní vysokoškolského štúdia sa podieľal na mnohých zaujímavých projek-

toch – spomeňme aspoň hotely Regia v Bojniciach a Slovan v Košiciach. Štyri roky po skončení štúdia prekypil celé Československo, keď v súťaži o novú budovu Československej televízie v Bratislave spomedzi 58 návrhov vyhral prvú cenu spolu s architektom Václavom Čurillom. Práve za riešenie televízneho centra v Bratislave bola autorom udelená v roku 1975 cena Zväzu slovenských architektov, dnešná Jurkovičova cena.

V druhej polovici osemdesiatych rokov sa Jozef Struhař, popri iných urbanistických projektoch, s plným zaujatím venoval projekcii budovy budúceho sídla Slovenskej advokátskej komory. Jeho predstava plne zodpovedala požiadavkám advokátov a na relatívne malom priestore zrealizoval výborný projekt, ktorý doteraz, bez akýchkoľvek zásahov, dôstojne slúži potrebám nášho sídla. Z vďačnosti za tento projekt mu bola naň osadená pamätná tabuľa.

Ing. arch. Jozef Struhař vytvoril pre Slovensko významné diela, ktoré patria k tomu najlepšiemu, čo u nás za posledných päťdesiat rokov vzniklo. Preto mu bola udelená v roku 2009 aj prestížna cena Emila Belluša. Svoje tvorivé schopnosti prejavil Jozef Struhař aj pri realizácii projektu terajšieho sídla našej komory. Bude sme naňho s úctou spomínať a s týmito pocitmi sme sa spolu s jeho rodinou, kolegami a vďačnou verejnosťou so smútkom i vďakou s ním rozlúčili 6. júna 2021 v bratislavskom krematóriu. Odišiel významný slovenský architekt, tvorca dôležitých objektov i nášho sídla, Slovenskej advokátskej komory.

Češť jeho pamiatke!

Anton Blaha

Za Gabikou Fülöpovou

Keď odchádza človek, je vždy smutno. Ešte smutnejšie je, keď odchádza niekto, kto ešte mohol a aj chcel v ďalších rokoch svojho života odovzdávať um, múdrosť a znalosti, ktoré sú potrebné pre napredovanie práce našej inštitúcie. Pre mnohých z nás zostane po Gabike Fülöpovej prázdne miesto.

Svoje vedomosti a skúsenosti po viac ako 42-ročnej praxe administratívnej pracovníčky advokácie zúročovala najskôr na Krajskom združení advokátov v Bratislave, kde pôsobila na ekonomickom úseku viac ako 12 rokov a neskôr po zániku krajských združení advokátov prešla pracovať od 1. júla 1990 na Slovenskú advokátsku komoru, kde pôsobila najskôr pri likvidačných prácach krajských združení, neskôr na ekonomickom úseku a aj ako sekretárka tajomníka Slovenskej advokátskej komory. Pribúdajúcim nárastom advokátov bolo zriadené disciplinárne oddelenie, ktoré administratívne zastrešovala po mnohé roky sama. Neskôr, keď nárast advokátov bol stále vyšší, bola prijatá na uvedené oddelenie ďalšia pracovníčka. Gabika (ako sme ju všetci volali) odvolací senát, ktorý jej bol pridelený prijatím novej sily, zvládala s prehľadom až do doby, keď ju v jej práci zastavilo zlyhanie zdravia a to až tak, že musela 21. októbra 2020 skončiť pracovný pomer a naďalej bojovať s chorobou, až kým jej 30. mája 2021 nepodľahla.

Budú na ňu spomínať a isto na ňu nezabudnú najmä advokáti, s ktorými počas jej dovedna viac ako 42-ročného pôsobenia či už v Krajskom združení advokátov alebo na Slovenskej advokátskej komore prišla neraz do pracovného styku, kde zanechala za sebou spomienky a rukopis zo všetkých pracovných zaradení, ktorými počas uvedených rokov v advokácii prešla.

Gabika, dovoľ, aby sme sa s Tebou rozlúčili nielen menom predsedníctva slovenskej advokátskej komory, ale aj všetkých slovenských advokátov a všetkých pracovníkov Slovenskej advokátskej komory. Strácame v Tebe vynikajúcu pracovníčku a priateľku.

Češť Tvojej pamiatke!

Vilma Slopovská

Bulletin slovenskej advokácie

CENNÍK INZERCIE platný od 1. januára 2021

Charakteristika

Bulletin slovenskej advokácie je **odborný recenzovaný časopis pre právnu vedu a prax** vydávaný Slovenskou advokátskou komorou.

V tlačenej podobe je distribuovaný do všetkých advokátskych kancelárií na Slovensku, poslancom NR SR, na súdy a ďalšie inštitúcie.

V elektronickej podobe je zasielaný advokátom s pozastavenou činnosťou, ako aj budúcim advokátom – advokátskym koncipientom.

Mesačný náklad je 5 000 ks, spolu s elektronickej podobou **zasahuje takmer 8 000 osôb**. Z marketingového hľadiska je *Bulletin slovenskej advokácie* **najväčším právnickým médiom s dobre definovanou cieľovou skupinou**.

Špecifikácia

Periodicita: mesačník (8 čísel + 2 dvojčísla)

Náklad: mesačne 5 000 ks výtlačkov + 3 000 ks zasielaných elektronickej

Formát: A4 (210 × 297 mm)

Rozsah: 64 – 96 strán + obálka

Ceny inzercie

Vnútorne strany

– vid' obrazové schémy

2./3. strana obálky – 1 000 eur

rozмеры: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

4. strana obálky – 1 400 eur

rozмеры: 210 × 297 mm

(+ 3 mm dookola na orez)

Farebnosť inzerátu nerozhoduje.

Vkladaná inzercia – 0,15 eura/ks

Ide o distribúciu inzerentom dodaných tlačovín spolu s bulletinom.

Maximálna veľkosť je A4.

Špeciálny inzerát – 17 eur

Výlučne pre advokátov a advokátske kancelárie, ktorého účelom

je ponuka práce pre koncipienta/koncipientku, má jednotnú úpravu a rozmer štvrtiny strany (kvadrant).

Inzerát pre koncipientov/ky,

ak si hľadajú prácu v AK – zadarmo

Riadková inzercia sa neuvěřňuje.

Zľavy z opakovania

Ceny sú uvedené bez DPH 20 %

a sú zmluvné, pre množstevné zľavy sa informujte na ondrisova@sak.sk alebo telefonicky: **02 204 227 28**.

Podklady

v elektronickej podobe musia byť definitívne spracované pre tlač vo formátoch EPS, PDF, JPG, TIF... a spĺňať **technické parametre:**

nedegradované fotografie s rozlíšením cca 300 dpi, farebnosť CMYK, texty v krivkách. Pri osobitnej požiadavke na vernosť reprodukcie musí inzerent dodať nátláčok.

Materiál na vkladajú inzerciu si zabezpečí inzerent a doručí ho na adresu, ktorú mu oznámi redakcia. Inzerent zodpovedá za obsah inzerátu i za kvalitu podkladov.

Osmina strany
83 x 58 mm (š x v)

čb 50 eur
cmyk 100 eur

Štvrtina strany
– kvadrant
83 x 123 mm
(š x v)

čb 100 eur
cmyk 200 eur

Štvrtina strany – vodorovný pás
174 x 58 mm (š x v)

čb 100 eur
cmyk 200 eur

Vodorovná
polovica strany
spadavka
210 x 145 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 200 eur
cmyk 400 eur

Vodorovná
polovica strany
zrkadlo
174 x 123 mm
(š x v)

čb 200 eur
cmyk 400 eur

Zvislá
polovica strany
zrkadlo
83 x 254 mm
(š x v)

čb 200 eur
cmyk 400 eur

Zvislá
polovica strany
spadavka
101 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 200 eur
cmyk 400 eur

Celá strana
zrkadlo
174 x 254 mm
(š x v)

čb 400 eur
cmyk 800 eur

Celá strana
spadavka
210 x 297 mm
(š x v)

+3 mm dookola na orez

čb 400 eur
cmyk 800 eur

